పైగామ్ ఎ హిదాయత్

సంపుటి: 4 సంచిక: 9 సెప్టెంబరు 2016 వెల: 20/-

పర్యవేక్షకులు

మౌలానా ముహమ్మద్ అబ్దుల్ ఖవీ

సంపాదకులు

ముహమ్మద్ ఉమర్ ఫారూఖ్

మీ సలహాలు, సందేహాలు,
ఫిర్యాదుల కొరకు సంప్రదించండి

Editor, Paigham e Hidayath,
17-1-391/2/79/A,
Khaja Bagh Colony,
Saidabad, Hyderabad - 500059.
Phone: 9030557865

బ్యాంక్ ఎకౌంట్ వివరాలు

Ac. no:035210011034204
MOHD ABDUL QAVI,
ANDHRA BANK,
MALAKPET BRANCH
IFSC Code: ANDB0000352

www.paighamehidayath.tk

విషయ సూచిక: ఫెహ్‌రిస్తే మజామీన్:

ఖుర్‌ఆన్ సందేశం:
సూరే హుజ్‌రాత్ 5

హదీస్ సందేశం:
దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి సౌమ్య స్వభావం 7

సీరతున్నబీ
మక్కా విజయం 10

వనితావని:
హజ్రత్ ఫాతిమా (ర.జి) 12

ప్రత్యేక వ్యాసం
జిల్ హిజ్జా మహిమలు, శుభాలు 14

సార్వజనీన వార్తలు
చరిత్రకారుడు సయ్యద్ నశీర్ అహమ్మద్ 'చరితార్థులు' ఆల్బమ్ ఇక 'ఉచిత యాప్'గా. 27

దర్సే ఖుర్‌ఆన్:
సూరే హుజ్‌రాత్ 28

దర్సే హదీస్:
రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ నరమ్ మిజాజీ 30

దర్సే సీరత్:
ఫత్హే మక్కా 33

గోషె ఎ ఖవాతీన్:
హజ్రత్ ఫాతిమా (ర.జి) 35

ఖుసూసీ మజ్మూన్
జిల్‌హిజ్జా ఫజాయిలో అహ్‌కామ్ 37

ఖబర్ నామా
ముస్లిం ముజాహిదీనే ఆజాదీ సే ముతాల్లిఖ్ మొబైల్ యాప్ కీ తఫ్సీల్ 50

పత్రికలో రచయితలు వ్యక్తం చేసే అభిప్రాయాలు వారి స్వంతం. వారితో పత్రిక యాజమాన్యం, సంపాదకుడు ఏకీభవించవలసిన అవసరం లేదు.

ఖుర్‌ఆన్ సందేశం

సూరే హుజ్‌రాత్

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్

అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడైన అల్లాహ్ పేరుతో

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ
وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

వఅ్‌లమూ అన్న ఫీకుమ్ రసూలల్లాహి లవ్ యుతీఉకుమ్ ఫీ కసీరిమ్ మినల్ అమ్రి లఅనిత్తుమ్ వలాకిన్నల్లాహ హబ్బబ ఇలైకుముల్ ఈమాన వజయ్యనహూ ఫీ కులూబికుమ్ వ కర్రహ ఇలైకుముల్ కుఫ్ర వల్ ఫుసూఖ వల్ ఇసియాన్ ఉలాయిక హుముర్ రాషిదూన్

మరియు మీ మధ్య అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరుడు ఉన్నాడనే విషయాన్ని బాగా గుర్తుంచుకోండి. ఒకవేళ అతను చాలా విషయాలలో మీ మాటనే వింటే మీరే ఆపదలో పడవచ్చు, కానీ అల్లాహ్ మీకు విశ్వాసం పట్ల ప్రేమ కలిగించాడు మరియు దానిని మీ హృదయాలకు ఆకర్షణీయమైనదిగా చేశాడు. మరియు సత్యతిరస్కారాన్ని, అవిధేయతను మరియు దుర్మడతను (ఆజ్ఞోల్లంఘనను) మీకు అసహ్యకరమైనదిగా చేశాడు. అలాంటి వారే సరైన మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు.

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

ఫజ్‌లమ్ మినల్లాహి వ నిఅ్‌మతన్ వల్లాహు అలీమున్ హకీమ్

అది అల్లాహ్ తరుపు నుండి వారికి లభించిన అనుగ్రహం మరియు ఉపకారం. మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు.

క్రిందటి సంచికలో హజ్రత్ వలీద్ బిన్ ఉక్బా రజియల్లాహు అన్హు మరియు బనూ ముస్తలిక్ తెగవారి వృత్తాంతము గురించి ప్రస్తావించబడింది. హజ్రత్ వలీద్ బిన్ ఉక్బా రజియల్లాహు అన్హు గారు ఓ గుర్తు తెలియని వ్యక్తి మాటలు నమ్మి బనూ ముస్తలిక్ తెగవారంతా ముర్తద్ అయ్‌పోయారని, జకాతు చెల్లించడానికి నిరాకరించారని దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారికి తెలిపారు. ఆ సందర్భమున దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి అనుచరులంతా ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తూ వారిపై జిహాద్ చేయాలని దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారితో అన్నారు. కాని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు మాత్రం తమ అనుచరుల అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా ముందు వాస్తవఅవాస్తవాలు తెలుసుకుని ఆ తరువాత ఏమి చేయాలో నిర్ణయించాలని హజ్రత్ ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ రజియల్లాహు అన్హు గారి నేతృత్వంలో ఓ బృందాన్ని పంపించారు. ఆ సందర్భమున అల్లాహ్ తఆలా సూరే హుజ్‌రాత్ యొక్క ఆరవ వచనాన్ని అవతరింపజేసి విశ్వాసులు ఎవరు పడితే వారి మాటల ఆధారంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడం మానుకుని, స్వయంగా వాస్తవాలు తెలుసుకుని ఆ పై తమ నిర్ణయాలు తీసుకోవాలని, లేదంటే అనర్థాలు చోటుచేసుకుంటాయని ఆదేశించారు. ఇక నేటి సంచికలో ప్రస్తావించబడిన సూరే హుజ్‌రాత్ ఏడవ వచనములో అల్లాహ్ తఆలా విశ్వాసులకు మరో ఆదేశానిచ్చారు. అదేమిటంటే విశ్వాసులు ముందు మీ మధ్య ఉన్నది సాధారణ వ్యక్తి కాదు ఆయన ఓ దైవ ప్రవక్త అన్న విషయాన్ని బాగా గుర్తుపెట్టుకోవాలి. ఎప్పుడైతే ఈ విషయం మీ మనసులో ముద్రించబడునో అప్పుడు ఆయనకు ప్రసాదించబడిన జ్ఞానము, వివేకము, దూర దృష్టి మీలో లేదు అన్న విషయం మీ దృషిలో ఉంటుంది. అప్పుడు ఏమి చేయాలో ఆయనకు మీరు చెప్పే బదులు వారేమి ఆదేశిస్తారోనని మీరు ఎదురు చూస్తారు, వాటి ప్రకారము అమలు చేస్తారు. అలా కాకుండా ఆయనకు మీరు సలహాలు ఇస్తూ వాటి ప్రకారమే అమలు చేయాలని వారిని కోరుతూపోతే, వారు కూడా మీ సలహాలను అనుసరిస్తే ఎక్కువ శాతం మీరు నష్టపోయే ఆవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి మీరు సలహాలు అయితే ఇవ్వండి కాని వారు ఏదైతే నిర్ణయిస్తారో అందులోనే మీ క్షేమము ఉందని భావిస్తూ వారి ప్రతీ మాట వినండి, అనుసరించండి.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ తఆలా సహాబా ఎ కిరామ్‌కు ఓ శుభవార్తను ఇచ్చారు. అదేమిటంటే అల్లాహ్ తఆలా మిమ్మల్ని ఈ ఆపద నుండి రక్షించాడు. అదెలాఅంటే **అల్లాహ్ మీకు** (సంపూర్ణ) **విశ్వాసం పట్ల ప్రేమ కలిగించాడు మరియు దానిని మీ హృదయాలకు ఆకర్షణీయమైనదిగా చేశాడు. మరియు సత్యతిరస్కారాన్ని, అవిధేయతను మరియు దుర్మడతను** (ఆజ్ఞోల్లంఘనను) **మీకు అసహ్యకరమైనదిగా చేశాడు.** (దాని మూలంగా మీరు ఎప్పుడూ దైవం, దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి ప్రీతి, ప్రసన్నతల అన్వేషణలో ఉంటారు. కాబట్టి మీకు మీ స్వంత అభిప్రాయాలను ప్రక్కన పెట్టి ప్రవక్త గారి ఆజ్ఞలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం వాటిని అనుసరించడం సులభతరమైపోయింది.) **ఇలాంటి వారే** (పాపకార్యాల పట్ల అసహ్యం, సదాచారాల పట్ల ప్రేమ కలిగిన వారు) **సరైన మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు. ఇది అల్లాహ్ తరుఫు నుండి వారికి లభించిన అనుగ్రహం మరియు ఉపకారం. మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు.**

హదీసు సందేశం

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి సౌమ్య స్వభావం

హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్హు గారి ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది: "నేను మదీనాలో 10 సంవత్సరాలు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి సన్నిధిలో ఉన్నాను. చిన్న వయసు కావడం వలన నా పనులు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి అభిష్టానికి అనుగుణంగా ఉండేవి కావ్య. (అంటే నా వల్ల తప్పులు కూడా జరిగేవి). అయినా 10 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ కాలంలో ఆయన ఏనాడూ నన్ను 'ఉఫ్' అని కూడా మందలించలేదు. అలా ఎందుకు చేశావ్య, ఇలా ఎందుకు చెయ్యలేదు అని కూడా అనలేదు."

(అబూదావూద్)

సంక్షిప్తవాణి: దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు హిజ్రత్ చేసి మదీనాకు విచ్చేసినప్పుడు, హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్హు గారి వయసు సుమారు పదేళ్ళు. ఆయన మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఉమ్మె సులైమ్ రజియల్లాహు అన్హా ఆయన్ను శాశ్వతంగా దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్‌కు అంకితం చేశారు. ఈ విధంగా ఆయన దైవ ప్రవక్త వారి జీవితంలో చివరి రోజు వరకూ ఆయన సన్నిధిలోనే గడిపారు.

అంతటి సుదీర్ఘ సాన్నిహిత్యం కలిగిన హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్హు గారు చెబుతున్నటువంటి సాక్ష్యమిది. చిన్న వయసు, ఆకతాయితనం కారణంగా ఆయనగారి సమక్షంలో నా వల్ల ఎన్నో తప్పులు జరిగేవి. కానీ ఆయన ఏనాడూ నాపై ఆగ్రహించలేదు, కసురుకోనూ లేదు. నిజంగా ఇది చాలా గొప్ప విషయం. చాలా కష్టంతో కూడుకున్నది కూడా ! కాని దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి సదాచరణే మనందరికీ అనుసరణీయం. దైవం తన ప్రియ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి సౌమ్యగుణంలోని ఎంతో కొంత భాగాన్ని మనందరికీ ప్రసాదించుగాక!

ఆగ్రహించకపోవడం-ఆగ్రహాన్ని దిగమింగడం

హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ రజియల్లాహు అన్హు ఇలా ఉల్లేఖించారు: "ఒక వ్యక్తి దైవ ప్రవక్త మహనీయుని సన్నిధిలో హాజరై: "అయ్యా ! నాకేమైనా ఉపదేశించండి" అని అభ్యర్థించాడు. అప్పుడు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు "కోపగించుకోకు" అని సెలవిచ్చారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ మళ్ళీ అదే మాటను "నాకేమైనా ఉపదేశించండి" అని విన్నవించుకున్నాడు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు ప్రతీసారీ "కోపాన్ని దరిచేరనీయకు" అనే మాటనే పలికారు."

(బుఖారీ)

సంగ్రహణ: దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి ఉపదేశం కోసం అభ్యర్థించిన ఈ పెద్ద మనిషి కాస్త ముక్కోపి, దుందుడుకు స్వభావం కల మనిషి అని మనకు దీని ద్వారా అర్థమవుతోంది. అందుకని ప్రవక్త మహనీయులు ఇలాంటి మనిషికి ఇదే సరైన, సమంజసమైన ఉపదేశమని భావించి, మాటిమాటికీ కోపగించుకోవద్దనే ఉపదేశం చేశారు.

మరో విషయం ఏమిటంటే, చెడు అలవాట్లన్నిటిలో ''కోపం'' అత్యంత ప్రమాదకరమైన, దుష్పరిణామాలు మిగిల్చే దురలవాటు. ఆగ్రహస్థితిలో మనిషికి తన లాభనష్టాలను గురించికాని, దైవాదేశాల హద్దుల అతిక్రమణను గురించిగాని స్పృహ ఉండదు. షైతాన్ పాచిక ఆగ్రహస్థితిలో పారినంతగా, మరో స్థితిలో పారదు. అంటే ఆగ్రహ స్థితిలో మనిషి తన ఆధీనంలో ఉండడు. షైతాన్ గుప్పిట్లో ఉంటాడు. చివరికి అతడు ఒక్కోసారి ఆగ్రహంలో అతను దైవధిక్కారి (కుఫ్ర్) మాటలు కూడా మాట్లాడుతాడు.

అందుకే దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు మరో హదీసులో, "ముసాంబరం (అతిచేదైన పదార్థం) తేనెలోని మాధుర్యాన్ని కలుషితం చేసినట్లు, ఆగ్రహం ధర్మాన్ని, విశ్వాసాన్ని ధ్వంసం చేస్తుంది" అని సెలవిచ్చారు.

అయితే ధర్మశాస్త్రం (షరియత్) కఠినంగా వారించిన అహంకారం, మనిషి తన స్వప్రయోజనాల కోసం అదుపు తప్పి, ఆగ్రహానికి లోనై దైవాదేశాలను, ధర్మశాస్త్రాన్ని అతిక్రమించే ఆగ్రహాన్ని మాత్రమే. ఆ ఆగ్రహాన్ని షరియత్ పూర్తిగా నిషేధించింది.

కాని అల్లాహ్ కోసం, న్యాయబద్ధంగా హద్దుల అతిక్రమణలేని, ఇంకా చెప్పాలంటే, ఆగ్రహావస్థలోనూ మనిషి దైవాదేశాలకు పూర్తి నిబద్ధుడై ఉండే ఆగ్రహం ఈమాన్ పరిపూర్ణతకు నిదర్శనం మరియు, దైవప్రభావ ప్రతాపాలకు చిహ్నం.

ఆగ్రహంలోనూ, నిగ్రహం పాటించేవాడే నిజమైన వీరుడు

హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ రజియల్లాహు అన్హు వారు దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి ఉపదేశాన్ని ఇలా ఉల్లేఖించారు: "పోటీలో ప్రత్యర్థిని మట్టికరిపించేవాడు బలశాలికాడు, పహిల్వానూ కాడు. ఆగ్రహం కలిగినప్పుడు నిగ్రహించుకున్నవాడు మాత్రమే నిజమైన బలశాలి, శూరుడు."

(బుఖారీ, ముస్లిం).

సంగ్రహణ: అంటే మనిషికి అందరికన్నా బద్ధ శత్రువు, ఎంతో కష్టం మీదగాని లొంగని దుష్టశత్రువూ అతని మనసే. అందుకే, "ఆదా అదువ్విక నప్పుకల్లతీ బైన జంబైక" (నీ కఠినతరమైన బద్ధశత్రువు స్వయంగా నీ మనసే'' అని సెలవీయబడింది. ప్రత్యేకించి ఆగ్రహస్థితిలో దాన్ని స్వాధీనములో ఉంచుకోవడం చాలా కష్టంతో కూడుకున్న పని అన్న విషయం మనకు తెలుసు. అందుకే, బలశాలి, ధీరుడు, పహిల్వాన్ అనిపించుకోవడానికి నిజమైన అర్హుడు, ఆగ్రహ స్థితిలో మనసును అదుపులో ఉంచుకోగల సమర్థుడే అని సెలవీయబడింది.

అంటే, మానవుడి మనసులో కోపం, క్రోధం, ఆగ్రహం, అసహనం అన్న పదాలకే తావుండడానికి వీల్లేదని దీనర్థం అసలే కాదు. దైవం, దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు కోరేది అది కానేకాదని ఈ హదీసు ద్వారా మనకు తెలుస్తోంది. ఎందుకంటే సహించరాని కటువు మాటలవల్ల మనసుకు బాధ కలగడం మానవ సహజం.

దైవప్రవక్తలు కూడా దీనికి మినహాయింపు కాదు. అయితే ఇలాంటి స్థితిలో కూడా మనసుపై పూర్తి అదుపు ఉండాలి. అలా కాకుండా ఆగ్రహావేశాలకు లోనై, విశ్వాసి అయిన దాసుడు, తన దాస్య స్థాయికి భిన్నంగా వ్యవహరించడం, అతని ఆ స్థాయికే అవమానకరం.

ఆగ్రహావస్థలో ఏం చేయాలి?

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి ఉపదేశాన్ని హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ రజియల్లాహు అన్హు గారు ఇలా ఉల్లేఖించారు: "మీలో ఎవరికైనా కోపం వస్తే, వారు నిలబడి ఉన్నట్లయితే కూర్చోవాలి. కూర్చోవడం వల్ల కోపం తగ్గిపోతే సరేసరి. అయినా కోపం తగ్గకుండా ఇంకా మిగిలే ఉన్నట్లయితే వారు పడుకోవాలి."

(ముస్నదే అహ్మద్; తిర్మిజీ)

సూచన: కోపాన్ని పోగొట్టడానికి దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు సహజసిద్ధమైన ఒక ఉపాయాన్ని బోధించారు. కోపాన్ని పోగొట్టడానికి నిజంగా బ్రహ్మాండమైన చిట్కా. అంతేకాకుండా దీనివల్ల మరొక ప్రయోజనం కూడా ఉంది. ఆగ్రహస్థితిలో మనిషి కదలికలు వేగంగా ఉంటాయి. అదుపు తప్పి ప్రవర్తించే అవకాశం ఉంది. అదే ఒక చోట నిలకడగా కూర్చునట్లయితే ఆ వేగం దాదాపుగా తగ్గిపోతుంది. ఆగ్రహం అదుపులోకొస్తుంది.

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు ఇలా ఉపదేశించారని హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హు గారు ఉల్లేఖించారు: "ప్రజలకు ధర్మాన్ని నేర్పండి, ధార్మిక విద్యను బోధించండి, బోధన సులబంగా ఉండాలి. కఠినంగా ఉండకూడదు. మీకు కోపం గనుక వస్తే మౌనం వహించండి. ఈ చివరి మాట ఆయన మూడు సార్లు పలికారు."

(ముస్నదే అహ్మద్; తబ్రానీ)

సూచన: ఆగ్రహం వల్ల కలిగే దుష్ఫలితాల నుండి రక్షింపబడడానికి ఇది దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు చూపిన మరో ఉపాయం. ఆగ్రహం కలిగినప్పుడు మనిషి మౌనం వహించినట్లయితే, ఆగ్రహమన్నది మనసులోనే ఆవిరైపోయి మాటకు మాట పెరగదు.

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు ఇలా ప్రవచించారని హజ్రత్ అతియ్యా బిన్ ఉర్వా రజియల్లాహు అన్హు గారు ఉల్లేఖించారు: "షైతాన్ ప్రభావం వల్ల ఆగ్రహం కలుగుతుంది. (అంటే కోపంలో హద్దుల్ని అతిక్రమించడం షైతాన్ వేసే ప్రభావం వల్లనే). షైతాన్ అగ్నితో సృజించబడ్డాడు. (అంటే, షైతాన్ తన తేజం రిత్యా మండే అగ్ని). అగ్ని నీటితో ఆర్పబడుతుంది. అందుకని మీలో ఎవరికైనా ఆగ్రహం కలిగితే వెంటనే వజూ చేసుకోండి."

(అబూదావూద్)

సూచన: కోపం దూరం చేయడానికి ఇదొక ప్రత్యేకమైన ఉపాయం. మొదటి రెండిటికన్నా ఇది అత్యంత ప్రయోజనకరమైనది. తీవ్రమైన ఆగ్రహావేశాల స్థితిలో గనక దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి ఈ ఉపదేశం గుర్తుకొచ్చి, వెంటనే లేచి నియమబద్ధంగా వజూ చేసినట్లయితే, ఆగ్రహ తీక్షణత వెంటనే తగ్గిపోయి ప్రశాంతత చేకూరుతుంది. వజూ నీరు ఆగ్రహంతో ఎగసిపడే అగ్ని కీలలపై పడిందా అన్న అనుభూతి కలుగుతుంది.

paighamehidayath.tk

షేఖ్ మొహ్మద్ ఆసంతరీ...

కాబతుల్లాహ్ ఎల్లప్పటికీ పవిత్రమైపోయింది:

ఆ తరువాత దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు కాబతుల్లాహ్‌లో వుంచిన మూడు వందల అరవై విగ్రహాలను మరియు చెక్కతో చేసి వుంచిన గ్రద్దను పారవేయించి కాబతుల్లాహ్‌ను ఎప్పటిలాగానే శుభ్రపరిచారు.

కాబతుల్లాహ్ యొక్క గోడలపై చిత్రించిన బొమ్మలను చెరిపివేయించారు. ఆ తరువాత కాబతుల్లాహ్ లోనికి ప్రవేశించి నమాజు చేశారు. ఆ తరువాత బయటకొచ్చి కాబాకు ప్రదక్షణలు చేసి సఫా సిఖరముపైకెక్కి అక్కడ స్త్రీ,పురుషులను బైఅత్ చేయించుకున్నారు[1]. హాజ్రత్ బిలాల్ రజియల్లాహు అన్‌హు గారు కాబతుల్లాహ్ మీదకు ఎక్కి అజాన్ ఇచ్చారు.

తరువాత దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు ముఖ్యమైన అనుచరులను నలుదిక్కులా పంపి అన్ని ప్రదేశాలలో ఉన్న విగ్రహాలను తీసివేయించారు. ఇలా మొత్తం అరబ్‌లో విగ్రహ పూజ మరియు సృష్టి పూజను రూపుమాపి ఏకేశ్వరోపాసనకు పటిష్టమైన పునాదులు వేశారు.

బృందాల సంవత్సరం (ఆమ్ముల్ వుఫూద్)

మక్కాని జయించిన తరువాత అరబులోని అతి పెద్ద పేరుప్రతిష్టలుగల వంశమైన ఖురైష్ వారు చివరకు ఇస్లాంను స్వీకరించారు. వారి తరువాత అరబులోని మిగతా తెగలవారు కూడా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి వద్దకు ఒక్కొక్కరుగా వచ్చి ఇస్లామ్ ధర్మము గురించి తెలుసుకుని ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఇలా అన్ని తెగలవారు వందలాది బృందాలుగా దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి వద్దకు వచ్చి ఇస్లాం స్వీకరించిన హిజ్రీ శఖం 9వ ఏటను చరిత్రకారులు ఆమ్ముల్ వుఫూద్‌గా (అనగా బృందాల సంవత్సరంగా) పేర్కొన్నారు.

హిజ్రీ శఖం 9వ సంవత్సరం ఇది ఇస్లామీయ చరిత్రలో ఓ మరుపురాని సంవత్సరం. బాధలు, దౌర్జన్యాల మధ్య పురుడుపోసుకున్న ఇస్లాం 13 సంవత్సరాల ఓర్పు, 8 సంవత్సరాల సంఘర్షణ తరువాత నలుదిక్కులా తన జెండా ఎగరవేసింది. చూస్తూ చూసూనే మొత్తం అరబులో ఇస్లాం వ్యాపించిపోయింది. మొత్తం అరబు దేశం దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారిని విశ్వసించి వారిని తమ నాయకునిగా

1. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు స్త్రీలను కూడా బైఅత్ చేయించుకునేవారు. కాని పురుషులలా వారి చేతులను తమ చేతిలోకి తీసుకుని బైఅత్ చేయించుకునేవారు కాదు. కేవలం వారి నోట ప్రమాణం చేయించుకునేవారు. (బుఖారీ: 2/726)

స్వీకరించింది. చివరికి దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి కృషి ఫలించింది. అందరినీ రుజుమార్గంపై నడిపించాలన్న వారి తపన వారి కల ఆనాడు నెరవేరింది.

హజ్రత్ సిద్దీఖ్ అక్బర్ నేతృత్వంలో తొలి హజ్:

అదే సంవత్సరం దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు అన్హు గారిని 300 మంది విశ్వాసులకు అమీర్‌గా నియమించి, హజ్ చేసేందుకు పంపించారు. విగ్రహారాధకులు కూడా ప్రతీ సంవత్సరంలాగానే ఈసారి కూడా హజ్ చేసేందుకు వచ్చారు. హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు గారు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి ఆదేశం ప్రకారం అందరి సమక్షమున సూరే బరాఅత్ వచనములను వరించి వినిపించారు[2]. అలాగే వచ్చే ఏట నుండి విగ్రహారాధకులు హజ్‌లో పాల్గొనేందుకు అనుమతించబడరని, అలాగే ఇంతక ముందులా నగ్నంగా కాబతుల్లాహ్‌లో ప్రదక్షణలు చేయడం లాంటి అశ్లీయ కార్యాలు, మూఢాచారాలకు స్థానము ఉండదని ప్రకటించారు.

గౌరవనీయులైన పాఠకులారా !

మీ వద్దకు క్రమం తప్పకుండా పైగామ్ ఎ హిదాయత్ మాసపత్రిక పంపబడుతోంది. 85 శాతం మంది బకాయిలు చెల్లించ వలసియున్నది. కాబట్టి వాటిని చెల్లించవలసిందిగా మనవి చేసుకుం టున్నాము. మీ మెంబర్‌షిప్ వివరాలు కవర్ పై అతికించిన మీ అడ్రస్ పై లైన్‌లో ఉంటాయి. మొదటి లైన్‌లో మీరు ఎప్పటి వరకు డబ్బులు చెల్లించారు, ఆ తరువాత మీ మెంబర్‌షిప్ నెంబర్, ఆ తరువాత మీ పూర్తి అడ్రస్ ఉంటుంది. దయచేసి మీరు గనక బకాయి చెల్లించాల్సి ఉంటే వెంటనే మా అడ్రస్‌కు మనిఆడర్ లేదా మా బ్యాంక్ అకౌంట్‌లో డిపాజిట్ చేయగలరు. అలాగే ఎం.వో ద్వారా చందా పంపే పాఠకులు తమ ఇంటి నెంబరు, పోస్టాఫీసు పిన్‌కోడ్ నెంబరు తదితర పూర్తి వివరాలు తమ చిరునామాలో తెలియపరచ వలెను. అలాగే మాకు చందా అందిన వెంటనే మీరిచ్చిన చిరునామాకు పత్రికను తప్పక పంపిస్తాము. అనుకోని కారణాల వల్ల మీకు పత్రిక అందనట్లయితే మాకు తప్పక తెలియజేయగలరు.

– పైగామ్ ఎ హిదాయత్ టీమ్

---

2. ఇవి సూరే బరాఅత్ యొక్క మొదటి నాలుగు పంక్తులు. హజ్రత్ అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు అన్హు హజ్‌కు బయలుదేరిన తరువాత ఇవి అవతరించబడ్డాయి. అంచేత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు గారిని పంపించి వీటిని అందరి ముందు పఠించి దైవాజ్ఞను ప్రకటించి రమ్మన్నారు. హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ మరియు హజ్రత్ ఉకైల్ బిన్ ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హుమా లను వారికి తోడుగా పంపించారు. ఈ వచనములలో అల్లాహ్ తఆలా ఈ విధంగా ప్రకటించమని ఆదేశించారు:

అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త తరఫునుండి పెద్ద హజ్ రోజున సర్వ మానవ జాతికి ప్రకటన చేయబడుతోంది: “నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు, బహుదైవారాధకులతో, ఎలాంటి సంబంధము లేదు. కావున మీరు (ఓ బహుదైవారాధకులారా !) పశ్చాత్తాపపడితే, అది మీ మేలుకే. కాని మీరు విముఖులైతే, మీరు అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి తప్పించుకోలేరని తెలుసుకోండి”. మరియు సత్య తిరస్కారులకు బాధాకరమైన శిక్ష (విధించబడ) నున్నదనే వార్తను వినిపించు.

వనితావని

హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా (రా)

హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్, హజ్రత్ ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హాల నాల్గవ మరియు చివరి కుమార్తె. సయ్యిదతున్ నిసాయిల్ ఆలమీన్, సయ్యిదతున్ నిసాయి అహ్లిల్ జన్నహ్, జహ్రా, తబూల్, తాహిరా, ముతహ్హరా, రాజియా, మర్జియ్యా మరియు జకియ్యా ఆమె బిరుదులు.

హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారు దైవ దౌత్యానికి ఐదేళ్ళ పూర్వం జన్మించారు. బాల్యం నుండే నిర్మల మనస్కురాలు, ఏకాంతప్రియులు. ఇంటి నుండి బయట అడుగుపెట్టడం కాని, ఎలాంటి ఆటలు కాని ఆడేవారు కాదు. ఎల్లప్పుడూ తల్లి వెంటే ఉండేవారు. తల్లి ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హా, తండ్రి దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిని వారు అడిగే ప్రశ్నలతో వారి మేధాశక్తి, తెలివితేటలు, తేటతెల్లమయ్యేవి. ప్రదర్శనా బుద్ధిని ఎంతో ఏవగించుకునేవారు. ప్రాపంచిక వ్యామోహంతో వ్యాకులత చెందేవారు.

ఒకసారి హజ్రత్ ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హా గారి బంధువులలో పెళ్ళి ఉండగా ఆమె హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారి కోసం ఖరీదైన బట్టలు, నగలు కొన్నారు. కాని ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారు వాటిని ధరించేందుకు నిరాకరించారు. ఎంతో నిరాడంబరంగా పెళ్ళిలో పాల్గొన్నారు. అంటే బాల్యం నుంచే ఆమె ప్రవర్తనలో దైవభీతి, నిరాడంబరత ఉట్టిపడేవి.

హజ్రత్ ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హా గారు హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారికి విద్యా శిక్షణలు నేర్పడంలో చాలా శ్రద్ధ తీసుకునేవారు. ఒకసారి ఆమె హజ్రత్ ఫాతీమా రజియల్లాహు అన్హాకు పాఠాలు నేర్పుతుండగా చిన్నారి ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా ఇలా అన్నారు:

"అమ్మా ! మనం దైవానుగ్రహాలను ఎప్పుడూ చూస్తూనే వుంటాము, కాని దేవుడే నేరుగా ఎందుకు కానరాడు?" దానికి హజ్రత్ ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హా గారు "చిట్టితల్లీ ! మనం ప్రపంచంలో మంచి కార్యాలు చేసి దైవాజ్ఞలను శిరసావహిస్తే& ప్రళయ దినాన దేవుని ప్రసన్నతకు అర్హులవుతాము. అప్పుడే దైవ దర్శనం లభిస్తుంది" అని అన్నారు.

దైవదౌత్యపు పదవ ఏట హజ్రత్ ఖదీజా రజియల్లాహు అన్హా గారు పరమపదించడంతో హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారు దుఖ్ఖ సాగరంలో మునిగిపోయారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారి శిక్షణ, సంరక్షణ కోసం హజ్రత్ సాదా రజియల్లాహు అన్హా గారితో నికాహ్ చేసుకున్నారు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి జీవితమంతా ధర్మ

ప్రచారానికే అంకితమయ్యేది. అప్పుడప్పుడు తీరిక దొరికినప్పుడు హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా గారి వద్దకు వెళ్ళి ఓదార్చుతూ అమూల్యమైన హితోపదేశాలు చేస్తుండేవారు. ఏకాంత సమయాల్లో హజ్రత్ హఫ్సా, ఆయిషా, అస్మా బిన్తే అబూబకర్, ఫాతిమా బిన్తే జుబైర్ తదితరులు (రజియల్లాహు తఆలా అన్హున్న) హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా వద్దకు వచ్చి వారిని ఓదార్చేవారు. ధర్మప్రచారం చేసినందుకు అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్తను ఎన్నో బాధలు పెట్టేవారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి పవిత్ర సిరస్సుపై మట్టిపోయడం, దారిలో ముళ్ళు పరచడం లాంటి హింసలకు గురిచేసేవారు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు ఇంటికి చేరుకోగానే ఫతిమా, తండ్రి ఆపదలపై అశ్రుధారలు కార్చేవారు. అప్పుడు దైవ ప్రవక్త ఓదార్చుతూ "చిట్టితల్లి ! అధైర్యపడకు, దైవం నీ తండ్రిని ఒంటరిగా వదలడు" అంటూ ఓదార్చేవారు.

ఓ సారి దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు కాబా గృహంలో నమాజు చేస్తుండగా అవిశ్వాసులకో దురాలోచన తట్టింది. వారు ఒంటె పేగులను తెచ్చి సజ్దా చేస్తుండగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి మెడపై వేశారు. ఎవరో హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా వారి వద్దకు వచ్చి మీ తండ్రి గారిపై దుష్టులు దుశ్చేష్టలకు పాల్పడ్డారని చెప్పారు. ఆమె కలతచెంది వెంటనే పరుగెత్తుకుంటూ కాబాకు వెళ్ళి మెడపై నుంచి అపరిశుభ్రతను తొలగించారు. అవిశ్వాసులు అక్కడే నిలబడి చప్పట్లు కొడుతుండగా కారుణ్యమూర్తి కుమార్తె గంభీరంగా వారిపై దృష్టిసారించి, "ఓ దుష్టులారా ! దైవం మిమ్మల్ని మీ దుష్కార్యాలకు బదులు తప్పకుండా శిక్షిస్తాడు" అంటూ శపించారు. కొన్నేళ్ళలోనే వారంతా దైవాగ్రహానికి గురయ్యారు. బదర్ యుద్ధంలో పరాభావం పాలై అత్యంత అవమానకర స్థితిలో అంతమయ్యారు.

మక్కా అవిశ్వాసుల ఆగడాలు, ఆకతాయితనం మరింత అధికమవడంతో దైవ ప్రవక్తకు హిజ్రత్ చేసే దైవాజ్ఞ కలిగింది. దైవదౌత్యపు 13వ ఏట ఓ రాత్రి హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు గారిని తమ దుప్పటిపై పడుకోబెట్టి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారు హజ్రత్ అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు అన్హు గారితోపాటు మదీనా పయనమయ్యారు. కొన్ని రోజుల తరువాత తన కుటుంబీకులను తీసుకురావడానికి స్వంత సేవకుడు అబూరాఫే, జైద్‌బిన్ హారిసా రజియల్లాహు అన్హుమాలను మక్కాకు పంపారు. వారిరువురి వెంట హజ్రత్ ఫాతిమా, ఉమ్మె కుల్‌సూమ్, సౌదా, ఉమ్మె అయ్‌మన్, ఉసామా బిన్ జైద్ రజియల్లాహు అన్హుమ్‌లు మదీనాకు వెళ్ళారు. హజ్రత్ సౌదా రజియల్లాహు అన్హా, దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారి కుమార్తెలు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వారితో కలసి తమ స్వంత గృహాలలో బసచేశారు.

మీ సంవత్సరపు చందా మా బ్యాంక్ అకౌంట్‌లో జమచేయగలరు...

మా

బ్యాంక్ ఎకౌంట్ వివరాలు

Ac. no:035210011034204
MOHD ABDUL QAVI,
ANDHRA BANK,
MALAKPET BRANCH
IFSC Code: ANDB0000352

ప్రత్యేక వ్యాసం

జిల్‌హిజ్జా మాసపు మహిమలు, శోభలు

దైవ ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారి పవిత్ర హదీసులలో బక్రీద్ మాసపు (జిల్ హిజ్జా) మొదటి పది రోజుల ఘనత మరియు ప్రాముఖ్యతను ఎంతో గొప్పగా చెప్పబడింది. అల్లాహ్ త'ఆలా సూరే "అల్ ఫజ్ర్" రెండవ ఆయతు లో వాటి రాత్రుల పై ప్రమాణము చేశారు. దీన్ని బట్టి వాటి ఘనత మరియు ప్రాముఖ్యత గురించి మనం అంచనా వేయవచ్చు.

అల్లాహ్ త'ఆలా కు ఈ 10 రోజులలో చేసే పుణ్యకార్యాలు సంవత్సరమంతా చేసే పుణ్యకార్యాల కంటే చాలా ఇష్టమని దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు తెలిపారు. ఇది విన్న సహాబా "ఓ దైవ ప్రవక్తా ! అంటే దేవుని మార్గంలో చేసే జిహాద్ కన్నా ఈ 10 రోజుల్లో చేసే పుణ్యకార్యాలే అల్లాహ్ కు ప్రియమైనవా?" అని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారిని ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రవక్త గారు "అవును, దేవుని మార్గము లో చేసే జిహాద్ కూడా ఈ 10 రోజుల్లో చేసే పుణ్యకార్యాలతో సమానమైంది కాదు. కాని ఏ వ్యక్తి అయితే తన యావత్తును అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టి చివరికి వీర మరణం పొందుతాడో అతడి ఈ తెగింపు ఈ పది రోజుల్లో చేసే పుణ్యకార్యాలకు సరిసమానము కాగలదు.

ఈ 10 రోజుల్లో మీరు **సుబ్‌హానల్లాహ్** (అల్లాహ్ పరిషుద్ధుడు, లోపాలన్నిటికీ అతీతుడు) **లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్** (అతడే పూజింపదగినవాడు) **అల్లాహు అక్బర్** (అల్లాహ్ అందరికంటే గొప్పవాడు) మరియు **అల్ హందు లిల్లాహ్** (సకల స్తోత్రాలు అతడికే వర్తించునూ) ఎక్కువగా చదవండి అని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు ఉపదేశించారు.

దేవుని కరుణ భక్తుల పై వర్షించే ఈ 10 రోజుల్లో వీటిని సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా చదువుతూ వుండాలి. కావాలనుకుంటే వీటన్నిటినీ విడి విడిగా చదవ గలరు, లేదా అన్నిటినీ కలిపి కూడా చదవ గలరు. ఇవి కాకుండా ఈ 10 రోజుల్లో చేయవలసిన వేరే ప్రత్యేక ఆరాధన గానీ ప్రత్యేక నమాజు గానీ ఏమీ లేదు. (ఖురాన్ పఠించడం ద్వారా, నమాజు ఆచరించడం ద్వారా, ఉపవాసము పాటించడం ద్వారా, దాన ధర్మాలు చేయడం ద్వారా) ఏ రకంగానైనా దేవుడ్ని ఆరాధించవచ్చు.

ఇస్లాం లో రంజాన్ మాసపు చివరి 10 రోజులకు ప్రత్యేక ఘనత వుంది, అలాగే బక్రీద్ మాసపు తొలి 10 రోజులకూ కొంత ఘనత మరియు ప్రాముఖ్యత వుంది. దేని ఘనత దానిదే. కాబట్టి రెండిటినీ పొందేందుకు కృషి చేయాలి.

బక్రీద్ మాసపు తొలి 9 రోజుల్లో ఉపవాసము పాటించడం అలాగే 10 రాత్రులూ జాగారం చేసి అల్లాహ్ ను ఆరాధించడం అభిలాషణీయం. అంటే అల్లాహ్ కు ఎంతో ఇష్టం.

ఈ 9 రోజుల్లో ఉపావాసము వున్నవారికి ప్రతీ

ఉపవాసానికి బదులు ఒక్కో సంవత్సరం ఉపవాసము పాటించినంత పుణ్యము లభిస్తుంది మరియు ఈ 10 రాత్రుల్లో ఆరాధన చేసిన వారికి ప్రతీ రాత్రి ఆరాధనకు బదులు ఒక్కో షబే ఖదర్ లో ఆరాధనకు లభించినంత పుణ్యము లభిస్తుందని పవిత్ర హదీసులో వీటి ఘనత పేర్కొనబడింది.

ఎవరైనా 10 రాత్రులూ జాగారం చేసి ఆరాధించినట్లైతై అతడు 10 షబే ఖదర్‌లు పొందినంత పుణ్యాన్ని దక్కించుకుంటాడు. అలాగే మొత్తం 9 రోజులూ ఉపవాసము వున్నవాడు 9 సంవత్సరాలు నఫిల్ ఉపవాసము పాటించినంత పుణ్యాన్ని పొందుతాడు. కాని పదవ రోజు నుండి పదమూడవ రోజు వరకు (అనగా 4 రోజులు) ఉపవాసము వుండకూడదు. ఆ రోజుల్లో ఉపవాసము నిషేధితం (హరామ్).

హజ్రత్ హఫ్సా రజియల్లాహు అన్హా గారి ఉల్లేఖనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు ఈ తొమ్మిది రోజుల ఉపవాసాన్ని ఎప్పుడూ విడిచి పెట్టేవారు కాదు.

ఈ నెల 8,9 మరియు 10 ఈ మూడు రాత్రుల్లో ఆరాధించే వారికి స్వర్గము ప్రాప్తిస్తుందని హదీసులో శుభవార్తను అందించడం జరిగింది.

(తర్‌గీబ్ వ తర్‌హీబ్: 2/152)

అలాగే పదవ రాత్రి అనగా బక్రీద్ పండుగ రాత్రిని గూర్చి మరో ఫజీలత్ (ఘనత) హదీసులో ఈ విధంగా చెప్పబడింది: "ఏ రోజునైతే అందరి హృదయాలు చచ్చుబడిపోతాయో ఆ రోజు కూడా బక్రీద్ రాత్రి ఆరాధనలో వున్నవాడి హృదయం సజీవంగానే వుంటుంది".

ప్రళయదినం ఎంతో భయానకంగా, దుఖ్ఖభరితంగా వుంటుంది. ఆ రోజున ఎటువంటి చింత, దుఖ్ఖము లేకుండా వుండడం ఇది చాలా గొప్ప విషయం.

అలాగే హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నే ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హు గారి కథనం ప్రకారం బక్రీద్ పండుగ రాత్రి చేసే దువా తిరస్కరించబడదు.

(బైహఖీ: 3/342; ముసన్నఫ్ అబ్దుర్రజ్జాఖ్)

కాబట్టి పండుగ రాత్రి జాగారం చేసేవారు బాగా దువాచేయడంలో నిమగ్నమై వుండాలి. దువా కూడా దేవుని ఆరాధనే కాబట్టి దువా చేసేవారికి కూడా పుణ్యం లభిస్తుంది. ఏమైనప్పటికీ ఈ 10 రోజుల్లో బాగా మనస్సుపెట్టి, శ్రద్ధగా అల్లాహ్‌ను ఆరాధించాలి. మొదటి 9 రోజుల ఉపవాసము పాటించిన వారికి ప్రతీ ఉపవాసానికి బదులు ఓ సంవత్సరమంతా నఫిల్ ఉపవాసము వున్నంత పుణ్యము లభిస్తుంది. ఇది కాకుండా "అరఫహ్" అనగా 9 వ రోజు పాటించే ఉపవాసానికి మరో ప్రత్యేక ఘనత హదీసులో చెప్పబడింది. అదేమిటంటే అరఫహ్ రోజు ఉపవాసము ఉన్న వారి క్రిందటి సంవత్సరపు మరియు రానున్న సంవత్సరపు సగీరా గునాగ్ (చిన్న చిన్న పాపాలు) క్షమించబడతాయి.

మరో హదీసులో అరఫహ్ రోజు ఉపవాసము వున్నవారి ఒకదాని తరువాత మరొకటి, రెండు సంవత్సరాల తప్పులు క్షమించబడతాయని వుంది.

(తర్‌గీబ్ వ తర్‌హీబ్)

మరో హదీసు ప్రకారం అరఫహ్ నాడు వుండే ఉపవాసం వెయ్యి రోజుల ఉపవాసాలకు సమానం.

అరఫహ్ రోజు వుండే ఉపవాసానికున్న ఘనత వాస్తవానికి అరఫాత్ మైదానములో హాజీల పై కురిసే రెహ్‌మత్ (దైవ కారుణ్యం) మరియు బర్‌కత్ (శుభాలు)లలో భాగ్య స్వాములు కావాలనే విధించబడింది. హజ్ లో పాల్గొనలేని ఎంతో

మంది విశ్వాసులు ఉపవాసము పాటించి ఆ రోజున వర్షించే చాలా ప్రత్యేకమైన శుభాలలో మరియు దైవ కారుణ్యంలో నుండి ఎంతో కొంత భాగాన్ని పొందగలగాలనేదే ఆ రోజు ఆచరించే ప్రత్యేక ఉపవాసము యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం.

(మ'ఆరిఫుల్ హదీస్: 4/163)

హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్హు గారి కథనం ప్రకారం ఆ పది రోజులలో నుండి ప్రతీ రోజు (ఘనత మరియు ప్రాముఖ్యత పరంగా) వెయ్యి రోజులతో సమానం మరియు తొమ్మిదవ తేది అనగా, అరఫహ్ రోజు పదివేల రోజులతో సమానమని సహాబా రజియల్లాహు అన్హుమ్ భావించేవారు.

అరఫహ్ రోజున ప్రార్థనలు (దువాలు) స్వీకరించబడతాయి.

(మువత్తా ఇమామ్ మాలిక్, ముస్లిమ్: 4/107)

ఒక హదీసులో "అరఫహ్ రోజున నరక వాసులను విడుదల చేసినంత ఎక్కువగా ఏ ఇతర రోజున వారు విడుదల చేయబడరని" ఉంది.

ఓ ఉదాహరణతో దీన్ని అర్థం చేసుకోండి. ఇహలోకపు రాజ్యాలు కొన్ని ముఖ్య సందర్భాలలో ఖైదీల శిక్ష తగ్గించడం లేదా వారిని విడుదల చేయడం లాంటి చర్యలు చేపడతారు మరియు ఖైదీలు కూడా ఆ ప్రత్యేక సందర్భాలను తమకు వరాలుగా భావించి అధికారులకు కృతఘ్నతలు తెలియజేసు కుంటారు. అదేవిధంగా అరఫహ్ అనే శుభదినాన దేవుని రాజ్యంలో ఇంతకంటే ఎక్కువగా పాపాత్ములను ఎవరైతే ఘోర అపరాధాలు చేసి భయంకరమైన నరక దండనకు అర్హులయ్యారో వారిని నరకం నుండి విడుదల చేయడం జరుగుతుంది. కాబట్టి మనం కూడా ఈ శుభదినాన్ని మన పాలిట ఓ గొప్ప వరంగా భావించి పశ్చాత్తాపము (తౌబహ్) మరియు దేవుని ఆరాధన లో సాయశక్తులా కృషిచేయాలి. ఏ రోజుల్లోనైతే ఆరాధన యొక్క ఘనత, ప్రాముఖ్యత పెరిగిపోతుందో, ఆ రోజుల్లో పాపకార్యాలు చేస్తే దాని శిక్ష కూడా అంతే పెరిగిపోతుంది. కాబట్టి అటువంటి దినాలలో పాపాలకు చాలా దూరంగా వుండాలి. అలాగే దేవుని ధ్యానము, దువా (ప్రార్థన) మరియు ఇస్తెగ్ఫార్ (పాప పరిహారము కొరకు పశ్చాత్తాపం) లో నిమగ్నమై వుండాలి. ఎందుకంటే అవి పాపక్షమాపణ దినాలు. అటువంటి దినాలలోనూ పాపాలు చేయడం చేతులారా నరక విముక్తి నుండి తమను తాము విహీనపర్చుకోవడం తో సమానం.

ఇస్లాంలో జిల్ హిజ్ మాసపు 9 వ తేదీన హాజీలు 'అరఫాత్' మైదానములో జమా అయిన రోజునే "యౌమే అరఫహ్" (అరఫహ్ రోజు) అని అంటారు. ఎంతో మంది అజ్ఞానులు ఎన్నో ఇతర రోజులకు కూడా 'అరఫహ్' అని స్వయంగా పేరు పెట్టుకున్నారు. ఇది తప్పు.

ప్రతీ ఫరజ్ నమాజు తరువాత కొన్ని ప్రత్యేక పదాల ద్వారా దేవుని గొప్పతనాన్ని కొనియా డటం తప్పనిసరిగా విధించబడింది. ఆ ప్రత్యేక పదాలనే "తక్బీరే తష్రీఖ్" అంటారు. ఆ ప్రత్యేక పదాలు:

అల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ వ లిల్లాహిల్ హంద్

తొమ్మిదవ తేదీ ఫజర్ నమాజు నుండి పదమూడవ తేదీ అసర్ నమాజు వరకు ప్రతీ పరజ్ నమాజ్ (అది సామూహికంగా ఆచరించినా లేదా వంటరిగా ఆచరించినా) సలామ్ చేసిన వెంటనే పురుషులు బిగ్గరగా, స్త్రీలు నెమ్మదిగా తక్బీరే తష్రీఖ్ ఒక్క సారి చదవడం వాజిబ్ (అనగా తప్పకుండా ఆచరించవలసిన విధి).

చాలామంది స్త్రీలు తెలియక తక్బీరే తష్రీఖ్ విషయంలో చాలా అశ్రద్ధ చూపుతారు, తక్బీరే తష్రీఖ్ ను అశ్రద్ధ చేయడం అనేది ఒక వాజిబ్ ను వదిలి పెట్టడం. అది పెద్ద అపరాధము

అయ్యామే తష్రీఖ్ (9–13 జిల్ హిజ్జా) లో విశ్వాసులు ఉపవాసాన్ని విరమించి అన్నపానీయాలు సేవించడం అల్లాహ్ కు చాలా ఇష్టమని ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా తెలుస్తుంది.

కాని అన్నపానీయాలు సేవిస్తూ దేవుడ్ని కూడా స్మరిస్తూ వుండాలి.

ఈ ఐదు రోజుల్లో ప్రతీ ఫరజ్ నమాజు తరువాత, ఈద్‌గాహ్ కు వస్తూ పోతూ అలాగే ఖుత్బా చదివే ఇమామ్‌కు ఈ పదాలను ఎక్కువగా చదవమని ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో ఆచరణలో ఉంది.

అల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ వలిల్లాహిల్ హంద్.

అల్లాహ్ త'ఆలా మనందరికీ ఈ పవిత్ర దినాలు మరియు పవిత్ర రాత్రుల శుభాలతో లబ్ధి పొందే భాగ్యాన్ని కల్పించుగాక. ఆమీన్...

నోట్:– ప్రతీ రాత్రి మరుసటి దినముతో కలిసి వుంటుంది. అంటే ముందు రాత్రి ఆ తరువాత పగలు. (ఇస్లామ్ లో ప్రతీ రోజు రాత్రి నుండి ఆరంభమై, సూర్యాస్తమం తో పూర్తౌతుంది.) ఏ దేశములో నివసించే వారికి ఆ దేశపు తేదీనే వర్తిస్తుంది. కాబట్టి వారు దాన్నే అనుసరించాలి. సౌదీ అరబ్ లేదా ఇంకే ఇతర దేశపు తారీఖు వారికి వర్తించదు.

కొందరు ఏ హదీసులోనైనా ఒక ఆచరణ యొక్క పుణ్యం వారు ఊహించిన దాని కంటే ఎక్కువగా వుంటే ఆ హదీసు పై అనుమానం వ్యక్తం చేస్తుంటారు. వారి అనుమానానికి గల కారణం దేవుని యొక్క గొప్ప దయా, కనికరాల గురించి సరైన అవగాహన లేకపోవడం. ఏ ఆచరణ కి ఎంత పుణ్యం ఇవ్వాలి, ఎంత కేటాయించాలి అన్నది అల్లాహ్ చేతిలో వుంది. కాబట్టి హదీసు సహీహ్ (విశ్వసనీయమైనది) అయినప్పుడు ఒక విశ్వాసికి ఇటువంటి సందేహాలు రాకూడదు.

బక్రీద్ పండుగ మొదటి ఖుత్బాలో వరుసగా తొమ్మిది సార్లు, రెండవ ఖుత్బా ఆరంభములో ఏడు సార్లు మరియు చివరిలో మిమ్బర్ పై నుండి దిగక ముందు పద్నాలుగు సార్లు బిగ్గరగా (ఇమాము) తక్బీర్ చెప్పడం ముస్తహబ్ (అభిలాషణీయం). చాలా మందికి ఇది తెలియదు.

ఖుర్బానీ వాస్తవికత

"ఖుర్బానీ" అంటే వట్టి, జెంతువును బలివ్వడం లేదా మాంసము తినడం, తినిపించడం కాదు, 'ఖుర్బానీ' అంటే దేవుని మెప్పు పొందేందుకు తమ యావత్తునూ దేవుని సన్నిధిలో పూర్ణహృదయముతో సమర్పించు కోవడం.

ఖుర్బానీ ఓ దైవాదేశము

ఫసల్లి లిరబ్బిక వన్‌హర్

కనుక నీపు నీ ప్రభువు కొరకే నమాజు చేయ్
మరియు నీ ప్రభువు కోసమే ఖుర్బానీ ఇవ్వు.

(అల్ కౌసర్: 2)

పై వచనము ద్వారా 2 విషయాలు అర్థమౌతున్నాయు: 1. అల్లాహ్ త'ఆలా తమ ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారికి మరియు వారిని విశ్వసించిన వారి సంతతికి ఖుర్బానీ చేసేందుకు ఆదేశించారు. 2. అలాగే సంకల్ప శుద్ధితో, దైవానుగ్రహ సాధన కోసమే ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. ఏ ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఇవ్వరాదు.

దైవభీతే అసలు

లయ్ యునాలల్లాహ లుహూమువా వలా దిమూఉ హా వలాకియ్ యునాలుహుత్ తక్వా మిన్‌కుమ్.

వాటి మాంసముగాని, వాటి రక్తముగాని అల్లాహ్ కు చేరదు. మీ భయభక్తులే ఆయనకి చేరుతాయి.

(అల్ హజ్: 37)

ప్రతీ ఆరాధనలో, దేవుని కొరకు చేసే ప్రతి పనిలో, ప్రత్యేకించి "ఖుర్బానీ" లో సంకల్ప శుద్ధే అనలు అని, అది లేనిదే ఖుర్బానీ అంఫీకరించబడదని ఈ వచనము ధ్వారా స్పష్టమౌతుంది.

ఖుర్బానీ ఏమిటి?

హజ్రత్ జైద్ ఇబ్నే అర్ఖమ్ రజియల్లాహు అన్హు గారి ఉల్లేఖనం ప్రకారం, సహాబా (దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారి శిష్యులు) ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారిని ఈ విధంగా ప్రశ్నించారు: ఓ దైవ ప్రవక్తా! ఈ ఖుర్బానీలు ఏమిటి? ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు "ఖుర్బానీ మీ తండ్రి అయిన హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారి సున్నత్ (పాటించిన పద్ధతి/సాంప్రదాయం)" అని జవాబిచ్చారు. వారి సాంప్రదాయం పై అమలు చేస్తే మాకేమి లభిస్తుంది? అని మరులా వారు ప్రశ్నించగా: "ఖుర్బానీ ఇచ్చిన జెంతువుకు వున్న ప్రతీ వెంట్రుకకు బదులు ఒక పుణ్యం లభిస్తుందని" అన్నారు. దానికి వారు ఊన్ కలిగివున్న మేకను బలిస్తే? అని అడగ్గా: దానికి వున్న ప్రతీ వెంట్రుకకు బదులుగా ఒక పుణ్యం లభిస్తుందని" అన్నారు.

పై హదీసు ద్వారా 3 విషయాలు అర్థమైయ్యాయి. 1. ఖుర్బానీ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారి సున్నత్. మరియు హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు ముస్లిమ్‌లందరి పెద్ద మరియు వారి ముత్తాత. 2. ఖుర్బానీ ఇచ్చే జెంతువు (బలి పశువు) పై వున్న ప్రతీ వెంట్రుకకు బదులుగా ఒక పుణ్యం లభిస్తంది. 3. సాధారణ వెంట్రుకలు కాకుండా ఊన్ వున్న జెంతువును బలిస్తే దాని ప్రతీ వేంట్రుకకు బదులుగా ఒక పుణ్యం లభిస్తుంది.

అన్నిటిలో కల్ల ఇష్టమైన కార్యం

హజ్రత్ ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా గారి కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు ఈ విధంగా ఉపదేశించారు: యౌమున్ నహర్ (అనగా బక్రీదున) మనిషి చేసే పుణ్యకార్యాలన్నిటిలో అల్లాహ్ కు చాలా ఇష్టమైనది ఖుర్బానీ ఇవ్వడం. ఆ రోజు దీన్ని మించిన కార్యం వేరొకటి లేదు. అది అల్లాహ్ కు ఎంత ఇష్టమంటే ఖుర్బానీ చేసేటప్పుడు దాని రక్తప్పు బొట్టు నేలను తాకక ముందే దేవుని సన్నిధిలో అది అంగీకరించబడుతుంది, మరియు ప్రళయ దినాన ఖుర్బానీ ఇవ్వబడిన ప్రతీ పశువు సజీవంగా, దాని కొమ్ములు, వెంట్రుకలు మరియు గోళ్ళతో సహా దేవుని సన్నిధిలోకి రప్పించబడుతుంది. కాబట్టి అల్లాహ్‌కు ఇష్టమైన ఖుర్బానీ ని మీరు మనస్పూర్తిగా చేయండి.

ఈ హదీసు ద్వారా మనకు తెలిసిందేమిటంటే:

1. అరబీ మాసాలలో "జిల్ హిజ్జాహ్" లోని 10,11, మరియు 12 వ తారీఖులలో నఫిల్ పుణ్యకార్యాలన్నిటిలో ఖుర్బానీ అల్లాహ్‌కు చాలా ప్రియమైనది. కాబట్టి అల్లాహ్ త'ఆలా ఎవరికైతే సిరిసంపదలు ప్రసాదించాడో వారు సాధ్యమైనంత వరకు నఫిల్ ఖుర్బానీలు చేసేందుకు ప్రయత్నించాలి.

2. ఏ పశువులనైతే అల్లాహ్ పేరున ఖుర్బానీ ఇచ్చి తినడం, తినిపించడం జరుగుతుందో అవన్నీ రేపు ప్రళయదినాన సజీవంగా అల్లాహ్ సన్నిధిలోకి రప్పించబడతాయి. ఆ రోజు ఇవే పశువులు "పులసిరాత్" పై మన సవారీలుగా మనకు ఉ

పయోగపడతాయని కూడా ఇతర హదీసుల ద్వారా అర్థమౌతుంది.

3. ఖుర్బానీ ఎటువంటి పుణ్యకార్యమంటే ఒక్క రక్తపు బొట్టు కూడా నేలపై చిందక ముందే అది దేవుని సన్నిధిలో స్వీకరించబడుతుంది.

4. ఇంతటి మహత్కార్యము చేయడం తమ సౌభాగ్యం అని భావిస్తూ దాన్ని మనస్ఫూర్తిగా చేయాలేకాని, మనస్సుకు బారం అనుకోకూడదని కూడా మనకు అర్థమైంది.

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ప్రతీ సంవత్సరం ఖుర్బానీ ఇచ్చారు

హాజ్రత్ ఇబ్నే ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హుమా గారి ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు మదీనా నగరములో 10 సంవత్సరాలు బసచేశారు మరియు ప్రతీ సంవత్సరం ఖుర్బానీ చేశారు.

(తిర్మిజీ: 4/92)

ఖుర్బానీ ఇవ్వడం ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారికి ఎంతో ఇష్టం, అందుకే వారు ప్రతీ ఏట ఖుర్బానీ చేశారని దీని ద్వారా అర్థమౌతుంది.

ఖుర్బానీ అల్లాహ్‌కు మరియు వారి ప్రవక్తకు ఇష్టమైంది కాబట్టి మధ్యతరగతి వారు ఖుర్బానీ వారిపై విధి కాకపోయినా వీలుంటే వారు కూడా ఖుర్బానీ చేసేందుకు ప్రయత్నించాలి.

మా ఈద్‌గాహ్‌కు రావద్దు

హజ్రత్ అబూ హురైరా రజియల్లహు అన్హు గారి కథనానుసారం దైవ ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు ఇలా అన్నారు: "ఖుర్బానీ ఇచ్చే శక్తి కలిగివున్నప్పటికీ, ఖుర్బానీ ఇవ్వని వాడు మా ఈద్‌గాహ్ దరిదాపులకు కూడా రాకూడదు."

పై హదీసులో ఖుర్బానీ చేయని వారికి ఎటువంటి జడిపింపు వుందో ప్రత్యేకించి చెప్పనఖ్ఖరలేదు.

భార్య తరుపున ఖుర్బానీ

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు బక్రీద్‌న తమ భార్య అయిన హజ్రత్ ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా గారి తరపున ఒక ఆవును బలిచ్చారు.

బక్క భార్య తరపునే కాదు, ఇతరుల తరుపున కూడా ఖుర్బానీ ఇవ్వోచ్చు. పిల్లల తరపున ఎవరైనా ఖుర్బానీ చేయాలనుకుంటే వారు పిల్లల తరపున ఖుర్బానీ చేయవచ్చు.

చనిపోయిన వారి తరపున ఖుర్బానీ

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారు చనిపోకముందు హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు గారిని తమ తరపున కూడా ఖుర్బానీ ఇవ్వమని కోరగా వారు ప్రతీ ఏట తమ ఖుర్బానీతోపాటు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ గారి తరపున కూడా ఖుర్బానీ చేసేవారు. అలాగే ప్రవక్త మహనీలు వారి జీవితంలో తమ సంతతిలో ఎవరైతే ఆ ఏట ఖుర్బానీ ఇవ్వలేకపోయారో వారి తరపున కూడా ఖుర్బానీ చేసేవారు. కాబట్టి ఎవరైనా తమ ఖుర్బానీ ఇచ్చిన తరువాత తమ పెద్దవారి తరపున కూడా ఖుర్బానీ చేయాలనుకుంటే వారి తరపున కూడా ఖుర్బానీ చేయగలరు.

1. ఈ క్రింది ఐదు షరతులు ఏ స్త్రీ, పురుషులలో నైతే వుంటాయో వారి పై ఖుర్బానీ వాజిబ్ ఔతుంది. అనగా విధించబడుతుంది, వారు తప్పనిసరిగా ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి.

(అ) ఇస్లామ్: అనగా ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని పాటించేవాడై వుండాలి. ముస్లిమేతరుల పై ఖుర్బానీ విధి కాదు.

(ఆ) ఆకిల్: అనగా వివేకము, మతిస్థిమితము

కలిగివుండాలి. మతిస్థిమితము లేని వారి పై ఖుర్బానీ విధికాదు.

(ఇ) బాలిగ్: అనగా వయోజనుడు (బాల్యదశ దాటిన వాడు) కావాలి. పిల్లల పై ఖుర్బానీ విధించబడలేదు.

(ఈ)ముఖీమ్: స్థానికుడై వుండాలి. అనగా ప్రయాణికుడు/బాటసారి పై ఖుర్బానీ విధికాదు.

(ఉ) స్వేఛ: పూర్వం బానిసలు వుండేవారు, వారి పై ఖుర్బానీ విధించబడదు.

(ఊ) ధనవంతుడై వుండాలి. పేదవారి పై ఖుర్బానీ విధించబడలేదు.

2. పై షరతులు వున్న ప్రతీ వ్యక్తి తన తరపున తప్పనిసరిగా ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. ఇతరుల తరపున (ఉదా:– తమ సంతానము లేదా తల్లిదండ్రుల తరపున) ఖుర్బానీ ఇవ్వడం అతని పై విధి కాదు. ఒక వేళ అతడే ఇష్టపడి చేస్తే తప్పేమీ లేదు. వారి తరపు నుండి అది అంగీకరించబడుతుంది.

3. ఎవరి వద్దనైతే 52.5 తులాల (612.360 గ్రాముల) వెండి లేదా 7.5 తులాల (87.479 గ్రాముల) బంగారము లేదా వాటి విలువకు సరిపడ డబ్బు లేదా ఏదైన ఇతర ఆస్తిపాస్తులు లేదా నిత్యవసర సామును అలాగే అతడు చేసిన అప్పులను మినహాయించి అతని వద్ద అధిక సామాను వున్నట్లైతే అతడు ఇస్లామీ పరిభాషలో “సాహిబే నిసాబ్” (ధనవంతుడి) గా పరిగణించ బడతాడు. ఖుర్బానీ విధించబడటానికి జకాత్ లాగా అతడి ధనము పై సంవత్సరము గడవనఖ్ఖరలేదు.

4. ఒంటె, ఎద్దు, గేదె, పొటేలు, గొర్రె, మేక, మేకపోతు వీటన్నిటిలో దేనితోనైనా ఖుర్బానీ చేయవచ్చు. ఆది ఆడదైనా సరే మొగదైనా సరే.

5. ఖుర్బానీ ఇవ్వబోయే ఒంటెకు కనీసం 5 సంవత్సరాలు నిండి వుండాలి. అలాగే ఎద్దు, గేదెకు 2 సంవత్సరాలు నిండివుండాలి. పొటేలు, గొర్రె, మేక, మేకపోతు కనీసం 1 సంపత్సరం నిండి వుండాలి. కాని గొర్రె, పొటేలుకు 6 నెలల వయస్సు వున్నా అవి చూట్టానికి 1 సంవత్సరము నిండినవాటిలా, లావుగా వునట్లైతే వాటితో కూడా ఖుర్బానీ చేయవచ్చు.

6. పెద్ద జంతువు (ఒంటె, ఎద్దు...) ను ఏడుగురు కలిసి ఖుర్బానీ ఇవ్వోచ్చు. కాని ప్రతీ మనిషికీ ఏడవ వంతు లభించాలి. ఒక వేళ ఎవరికైనా ఏడవ వంతు లభించకపోతే వారందరిలో ఏ ఒక్కరి ఖుర్బానీ అంగీకరించబడదు. మేక, గొర్రె లాంటి చిన్న జంతువులతో ఒక్కరు మత్రమే ఖుర్బానీ చేయగలరు.

7. ప్రయాణికుడి పై ఖుర్బానీ విధించబడ లేదు. ఖుర్బానీ ఇచ్చేందుకు వీలుంటే అతడు కూడా ఖుర్బానీ ఇవ్వోచ్చు.

8. పెద్ద జంతువులో భాగస్వాములైన వారందరూ సమ్మతించి మాంసాన్ని పంచిపెట్టేయాలని అనుకున్నా లేదా మొత్తం కలిపి వండేయాలని నిర్ణయించుకున్నా అది సక్రమమే అవుతుంది. అందులో తప్పేమీ లేదు.

9. జంతువులో ఏదైనా లోపం వుంటే దానితో ఖుర్బానీ చేయరాదు.

10.ఖస్సీ చేయించిన (అనగా వట్టలు కొట్టేసిన) మేక, గొర్రె తో ఖుర్బానీ చేయడం సక్రమమే కాదు, అది ఉత్తమము మరియు అబిలషణీయం కూడా.

11. పండుగ నమాజు ముగించిన తరువాత నుండి జిల్ హిజ్జా నెల 12 వ తేదీన సూర్యాడు అస్తమించేంత వరకు ఎప్పుడైనా ఖుర్బానీ చేయవచ్చు.

12. ఖుర్బానీ విధించబడినప్పటికీ ఈ మూడు రోజుల్లో ఎవరైనా ఖుర్బానీ చేయలెకపోతే అతడు ఖుర్బానీ కోసం తెచ్చిన జంతువును పేదలకు ఇచ్చేయాలి, ఒక వేళ జంతువును కూడా కొనకపోతే

దాని వెలను పేదలకు దానం చేసేయాలి.

13. ఖుర్బానీ కొరకు జంతువును తెచ్చుకున్న తరువాత అందులో ఏదైనా లోపము వుంటే మరో జంతువును తెచ్చి ఖుర్బానీ చేయాలి. ఒక వేళ అతడిలో మరో జంతువు కొని తెచ్చే శక్తి లోకపోతే దాన్నే ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి.

14. ఖుర్బానీ కొరకు తెచ్చిన జంతువు దొంగలించబడినా, పారిపోయినా మరో జంతువు తెచ్చి ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. మరొకటి కొనే స్థోమత లేకపోతే అతని పై ఖుర్బానీ విధికాదు. మరో జంతువు కొన్న తరువాత తప్పిపోయిన జెంతువు మరులా దొరికినట్లైతే ధనికుడు వాటిలో ఏ వక్కటినైనా ఖుర్బానీ ఇస్తే సరిపోతుంది. కాని పేదవాడు రెండిటి ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. (ఈ మస్‌లా ఇలాగే వుంది. కొంత మందికి ఇది విచిత్రంగా కనిపిస్తుంది. దీనికి గల కారణమేమిటో వారు ధార్మిక విద్వాంసులను అడిగి తెలుసుకోగలరు).

15. ఖుర్బానీ ఇచ్చిన తరువాత మాంసాన్ని మూడు భాగాలుగా విభజించి ఒక భాగాన్ని పేదలకు పంచిపెట్టడం, మరో భాగాన్ని బంధు, మిత్రులకు ఇవ్వడం మిగిలిన భాగాన్ని స్వయంగా తినడం ఇది ముస్తహబ్ (అంటే అభిలషణీయం). ఎవరైనా ఇలా మూడు భాగాలుగా విభజించకుండా మొత్తం పేదలకు పంచినా, లేదా తమ ఇంట్లోవారే వాడుకున్నా తప్పేమీ లేదు.

16. ఖుర్బానీ మాంసము ముస్లింలకే కాదు ఇతరులకు కూడా ఇవ్వొచ్చు.

17. తమ జంతువును స్వయంగా తమ చేతులతో జుబాహ్ చేయడం అత్యుత్తమం. కాని జుబాహ్ చేసే పద్ధతి కూడా తెలిసివుండాలి. లేకపోతే కనీసం జుబాహ్ చేసేటప్పుడు అక్కడే వుండాలి.

18. ఖుర్బానీ చేయాలనుకునేవారు మొదటి జిల్ హిజ్జాహ్ నుండి ఖుర్బానీ చేసేంతవరకు తమ వెట్రుకలు, గోళ్ళు తీయకూడదు. ఖుర్బానీ ఇచ్చిన తరువాత తీయాలి. కాని ఇది తప్పనిసరి విధి కాదు. మొగ్గుచూప వలసిన కార్యము మాత్రమే.

19. తాను ఖుర్బానీ చేసిన తరువాత ఇతరుల తరుపు నుండి ఈసాలే సవాబ్ కోసం (ఇతరులకు పుణ్యం లభించాలని) స్వచ్ఛందంగా ఖుర్బానీ చేయాలనుకుంటే అది కూడా చేయవచ్చు.

అలా చేసిన తరువాత దాని మాంసాన్ని కూడా పైన చెప్పిన విధంగా మూడు భాగాలలో విభజించవచ్చు, లేదా తమ ఇష్టప్రకారం వాడుకోవచ్చు. కాని ఎవరైనా చనిపోతూ అతని డబ్బుతో అతని తరఫున ఖుర్బానీ చేయమని ఆదేశించినట్లైతే ఖుర్బానీ చేసి మొత్తం మాంసాన్ని పేదలకు దానం చేసేయాలి. దాన్ని ఏ రకంగానూ ఉపయోగించకూడదు.

20. ఖుర్బానీ ఇచ్చిన జంతువు చర్మాన్ని స్వయంగా వాడుకున్నా సరే, లేదా పేదలకు ఇచ్చేసినా సరే. కాని దాన్ని అమ్మితే మాత్రం వచ్చిన డబ్బు మొత్తం దానం చేసేయాలి. దాన్ని వాడుకునే ప్రశక్తే లేదు.

21. ఖుర్బానీ చేసిన తరువాత దాని మాంసము లేదా చర్మము ఏదికూడా కసాయివాడికి వేతనంగా ఇవ్వడం సరికాదు.

22. ఖుర్బానీ ఇచ్చిన జెంతు చర్మము లేదా దాన్ని అమ్మితే వచ్చిన డబ్బును మసీదు, మద్‌రసా, హాస్పిటల్ వగైరా నిర్మించేందుకు లేదా వాటి మరమ్మతు చేయించేందుకు ఉపయోగించరాదు. అలాగే ఏ ఇతర మంచి పనులకీ దాన్ని ఉ పయోగించరాదు. దాన్ని పేదలకు మాత్రమే దానంగా ఇవ్వాలి.

23. హలాల్ పశువుల అవ్యవాలలో ఈ క్రింది వాటిని తినడం హరామ్ (నిషేధితం)

1. రక్తం, 2. సంతానాభివృది అవ్యవాలు, 3. మూత్రాశయము, 4. వృషణము/అండము, 5.

పిత్తాశయము, 6. వెన్నెముక్క మధ్యలో వుండే చిక్కటి పదార్థం, 7. మాంశ గ్రంధి.

24. ఖుర్బానీ ఇవ్వబోయే జంతువు యొక్క పాలు పితకడం లేదా దాని వెంట్రుకలు కత్తిరించడం సమన్వసం కాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఇలా చేస్తే ఆ పాలూ, వెంట్రుకలు లేదా వాటి ఖరీదు పేదలకు దానం చేసేయాలి.

25. జంతువును జుబాహ్ చేయకముందు కత్తిని బాగా పొదును పట్టాలి. ఒక జంతువును మరో జంతువు కళ్ళముందు జుబాహ్ చేయకూడదు. జుబాహ్ చేసిన వెంటనే దాని చర్మాన్ని తీసి మాంసము ముక్కలు చేయకూడదు. జంతువు పూర్తిగా చల్లబడేంతవరకు వేచివుండాలి.

26. జిల్‌హిజ్జాహ్ తొమ్మిదవ తేదీ ఉదయం నమాజు (ఫజర్) నుండి పదమూడన తేదీ అసర్ నమాజ్ (సాయంత్రం చేసే నమాజు) వరకు ప్రతీ ఫరజ్ నమాజ్ తరువాత బిగ్గరగా తక్బీరే తష్‌రీఖ్ చదవాలి. స్త్రీలు మాత్రం నెమ్మదిగా చదవాలి. తక్బీరే తష్‌రీఖ్ అంటే:

"అల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ వలిల్లాహిల్ హంద్"

28. పండుగ రాత్రి (అనగా రేపు ఉదయాన్నె పండుగ వున్నట్లైతే ఇవాల్టి రాత్రి) జాగారము చేసి ప్రార్ధించడం మంచిది. హదీసులో ఇలా వుంది: "పండుగ రాత్రి దైవారాధనలో నిమఘ్నమై వున్న వ్యక్తి యొక్క హృదయం రేపు అందరి హృదయాలు మరణించే రోజున కూడా మరణించకుండా సజీవంగానే వుంటుంది".

29. పండుగ రోజు ఆరు అదనపు తక్బీర్లతో రెండు రకాత్లు నమాజు ఆచరించడం వాజిబ్ (అనగా తప్పనిసరి విధి).

30. పండుగ నమాజు కొరకు వెళ్ళేటప్పుడు అలాగే నమాజు తరువాత ఇంటికి తిరిగి వొచ్చేటప్పుడు కొంచం బిగ్గరగా తక్బీరే తష్‌రీఖ్ చెప్పడం ముస్తహబ్ (అభిలషణీయం)

31. పండుగ నమాజు కొరకు ఒక దారిన వెళ్ళి మరో దారి నుండి తిరిగి రావాలి.

32. పండుగ రోజు మిగతా రోజులకన్నా కొంచం త్వరగా లేవడం, వున్న దుస్తులన్నిటిలో మంచి దుస్తులను ధరించడం, సుగంధం పూసుకోవడం, మిస్వాక్ చేయడం, ఈద్‌గాహ్ కు త్వరగా వెళ్ళడం మరియు నడిచి వెళ్ళడం సున్నత్ (సాంప్రదాయం).

33. ఖుర్బానీ చేసేవారు ఆ రోజున ఖుర్బానీ ఇచ్చిన మాంసమును ముందుగా భుజించడం దానికి ముందు ఏమీ భుజించకుండా వుండటం ముస్తహబ్.

ఖుర్బానీ పద్ధతి మరియు చదవ వలసిన దువాలు...

ముందు పశువును ఖిబ్లా వైపుకు తిప్పి పండబెట్టాలి, తరువాత ఈ క్రింది దువా చదవాలి:

ఇన్నీ వజ్జహ్‌తు వజ్‌హియ లిల్లజీ ఫతరస్ సమావాతి వల్ అర్‌జ హనీఫవ్ వమా అన మినల్ ముష్రికీన్. ఇన్న సలాతీ వ నుసుఖీ వ మహ్‌యాయ వ మమాతీ లిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్. లా షరీకలహూ వ బిజాలిక ఉమిర్తు వ అన మినల్ ముస్లిమీన్. అల్లాహుమ్మ మిన్‌క వ లక.

ఆ తరువాత **"బిస్మిల్లాహి అల్లాహు అక్బర్"** అంటూ జుబాహ్ చేయాలి. జుబాహ్ చేసిన తరువాత ఈ దువా చదవాలి:

అల్లాహుమ్మ తకబ్బల్ మిన్నీ కమా తకబ్బల్‌త మిన్ హబీబిక ముహమ్మద్ వ ఖలీలిక ఇబ్రాహీమ్ అలైహిమస్ సలాతు వస్సలామ్

నోట్: ఇతరుల తరపున ఖుర్బానీ చేసినట్లైతే **"మిన్నీ"** కు బదులుగా **మిన్** తరువాత వారి పేరు చెప్పాలి. (ఉదా:– సులైమాన్ తరపున ఖుర్బానీ చేస్తే "మిన్నీ" కు బదులు "మిన్ సులైమాన్" అనాలి).

(అబూదావూద్: 2/386; మిష్కాత్: 128)

ప్రత్యేక వ్యాసం

హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారి వృత్తాంతము...

హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ ఇవాళ్టినుండి దాదాపు నాలుగు వేల సంవత్సరాల క్రితం "ఆజర్" అనే వ్యక్తి ఇంట్లో జన్మించారు. అది నమ్రూద్ యొక్క కుర పరిపాలనా కాలం. ఆ నాడు షిర్క్ (బహుదైవారాధన) మరియు కుఫ్ర్ సర్వసాధారణమైపోయాయి. ప్రజలు నమ్రూద్ యొక్క అధికారాన్ని, శక్తి సామర్థ్యాలని చూసి అతడే దేవుడు అనుకునేవారు. నక్షత్రాల ద్వార మంచి చెడులు జరుకుతాయనే మూఢనమ్మకం మరియు విగ్రహారాధన ఇంటింటా వ్యాపించి పోయింది. దివ్య ఖురాన్ లో వారి తండ్రి పేరు "ఆజర్" అని చెప్పబండింది. పండితులు "ఆజర్" అను పదానికి అర్థం విగ్రహాల ప్రియుడు అని పేర్కొన్నారు. వారి తండ్రి గారి పేరు తోనే వారి తల్లిదండ్రులు, వారి వంశస్థులు బహుదైవ వాదులని, అనేక దేవుళ్ళను కొలిచేవారని తెలుస్తుంది. కాని హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు బాల్యం నుండే ఏకదైవారాధులు మరియు ఎన్నో సుగుణాలు కలవారు. వారి ద్వారా సర్వలోక కళ్యాణం జరగాలని, వారిని సకల మానవాళికి ఇమామ్‌గా (అనగా గైడ్/ఉపదేశకుడు/దారిచూపువాడిగా) నియమించాలని అల్లాహ్ తఆలా ఎంచుకున్నారు, అందుచేత వారు ఎన్నో కఠిన పరీక్షలకు గురిచేయబడ్డారు. వారు చవిచూసిన పరీక్షలు, దైవ మార్గములో వారికి ఎదురైన ఆటంకాల లిష్ట (జాబితా) చాలా పెద్దది. ఇక్కడ వాటన్నిటినీ పెర్కొనడం చాలా కష్టం. వారి తనయుడైన హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ కు సంబంధించిన ఈ వృత్తాంతము కూడా దైవ మార్గములో వారు ఎదురుకున్న పరీక్షలలో ఒకటి. ఈ వైత్తాంతానికీ, ఖుర్బానీకి దగ్గర సంబంధం వుంది కాబట్టి దీన్ని ఈ చిరు పుస్తకములో సంక్షిప్తముగా వ్రాయబడుతుంది.

హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ గారి భార్య హజ్రత్ సారహ్ రజియల్లాహు అన్హా. వారికి 86 సంవత్సరాలవరకు కూడా పిల్లలు జన్మించలేదు. కాని హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ గారికి పిల్లలు కలగాలనే కోరిక మరియు పిల్లల అవసరము కూడా వుండేది. అందుకోసం వారు ఎల్లపుడూ దేవుడ్ని వేడుకుంటూ ఇలా ప్రార్థించే వారు: "రబ్బి హబ్‌లీ మినస్ సాలిహీన్" (ఓ అల్లాహ్ ! నాకు దైవభక్తిగల మంచి పిల్లలను ప్రసాదించండి). వారి భార్య హజ్రత్ సారహ్ రజియల్లాహు అన్హా గారు ఒక పైపు పిల్లల కోసం వారి భర్త పడుతున్న తపన, ఆవేదనను చూసి మరోవైపు వృధాప్యములో వారికి ఇక పిల్లలు కలుగరని నిరాశచెంది తమ భర్తతో ఇలా అన్నారు: ''అల్లాహ్ తఆలా నాకు సంతానాన్ని అనుగ్రహించలేదు, ఇది నా బానిస "హాజరహ్", తనను మీరు పెళ్ళాడండి, తన ద్వారానైనా అల్లాహ్ మీకు సంతానము కలుగజేస్తారేమో అని

ఆశిస్తున్నాను". హాజ్రత్ ఇబ్రహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ గారు వారిని పెళ్ళిచేసుకున్నారు. హాజ్రత్ హాజరహ్ రజియల్లాహు అనహా గారి ద్వారా వారికి సంతానము కలిగింది. వారికి ఇస్మాయీల్ అని నామకరణం చేశారు. వారి పసితనములోనే అల్లాహ్ తఆలా వారినీ, వారి తల్లిని పచ్చి మంచినీళ్ళు కూడా దొరకని (నిర్జన ప్రదేశమైన) మక్కా యొక్క ఎడారి ప్రాంతములో విడిచిపెట్టమని ఆజా&జపించారు. ఆజాను సిరసావహిస్తు వారిద్దరిని అక్కడికి తీసుకెళ్ళారు. ఒక సంచిలో కొన్ని ఖర్జూరపు పళ్ళు, ఒక నీటి సంచిని వారివద్ద వుంచి తిరిగి వచ్చారు. వారు తిరిగొచ్చేటప్పుడు వారి భార్య హాజ్రత్ హాజరహ్ రజియల్లాహు అన్హా గారు ఇలా ప్రశ్నించారు: ఎవ్వరూ నివశించని ఈ నిర్మానుష్య ప్రాంతములో ఈ పసివాడిని, నన్ను వంటరిగా విడిచిపైట్టి ఎక్కడికి వెళుతున్నారు? కాని హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు (వారి ప్రేమ మనస్సులో ఉప్పొంగి దైవాదేశాన్ని పూర్తిచేయడంలో ఆటంకము కలిగింస్తుందేమో అనే భయంతో) వారివైపు తిరిగి చూడనేలేదు. చిపరికి హాజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్హా గారే స్వయంగా "ఇలా చేయమని అల్లాహ్ మీకు ఆదేశించారా?" అని ఆడిగారు. దానికి హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు అవునని జవాబిచ్చారు. అప్పుడు హాజ్రత్ హాజరా రజియల్లహు అన్హా గారు ఇలా అన్నారు: "ఇక మీరు కూడా మా గురించి బెంగ పడొద్దు. ఎందుకంటే ఇక అల్లాహ్ యే మమ్మల్ని సంరక్షిస్తాడు."

ఆ తరువాత హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు తిరిగి వచ్చేసారు. హాజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్హా తమ పసిపిల్లవాడైన ఇస్మాయీల్ ను చూసుకుంటూ, వారి వద్దనున్న ఖర్జూరపు పళ్ళు మరియు నీళ్ళతో తమ ఆకలి-దాహాలను తీర్చుకుంటూ అక్కడే జీవించసాగారు. వారి వద్దనున్న కొన్ని ఖర్జూరపు వళ్ళు, నీళ్ళతో ఎంత కాలం జీవితంకొనసాగించగలరు? ఒక రోజు అవికూడా వూరైపోతే వారు చాలా చింతించారు. తాను అనుభవిస్తున్నదానికంటే తమ పసిపిల్లవాడి భాధే ఆమెను కుదిపివేసేది. దరిదాపులలో ఎక్కడా నీటి జాడ కూడా లేదు. ఆ పసివాడి బాధ చూడలేకపోయింది. చివరికి పసివాడ్ని ఇసుక పై పండబెట్టి నీటి జాడను వెతుక్కుంటూ బైయలుదేరింది. దెగ్గిరలో వున్న సఫా మరియు మర్వా అనే రెండు కొండలపైకి ఎక్కి ఎవరైనా కనిపిస్తారేమోనని చూసేది. ఎవ్వరూ కనబడకపోయేసరికి అక్కడ నుండి క్రిందకు దిగివచ్చేది. ఒక దానిపైనుండి దిగి మరో దానిపైకి తొందరగా చేరుకోవాలనే తపనతో వాటి మధ్యనున్న పల్లపు ప్రాంతములో పరిగెత్తుకుంటూ వేళ్ళేది. ఇలా ఆ తల్లి ఏడు సార్లు వాటిపైకెక్కింది. అంతలో ఎవరో ఆమెను పిలుస్తునట్లు గమనించింది. ఆది ఓ దైవదూత. నేడు ఎక్కడైతే జమ్ జమ్ వుందో అక్కడ ఆ దైవదూత నిలబడి తన కాలితో లేదా తమ రెక్కలతో భూమిపై కొట్టగా అక్కడి నుండి ఒక నీటి చెలమ ఉప్పొంగింది. సయ్యిదా హాజరహ్ రజియల్లాహు అన్హా గారు ప్రవహించిపోతున్న నీటిని జమ చేసేందుకు దాని చుట్టూ ఇసుకతో ఓ చిన్ని పిట్టగోడను నిర్మిస్తూ "జమ్ జమ్" (అనగా ఆగిపో ఆగిపో) అని అన్నది. ఆ తరువత తమ అరచేతులలో నీళ్ళు తీసుకొని తానూ స్వయంగా తాగింది తమ పిల్లవాడికి కూడా తాగించింది. ఆ తరువాత ఆ దైవదూత "మీరు దిగులు పడనఖ్ఖరలేదు. అల్లాహ్ మిమల్ని రక్షిస్తాడు, ఇక్కడ దగ్గిర్లో దేవుని గృహము (కాబా) వుంది,

దాని పునర్ నిర్మాణము మీ పిల్లవాడి మరియు అతని తండ్రి చేతులు మీదగానే జరుగనుంది" అని వారికి కొంత ఓదార్పునిచ్చాడు. దైవదూత ద్వారా ఈ ఓదార్పు లభించిన తరువాత వారు అక్కడే ప్రశాంతంగా జీవనం కొనసాగించారు.

అరబ్ లో ప్రత్యేకించి ఆ రోజుల్లో నీటి కరువు ఎక్కువగా వుండేది. ఏ ప్రాంతములో నీరు లభిస్తే ఆ ప్రాంతాన్నే తమ నివాసంగా మార్చుకునేవారు. బనూ హజమ్ తెగకు చెందిన కొంతమమది మక్కా కు దగ్గరగా వెళుతూ అక్కడ పక్షుల రాకపోకలు గమనించి కచ్చితంగా ఇక్కడెక్కడో నీరు వుండేవుంటుందని, కొంతమందిని చూసిరమ్మని పంపించారు. వారు నీటిని వెతుక్కుంటూ "జమ్ జమ్" వద్దకు చేరుకున్నారు. వారు హాజ్రత్ హాజరహ్ రజియల్లాహు అన్హా గారితో తాము అక్కడ నివసించేందుకు అనుమతిని కోరారు. ఎంతో కాలంగా వంటరిగా నివసిస్తున్న వారు సంతోషించి వారిని అక్కడ నవసించేందుకు అనుమతించారు. కాని ఆ నీటి చెలమ పై వారికి ఎటువంటి అధికారము వుండదని, అవసరానికి నీరు వాడుకోవచ్చని షరతు పెటా&ఆరు. దానికి సమ్మతించి వారు తమ మిగిలిన సోదరులను కూడా అక్కడికి తీసుకొచ్చి స్థిరపడ్డారు. హాజ్రత్ ఇస్మాయిల్ అలైహిస్సలామ్ గారు వారి పిల్లలతోనే ఆడుకునేవారు, వారి నుండే అరబీ భాష నేర్చుకునేవారు. కొంత కాలానికి ఆ వంశములోనే వారి వవాహము కూడా జరిగింది. హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు అప్పుడప్పుడు వారి వద్దకు వచ్చి వారి మంచి చెడులు చూసుకునే వారు.

హాజ్రత్ ఇస్మాయిల్ అలైహిస్సలామ్ గారు పసితనం నుండి బాల్యవయస్సుకు చేరుకున్న తరువాత (అప్పట్లో వారి వయస్సు ఎంత వుండేదో ఖచ్చితంగా తెలియదు) ఒక సారి హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు కలగన్నారు. అందులో వారికి తమ కుమారుడిని బలివ్వమని ఆదేశించబడింది. దైవ ప్రవక్తలకు వచ్చే కలలు వాస్తవానికి వారికి దేవుని తరపునుండి ఇవ్వబడే ఆదేశాలు (వహీ) కాబట్టి దాన్ని పూర్తచేయక తప్పదు. అందుచేత హాజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు ఈ ఆదేశాన్ని సిరసావహించాలని నిర్ణయించు కున్నారు. తమ కుమారుడిని కూడా మానసికంగా దీనికి సిద్ధం చేయాలని వారితో ఇలా ప్రశ్నించారు: "ఓ కుమారా ! నేను నిన్ను బలి (జుబహ్) చేస్తున్నట్లుగా కలలో చూశాను, ఇక నీ సలహా ఏమిటో చెప్పు?" సుశీలుడైన ఆ తనయుడు వెంటనే ఈ విధంగా జవాబు ఇచ్చాడు: "నాన్నగారు ! మీకు ఇవ్వబడిన ఆజ్ఞను మీరు నెరవేర్చండి. ఇన్షాల్లాహ్ (అల్లాహ్ తలచితే) మీరు నన్ను సహనశీలునిగా పొందుతారు".

వినయవంతుడైన తన కుమారుడి నోట వినయవంతమైన జవాబును విన్నతరువాత వారిని తీసుకొని "మినా" మైదానానికి తీసుకెళ్ళి నేడు "మన్హర్" అనబడే ప్రాంతములో నేలపై పండబెట్టి వారిని జుబాహ్ చేయాలని అనుకున్నారు. కాని అల్లాహ్ తఆలా వారిని పరీక్షించడానికి మాత్రమే ఈ విధంగా ఆదేశించారు, (అంతే కాని వారి ప్రాణాలు తీసే ఉద్దేశం అల్లాహ్ కు లేదు) మరి వారు ఈ పరీక్షలో సఫలమయ్యారు కాబట్టి హాజ్రత్ ఇస్మాయిల్ అలైహిస్సలామ్ గారి మెడ తెగకుండా అల్లాహ్ తాలా రక్షించారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తాలా వారిని ఈ విధంగా సంబోధించారు: ఓ ఇబ్రాహీమ్ నీవు కలను నిజం చేసి చూపించావు". అనగా దైవాదేశాన్ని సిరసావహించావు. నీ చేతులతో నీ కొడుకుని బలి (జుబాహ్) చేయించడం మా ఉద్దేశము కాదు. దేవుని ఆజ్ఞ ముందు

సమస్తాన్ని త్యాగము చేయాలనే నీ ఆకాంక్షను వీక్షించడమే మా ఉద్దేశము. ఇప్పుడు మీకు ఒక గొర్రె ఇవ్వబడుతుంది, దాన్ని మీరు ఇస్మాయిల్ కు బదులుగా జుబాహ్ చేయండి. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారు వెనక్కి తిరిగి చూడగానే తెల్ల రంగులో ఓ అందమైన మేక వుంది. వారు దాన్ని జుబాహ్ చేశారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తఆలా ఇలా ఉపదేశించారు: తరువాత వచ్చే తరాలలో అతని సాంప్రదాయాన్ని నిలిపాము. ఇబ్రాహీమ్ కు శాంతి కలుగు గాక. సజ్జనులకు మేము ఈ విధంగా ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాము.

కాబట్టి ఆనాటినుండి నేటివరకు వారిని విశ్వసించువారు అయ్యామే తష్రీఖ్ (అనగా ఖుర్బానీ చేసే 3 రోజులలో) మనస్ఫూర్తిగా త్యాగానికి నిదర్శనమైన ఈ సాంప్రదాయాన్ని జరుపుకుంటూ వస్తున్నారు.

ఖుర్బానీ నుండి నేర్చుకోవలసిన గుణపాఠం

మనస్సు నుండి ఇహలోకపు వాంఛలను తొలగించడం, తమ యావత్తు అనగా ధన సంపదలు, భార్యా పిల్లలు, మరియు తమ ప్రాణం కన్నా దైవ వాంఛకు ప్రాముఖ్యతనివ్వడం ఇది ఖుర్బానీ యొక్క పరమార్థం. కాబట్టి హజ్రత్ ఇబ్రహీమ్ అలైహిస్సలామ్ గారి త్యాగాన్ని గుర్తుచేసుకొని మనం పశువులని జుబాహ్ చేసి దేవుని సన్నిధిలో మన విధేయతను చాటుకునే ఈ సందర్భమున మనం అన్ని బిద్ఆత్, ఖురాఫాత్ మరియు ధర్మ విరుధమైన సాంప్రదాయాలనిటినీ వదిలేస్తామని శబదం చేద్దాం, అలాగే ఖురాన్ మరియు హదీసు ప్రకారం జీవితం గడిపేందుకు ఎటువంటి త్యాగానికైనా వెనుకాడమని వాగ్దానం చేద్దాం. అల్లహ్ తఆలా మనందరికీ ధార్మిక జీవితమ గడిపే సౌభాగ్యాన్ని కల్పించుగాక. ఆమీన్...

జమ్ జమ్ మరియు మక్కా, మదీనాల నుండి తెచ్చిన ఖర్జూరాలు ముస్లిమేతర సోదరులకు ఇవ్వొచ్చా?

జ: జమ్ జమ్ మరియు మక్కా మదీనాల నుండి తెచ్చిన ఖర్జూరాలు నిస్సందేహంగా పవిత్రమైనవి. అయినప్పటికీ వాటిని ముస్లిమేతరులకు ఇవ్వవచ్చు. స్వయంగా ప్రవక్త వారే తమ ముస్లిమేతర అతిథులకు ఖర్జూరాలు ఇచ్చేవారు. అలాంటప్పుడు వాటిని మన ముస్లిమేతర సోదరులకు ఇవ్వడానికి సంకోచించనఖ్ఖరలేదు.

కాని ఇచ్చేటప్పుడు అల్లాహ్ వాటి ద్వారా అతడికి విశ్వాసాన్ని ప్రసాదించాలని మనసులో కోరుకుంటే మంచిదని విద్వాంసుల అభిప్రయం. ఎందుకంటే సహీ హదీసు ప్రకారం జమ్ జమ్ లో షిఫా ఉంది. మరి అవిశ్వాసమనేది అన్ని మానసిక రుగ్మతులలో కల్లా పెద్దది. అలాంటప్పుడు అల్లాహ్ తన దయతో, వీటి బర్కత్ తో మన సోదరుడికి ఆ రుగ్మతుల నుండి షిఫాను ప్రసాదించాలని మనసారా కోరుకోవడం వల్ల ఇన్షాల్లాహ్ అతడికి హిదాయత్ లభించవచ్చు అలాగే మనకు కూడా పుణ్యము లభించవచ్చు.

జమ్ జమ్ నిలబడి త్రాగాలా లేక కూర్చొని త్రాగాలా?

జ: బుఖారీ లోని ఓ ఉల్లేఖనం ద్వారా ప్రవక్త (స) వారు హజ్ చేసినప్పుడు జమ్‌జమ్ నిలబడి త్రాగినట్లు తెలుస్తుంది. అంచేత జమ్‌జమ్ నిలబడి త్రాగాలని ఎక్కువ శాతం విద్వాంసుల అభిప్రాయం. మరికొందరు అక్కడ కూర్చునే వీలు లేక నిలబడి త్రాగారని, మనకు వీలుంటే కూర్చొనే త్రాగాలని అభిప్రాయపడ్డారు.

సర్వేజనీన వార్తలు

చరిత్రకారుడు సయ్యద్ నశీర్ అహమ్మద్ 'చరితార్థులు' ఆల్బమ్ ఇక 'ఉచిత యాప్'గా.

గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి మండలం ఉండవల్లి సెంటర్‌కు చెందిన చరిత్రకారుడు, బహుగ్రంథ రచయిత, శ్రీ సయ్యద్ నశీర్ అహమ్మద్ బహుళ ప్రజాదరణ పొందిన ఆల్బమ్ 'చరితార్థులు' కంప్యూటర్ సాంకేతిక సొబగలను అన్వయించుకుంటూ 'యాప్' రూపంలో ఉచితంగా అందుబాటులోకి వచ్చింది. 'చరితార్థులు' ఆల్బమ్‌లో గల 155 మంది ముస్లిం స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల అపురూప చిత్రాలతోపాటు ఇందులో పొందుపర్చిన వివరాలను విశ్వవ్యాప్తం చేయాలన్న శ్రీ నశీర్ అహమ్మద్ ఆశయానికి అనుగుణంగా ప్రముఖ సాఫ్ట్‌వేర్ నిపుణులు శ్రీ సయ్యద్ ఖాలిద్ సైపుల్లాహ్ (హైదరాబాద్), ఆయన అనుచరులు శ్రీ అమానుల్లా ఖాన్‌ల బృందం "Muslim Freedom Fighters" పేరుతో ప్రత్యేఖీయక ఉచిత 'యాప్' రూపొందించారు. ఈ యాప్‌లో మొత్తం 'చరితార్థులు' ఆల్బమ్‌లోని 155 మంది ముస్లిం స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల చిత్రాలు, వివరాలు ఉండటం మాత్రమే కాకుండా యువతను, విద్యార్థులను ఆకర్షించే విధంగా ప్రత్యేఖీయక 'పరీక్ష'ను స్వయంగా నిర్వహించగల ఏర్పాటు ఉంది. ఒక్కొక్క స్వాంతంత్ర్య సమరయోధునికి సంబంధించి ఏర్పాటు చేసిన ఐదు ప్రశ్నలు ప్రకటించి, ప్రతి ఒక్క ప్రశ్నకు నాలుగు బహుళ సమాధానాలు పొందపర్చారు. ఆ సమాధానాలలోని సరైన సమాధానాలతో ప్రశ్నల విభాగాన్ని పూర్తిచేసిన విజేతలకు చరిత్రకారుడు నశీర్ అహమ్మద్ సంతకంతో ప్రశంసా పత్రం అందుతుంది. అత్యంత తక్కువ స్థలాన్ని మాత్రమే తీసుకోగల ఈ యాప్‌ను 'గూగుల్ ప్లే స్టోర్' నుండి 'యాండ్రాయిడ్' మొబైల్ లోనికి చాలా సులభంగా డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవచ్చు. ఈ యాప్‌ను డౌన్‌లోడ్ చేసుకుని తమ మొబైల్ ఫోన్ నంబర్‌ను ఎంటర్ చేసి తమదైన ప్రత్యేక 'పాస్‌వర్డ్' నిర్ణయించుకుని రిజిస్టర్ చేసుకున్న వెంటనే యాప్ పూర్తి స్థాయిలో వినియోగంలోకి వస్తుంది. భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు అత్యంత అరుదైన చిత్రాలు, సమాచారం గల ఈ ఉచిత యాప్‌ను విద్యార్థులు, యువకులు ఆసక్తిగల చరిత్ర విద్యార్థులు ఉపయోగించుకోవాల్సిందిగా సయ్యద్ నశీర్ అహమ్మద్ విజ్ఞప్తి చేశారు.

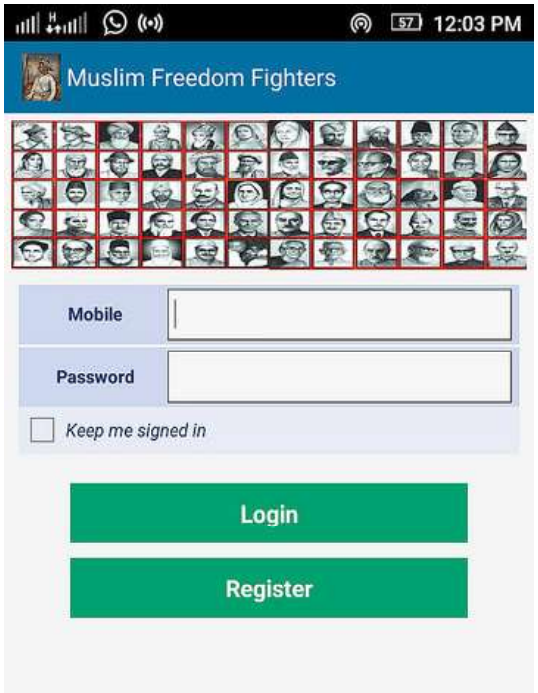

సూరే హుజ్‌రాత్

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

బిస్మిల్లా హిర్‌రహ్మా నిర్‌రహీమ్

షురూ అల్లాహ్ కే నామ్ సే జో బడా మెహెర్బాన్ ఔర్ బేహద్ రహమ్ కర్నే వాలా హై.

గుజిష్తా 2 మహీనోఁ సే సూరే హుజ్‌రాత్ కీ తఫ్‌సీర్ బయాన్ కీ జారహీ థీ. అభీ తక్ ఉస్కీ 6 ఆయతోఁ కీ తఫ్‌సీర్ గుజర్ చుకీ హై జిస్మే ముసల్మానోఁ కో కుఛ్ ఆదాబ్ సిఖ్‌లాయే గయే హైఁ కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే సాథ్ కైసా బర్‌తావ్ హోనా చాహియే ఔర్ కోయీ ఫాసిఖ్ షఖ్స్ కోయీ ఖబర్ లేఆయే తో ఉస్ వఖ్త్ హమే కైసే రియాక్ట్ హోనా హై వగేరా. ఆగే సాత్వీ ఔర్ ఆట్వీ ఆయత్ మే ఇన్‌హీ ఆహ్‌కామ్ కీ కుఛ్ మజీద్ వజాహత్ కీ గయీ హై జో హస్సే జైల్ హై.

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ
وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

వఅ్‌లమూ అన్న ఫీకుమ్ రసూలల్లాహ్ లవ్ యుతీఉకుమ్ ఫీ కసీరిమ్ మినల్ అమ్రి లఅనిత్తుమ్ వలాకిన్నల్లాహ హబ్బబ ఇలైకుముల్ ఈమాన వ జయ్యనహూ ఫీ కులూబికుమ్ వ కర్రహ ఇలైకుముల్ కుఫ్‌ర వల్ ఫుసూఖ వల్ ఇసియాన్ ఉలాయిక హుముర్ రాషిదూన్

ఔర్ యే బాత్ అచ్ఛీ తరహ్ సమఝ్‌లో కే తుమ్‌హారే దర్మియాన్ అల్లాహ్ కే రసూల్ మౌజూద్ హైఁ, బొహొత్ సీ బాతేఁ హైఁ జిన్మే వో అగర్ తుమ్‌హారీ బాత్ మాన్‌లేఁ తో ఖుద్ తుమ్ ముష్కిల్ మే పడ్‌జావో. లేకిన్ అల్లాహ్ నే తుమ్‌హారే దిల్ మే ఈమాన్ కీ ముహబ్బత్ డాల్‌దీ హై. ఔర్ తుమ్‌హారే దిలోఁ మే పుర్‌కషిష్ బనాదియా హై. ఔర్ తుమ్‌హారే అందర్ కుఫ్ర్ కీ ఔర్ గునాహోఁ కీ ఔర్ నాఫర్మానీ కీ నఫ్‌రత్ బఠాదీ హై. ఐసే హీ లోగ్ హైఁ జో ఠీక్ ఠీక్ రస్తే పర్ ఆచుకే హైఁ.

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

ఫజ్లమ్ మినల్లాహి వనీయ్యమహ్ వల్లాహు అలీమున్ హకీమ్

జో అల్లాహ్ కీ తరఫ్ సే ఫజ్ల్ ఔర్ నీయ్మత్ కా నతీజా హై ఔర్ అల్లాహ్ ఇల్మ్ కా భీ మాలిక్ హై హిక్మత్ కా భీ మాలిక్ హై.

ఇస్ ఆయత్ మే ఇస్ బాత్ కీ తరఫ్ ఇషారా కియా గయా హై కే సూరత్ కే షురూ మే జో హుకుమ్ దియా గయా థా ఉస్కా మత్లబ్ యే నహీ థా కే సహాబా ఎ కిరామ్ కభీ కోయీ రాయ్ హీ పేష్ నా కరేఁ బల్కే రాయ్ కాయిమ్ కర్నే ఉస్ పర్ ఇస్రార్ సే మనా ఫర్మాయా గయా థా. అబ్ యే ఫర్మాయా జారహా హై కే మునాసిబ్ మౌఖే పర్ కోయీ రాయ్ దేనే మే తో కోయీ హరజ్ నహీ హై. లేకిన్ యే బాత్ జెహెన్ మే రఖ్నీ చాహియే కే ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కేలియే జరూరీ నహీ హై కే తుమ్హారీ హర్ రాయ్ పర్ అమల్ జరూర్ కరేఁ. బల్కే ఆప్ మస్లిహత్ కే ముతాబిఖ్ ఫైస్లా ఫర్మాయేంగే. ఔర్ అగర్ వో తుమ్హారీ రాయ్ కే ఖిలాఫ్ హెూ తబ్ భీ తుమ్హే ఉస్ పర్ రాజీ రెహ్నా చాహియే. క్యూఁ కే తుమ్హారీ హర్ బాత్ పర్ అమల్ కర్నే సే ఖుద్ తుమ్హే నుఖ్సాన్ పహుంచ్నే కా అందేషా హై. జైసా కే హజ్రత్ వలీద్ బిన్ ఉక్బా రజియల్లాహు అన్హు కే వాఖియే మే హువా, కే వో తో యే సంఝే హువే థే కే బనూ ముస్తలిఖ్ లడాయీ పర్ ఆమాదహ్ హైఁ. ఇస్లియే ఉన్కీ రాయ్ తో యహీ హెూగీ కే ఉన్ సే జిహాద్ కియా జాయే. లేకిన్ అగర్ ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఉన్కీ రాయ్ పర్ అమల్ కర్తే తో ఖుద్ ముసల్మానోఁ కో నుఖ్సాన్ పహుంచ్తా. చునాన్చే ఆగే అల్లాహ్ తఆలా నే సహాబా ఎ కిరామ్ కీ తారీఫ్ కర్తే హువే ఫర్మాయా కే అల్లాహ్ తఆలా నే ఉన్కే దిల్ మే ఈమాన్ కీ ముహబ్బత్ డాల్దీ హై. ఇస్లియే వో ఇతాఅత్ కే ఇసీ ఉసూల్ పర్ అమల్ కర్తే హైఁ జో అల్లాహ్ కీ తరఫ్ సే ఫజ్ల్ ఔర్ నీయ్మత్ కా నతీజా హై.

క్యా జమ్ జమ్ కా పానీ ఔర్ మక్కా ఔర్ మదీనే కీ ఖజూరేఁ గైర్ ముస్లిమోఁ కో దేసక్తే హైఁ?

జ: జమ్ జమ్ ఏక్ ముతబర్రక్ పానీ హై. ఔర్ హరమైన్ షరీఫైన్ కీ ఖజూర్ భీ హరమైన్ కి నిస్బత్ సే ముతబర్రక్ హైఁ. లేకిన్ బహర్ హాల్ యే ఖుర్దోనోష్ హీ కీ చీజే హైఁ. ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే పాస్ మదీనే మే జో గైర్ ముస్లిం మెహ్మాన్ ఆయా కర్తే థే ఉన్కో ఆప్ మదీనే హీ కీ ఖజూర్ ఖిలాతే థేఁ. ఇస్లియే ఇస్కే నాజాయజ్ హెూనే కీ కోయీ వజహ్ నహీ.

ఉలమా కా ఖయాల్ యే హై కే జమ్ జమ్ ఔర్ ఖజూర్ దేతే హువే దిల్ మే యే నియ్యత్ ఔర్ ఆరుజూ రఖ్నీజాయే కే అల్లాహ్ తఆలా ఇన్ ముతబర్రక్ చీజోఁ సే ఇస్ గైర్ ముస్లిం భాయి కా సీనా ఈమాన్ కేలియే ఖోల్దే. ఔర్ చూంకే హదీసే సహీ సే సాబిత్ హై కే జమ్ జమ్ మే షిఫా హై ఔర్ కుఫ్ర్ సే బఢ్కర్ కోయీ రూహానీ బీమారీ నహీ హెూసక్తీ జిస్సే షిఫా మత్లూబ్ హెూ. ఇస్లియే దుఆ కరే కే అల్లాహ్ తఆలా ఉసే షిఫాయే రూహానీ అతాకరే. ఇన్షాల్లాహ్ ఇస్ నియ్యత్ ఔర్ ఖ్వాహిష్ కీ వజహ్ సే వో అజర్ కా మజీద్ ముస్తహిఖ్ హెూగా.

జమ్ జమ్ కా పానీ ఖడే హెూకర్ పీనా చాహియే యా బైఠ్కర్?

జ: బుఖారీ కి రివాయత్ మే హై కే ఆప్ నే హజ్ కే మౌఖే పర్ ఖడే హెూకర్ జమ్ జమ్ పియా. లిహాజా అక్సర్ ఉలమా నే ఖడేహెూకర్ పీనేకో బెహ్తర్ ఖరార్ దియా జబ్కే బాజ్ ఉలమా నే ఇసే ఉజర్ పర్ మెహ్మూల్ కియా.

దర్సె హదీస్

రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ సునత్ మిజాజీ

★ **హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్హు సే రివాయత్ హై ఆప్ ఫర్మాతే హైఁ కే మైఁ మదీనే మే 10 సాల్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ ఖిద్మత్ మే రహా. ఔర్ నా ఉమర్ లడ్కా థా. ఇస్లియే మేరా హర్ కామ్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ మర్జీ కే బిల్కుల్ ముతాబిక్ నహీ హువా థా. (యూనీ నా ఉమరీ కీ వజహ్ సే బొహొత్ సీ కోతాహియాఁ భీ హువాజాతీ థీఁ) లేకిన్ 10 సాల్ కి ఇస్ ముద్దత్ మే కభీ ఆప్ నే ఉఫ్ కెహా కే భీ ముఝే నహీఁ డాంటా. ఔర్ నా కభీ యే ఫర్మాయా కే తుమ్నే యే క్యూఁ కియా? యా క్యూఁ నహీ కియా?**

తష్రీహ్: రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ జబ్ హిజ్రత్ ఫర్మాకర్ మదీనా తయ్యిబా తష్రీఫ్ లాయే తో ఉస్ వఖ్త్ హజ్రత్ అనస్ కీ ఉమర్ తక్రీబన్ 10 సాల్ కీ థీ. ఉన్‌కీ వాలిదా హజ్రత్ ఉమ్మే సులైమ్ రజియల్లాహు అన్హా నే ఉన్కో ముస్తకిల్గన్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ ఖిద్మత్ మే దేదియా. చునాన్‌చే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే ఆఖ్రీ రోజే హయాత్ తక్ యే ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ ఖిద్మత్ మే రహే. ఉన్‌కీ కా యే బయాన్ హై కే నా ఉమ్రీ ఔర్ లడక్‌పన్ కీ వజహ్ సే ఆప్ కే కామోఁ మే ముఝ్‌సే బొహొత్ సీ కోతాహియాఁ భీ హొజాతీ థీఁ. లేకిన్ కభీ ఆప్ నే ముఝే కిసీ గలతీ పర్ ఉఫ్ తక్ నహీ కహా. ఔర్ కభీ ముఝ్‌పర్ గుస్సా నహీ ఫర్మాయా. బిలా షుభా యే బొహొత్ బడీ ఔర్ బొహొత్ ముష్కిల్ బాత్ హై, లేకిన్ హమ్ ఉమ్మతియోఁ కేలియే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కా ఉస్వ ఎ హసనా యహీ హై. అల్లాహ్ తఆలా అప్నే హబీబ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ ఇస్ నర్మ్ మిజాజీ ఔర్ బుర్దబారీ కా కోయీ హిస్సా హమ్ కో భీ నసీబ్ ఫర్మాయే.

హిల్మ్ ఔర్ బుర్దబారీ (యానీ గుస్సా నా కర్నా)

రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఉమ్మత్ కో జిన్ అఖ్లాఖ్ కీ తాకీద్ వ అహ్మియత్ కే సాథ్ తాలీమ్ దీ హై ఉన్మే సే ఏక్ హిల్మ్ వ బుర్దబారీ భీ హై.

★ **హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ రజియల్లాహు అన్హు సే రివాయత్ హై కే ఏక్ షఖ్స్ నే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ సే అర్జ్ కియా కే హజ్రత్! ముఝే కోయీ వసియ్యత్ ఫర్మాయియే. ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఇర్షాద్ ఫర్మాయా కే గుస్సా మత్ కియా కరో. ఉస్ షఖ్స్ నే ఫిర్ అప్నీ వహీ దర్ఖ్వాస్త్ కియా బార్ బార్ దోహరాయా కే హజ్రత్! ముఝే వసియ్యత్ ఫర్మాయియే. మగర్ ఆప్ నే హర్ దఫా యహీ ఫర్మాయా కే గుస్సా మత్ కియా కరో. (సహీ బుఖారీ)**

తశ్రీహ: మాలూమ్ హెూతా హై కే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ సే వసియ్యత్ కీ దర్ఖ్వాస్త్ కర్నే వాలే యే సాహెబ్ కుఛ్ గైర్ మామూలీ ఖిసమ్ కే తేజ్ మిజాజ్ ఔర్ మగ్లూబుల్ గజబ్ థే ఔర్ ఇసీ వజహ్ సే ఉన్కేలియే మునాసిబ్ తరీన్ ఔర్ ముఫీద్ తరీన్ వసియ్యత్ ఔర్ నసీహత్ యహీ హెూసక్తీ థీ కే "గుస్సా నా కియా కరో". ఇసీలియే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే బార్ బార్ ఉన్కో యహీ ఏక్ నసీహత్ ఫర్మాయా.

ఔర్ యే భీ వాఖియా హై కే బురీ ఆదతోం మే గుస్సా నిహాయత్ హీ ఖతర్నాక్ ఔర్ బొహెూత్ హీ బద్ అన్జామ్ ఆదత్ హై. గుస్సే కీ హాలత్ మే ఆద్మీ కో నా అల్లాహ్ తఆలా కీ హుదూద్ కా ఖయాల్ రెహ్తా హై నా అప్నే నఫా ఔర్ నుఖ్సాన్ కా. తజ్రబా ఔర్ ముషాహదా హై కే ఇన్సాన్ పర్ షైతాన్ కా కాబూ జైసా గుస్సే కీ హాలత్ మే చల్తా హై ఐసా షాయద్ కిసీ దూస్రీ హాలత్ మే నహీ చల్తా. గోయా ఇస్ వఖ్త్ ఇన్సాన్ అప్నే బస్ మే నహీ హెూతా. బల్కే షైతాన్ కీ ముర్ఠీ మే హెూతా హై. హద్ యే హై కే గుస్సే కీ హాలత్ మే ఆద్మీ కభీ కభీ కుఫ్రియా కలిమాత్ భీ బక్నే లగ్తా హై. ఇసీలియే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఏక్ దూస్రీ హదీస్ మే ఫర్మాయా హై కే "గుస్సా దీనో ఈమాన్ కో ఇస్ తరహ్ ఖరాబ్ కర్దేతా హై జిస్ తరహ్ కే ఏల్వా షెహెద్ కో ఖరాబ్ ఔర్ బిల్కుల్ హీ కడ్వా కర్దేతా హై".

లేకిన్ వాజెహ్ రహే కే షరియత్ మే జిస్ గుస్సే కీ ముమానఅత్ ఔర్ సఖ్త్ మజమ్మత్ కీగయీ హై ఉస్సే మురాద్ వహీ గుస్సా హై జో నఫ్సానియత్ కీ వజహ్ సే హెూ ఔర్ జిస్సే మగ్లూబ్ హెూకర్ ఆద్మీ అల్లాహ్ తఆలా కీ హుదూద్ ఔర్ షరియత్ కే అహ్కామ్ కా పాబంద్ నా రహే. లేకిన్ జో గుస్సా అల్లాహ్ కేలియె ఔర్ హఖ్ కీ బునియాద్ పర్ హెూ ఔర్ ఉస్మే హుదూద్ సే తజావుజ్ నా హెూ బల్కే బందా ఉస్మే హుదూదుల్లాహ్ కా పూరా పాబంద్ రహే తో వో కమాలే ఈమాన్ కీ నిషానీ ఔర్ జలాలే ఖుదావందీ కా అక్స్ హై.

గుస్సే మే నఫ్స్ పర్ కాబూ రఖ్నేవాలా హఖీఖీ పెహెల్వాన్ హై.

★ **హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ రజియల్లాహు అన్హూ సే రివాయత్ హై కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా పెహెల్వాన్ ఔర్ తాఖత్ వర్ వో నహీ హై జో మద్దే ముఖాబిల్ కో పఛాడ్ దే. బల్కే పెహెల్వాన్ ఔర్ షెహెజోర్ దర్ హఖీఖత్ వో హై జో గుస్సే కే వఖ్త్ అప్నే నఫ్స్ పర్ కాబూ రఖ్ఖే. (బుఖారీ, ముస్లిం)**

తశ్రీహ: మత్లబ్ యే హై కే ఆద్మీ కా సబ్ సే బడా ఔర్ బొహెూత్ హీ ముష్కిల్ సే జేర్ హెూనే వాలా దుష్మన్ ఉస్కా నఫ్స్ హై. జైసా కే ఫర్మాయా గయా హై కే: "అత్దా అదువ్విక నఫ్సుకల్లతీ బైన జంబైక". (తేరా సఖ్త్ తరీన్ దుష్మన్ ఖుద్ తేరా నఫ్స్ హై). ఔర్ మాలూమ్ హై కే ఖాస్ కర్ గుస్సే కే వఖ్త్ ఉస్కా కాబూ మే రఖ్నా నిహాయత్ హీ ముష్కిల్ హెూతా హై. ఇస్లియే ఫర్మాయా గయా హై కే తాఖత్ వర్ ఔర్ పెహెల్వాన్ కెహ్లానేకా అస్లీ హఖ్దార్ వహీ మర్దే ఖుదా హై జో గుస్సే కే వఖ్త్ అప్నే నఫ్స్ కో కాబూ మే రఖ్ఖే ఔర్ నఫ్సానియత్ ఉస్సే కోయీ బేజా హర్కత్ ఔర్ కోయీ గలత్ కామ్ నా కరా సకే.

ఇస్ హదీస్ సే మాలూమ్ హువా కే అల్లాహ్ ఔర్ ఉస్కే రసూల్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కా ముతాలబా యే నహీ హై కే బందే కే దిల్ మే వో కైఫియత్ హీ పైదా నా హెూ జిస్కో గైజ్, గజబ్ ఔర్ గుస్సే కే లఫ్జోం సే తాబీర్ కియా

జాతా హై. (క్యూఁ కే కిసీ సఖ్త్ నాగవార్ బాత్ పర్ దిల్మే ఇస్ కైఫియత్ కా పైదా హోజానా తో బిల్కుల్ ఫిత్రీ బాత్ హై. ఔర్ ఇస్సే అంబియా అలైహిముస్సలామ్ భీ ముస్తస్నా నహీ హైఁ) అల్బత్తా ముతాలబా యే హై కే ఇస్ కైఫియత్ కే వఖ్త్ భీ నఫ్స్ పర్ పూరా కాబూ రహే. ఐసా నా హో కే ఉస్సే మగ్లూబ్ హోకర్ ఆద్మీ వో హర్కతేఁ కర్నే లగే జో షానే బందగీ కే ఖిలాఫ్ హోఁ.

గుస్సే కే వఖ్త్ క్యా కియా జాయే.

★ **హజ్రత్ అబూజర్ రజియల్లాహు అన్హు సే రివాయత్ హై కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా కే జబ్ తుమ్మే సే కిసీ కో గుస్సా ఆయే ఔర్ వో ఖడా హో తో బైఠ్జాయే. ఫిర్ అగర్ బైఠ్నే సే గుస్సా ఫరూ హోజాయే తో ఫబిహా. ఔర్ అగర్ ఫిర్ భీ గుస్సా బాఖీ రహే తో చాహియే కే లేట్జాయే. (ముస్నదే అహ్మద్, తిర్మిజీ)**

తష్రీహ్: రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే గుస్సే కో ఫరూ కర్నే కీ ఏక్ నఫ్సియ్యాతీ తద్బీర్ బత్లాయీ హై జో బిలాషుభా నిహాయత్ కార్గర్ హై. ఇలావా ఇస్కే ఉస్కా ఏక్ ఫాయిదా యే భీ హై కే గుస్సే మే ఆద్మీ సే బేజా హర్కతేఁ ఔర్ జో లగ్వియ్యాత్ సర్జద్ హోసక్తీ హైఁ కిసీ జగహ్ జమ్కర్ బైఠ్జానే సే ఉన్కా ఇమ్కాన్ బొహొత్ కమ్ హోజాతా హై ఔర్ ఫిర్ లేట్జానే సే ఉన్కా ఇమ్కాన్ ఔర్ కమ్ సే కమ్తర్ హోజాతా హై.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హు సే రివాయత్ హై కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా క లోగోఁ కో టీన్ సిఖావో, టీన్ కీ తాలీమ్ దో ఔర్ తాలీమ్ మే ఆసానీ పైదా కరో, దుష్వారీ పైదా నా కరో. ఔర్ జబ్ తుమ్ సే కిసీ కో గుస్సా ఆయే తో చాహియే కే వో ఉస్ వఖ్త్ ఖామూషీ ఇఖ్తియార్ కరే. యే ఆఖ్రీ బాత్ ఆప్ నే తీన్ దఫా ఇర్షాద్ ఫర్మాయా.

తష్రీహ్: గుస్సే కే బురే నతీజోఁ సే అప్నీ హిఫాజత్ కర్నే కేలియే యే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ బతాయీ హుయీ దూస్రీ తద్బీర్ పైకే జబ్ గుస్సా ఆయే తో ఆద్మీ ఖామూష్ రెహ్నే కా పైస్లా కర్లే. జాహిర్ పైకే ఫిర్ గుస్సా దిల్ హీ మే ఘుట్ కర్ రెహ్జాయేగా. ఔర్ బాత్ ఆగే నా బఢేగీ.

★ **హజ్రత్ అతియ్యా బిన్నె ఉర్వా సాబీ రజియల్లాహు అన్హు సే రివాయత్ హై కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా గుస్సా షైతాన్ కే అసర్ సే ఆతా హై. (యూనీ గుస్సే మే హదూద్ సే తజావుజ్ షైతాన్ కే అసర్ సే హోతా హై) ఔర్ షైతాన్ కీ ఆఫ్రినష్ ఆగ్ సే హుయీ హై. (యూనీ షైతాన్ అప్నీ అసల్ కే లిహాజ్ సే ఆతిషీ హై) ఔర్ ఆగ్ పానీ సే బుఝాయీ జాతీ హై. లిహాజా జబ్ తుమ్మే సే కిసీ కో గుస్సా ఆయే తో ఉస్కో చాహియే కే వో వజూ కర్లే. (అబూదావూద్)**

తష్రీహ్

గుస్సే కో ఫరూ కర్నే కీ యే ఖాస్సుల్ ఖాస్ తద్బీర్ హై ఔర్ పెహ్లీ తద్బీరోఁ సే భీ జ్యాదా కార్గర్ హై. వాఖియా యే హై కే గుస్సే కీ షిదత్ఔర్ తేజీ కీ హాలత్ మే అగర్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కా యే ఇర్షాద్ యాద్ ఆజాయే ఔర్ ఉసీ వఖ్త్ ఉస్కే అచ్ఛీ తరహ్ పూరే ఆదాబ్ కే లిహాజ్ కే సాథ్ వజూ కర్లియా జాయే తో గుస్సే కీ షిద్దత్ మే ఫారన్ సుకూన్ పైదా హోజాయేగా. ఔర్ బిల్కుల్ ఐసా మెహ్సూస్ హోగా కే వజూ కా పానీ బరాహే రాస్త్ గుస్సే కీ భడక్తీ హుయీ ఆగ్ పర్ పడా.

ఫోత్తే మొక్కా కే బాద్...

కాబా షరీఫ్ మేమోషె కేలియే పాక్ హుకూమ్:

బాద్ అజా ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే కాబతుల్లాహ్ కే అందర్ ముష్రికీన్ కే రఖ్ఖే హువే 360 బుతోఁ కో ఇసీ తరహ్ లక్డీ సే బనే కబూతర్ కో ఫిక్వాదియా ఔర్ కాబే కో సాఫ్ కర్దియా. ఉస్కీ దీవారోఁ పర్ బనీ హుయీ తస్వీరోఁ కో మిటాదియా. ఉస్కే బాద్ ఉస్నే దాఖిల్ హోకర్ నమాజ్ అదా ఫర్మాయీ ఔర్ బాహర్ ఆకర్ ఉస్కా తవాఫ్ కియా. ఫిర్ సఫా పహాడీ పర్ చఢ్ కర్ బైఠ్‌గయే. వహాఁ మర్దోఁ ఔర్ ఔరతోఁ కో బైఅత్ ఫర్మాయా[1]. హజ్రత్ బిలాల్ రజియల్లాహు అన్హు నే కాబా కీ ఛత్ పర్ చఢ్‌కర్ జోహర్ కీ అజాన్ కహీ. అజాన్ కే బాద్ నమాజ్ బాజమాత్ అదా కీగయీ. ఉస్కే బాద్ ఆప్ నే ముఖ్తలిఫ్ సహాబా ఎ కిరామ్ కో అత్రాఫో అక్నాఫ్ కే మష్‌హూర్ బుత్‌కదోఁ కీ జానిబ్ రవానా ఫర్మాయా తాకే వహాఁ మౌజూద్ బుతోఁ కో ఖతమ్ కర్కే కుఫ్రో షిర్క్ కా సిలసిలా పూరే జజీరతుల్ అరబ్ మే బంద్ కర్దియా జాయే.

సిద్దీఖే అక్బర్ ఆమీరుల్ హుజ్జాజ్ బనాయే గయే:

ఉసీ సాల్ ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే హుకుమ్ సే హజ్రత్ అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు అన్హు 300 ముసల్మానోఁ కో లేకర్ హజ్ కే ఇరాదే సే మక్కా ముకర్రమా పహుంచే. ముష్రికీన్ నే భీ హస్బే మామూల్ హజ్ కియా. ఉస్ హజ్ కే మౌఖే పర్ పజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు నే ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే హుకుమ్ సే సూర ఎ బరాఅత్ సునాకర్ ఏలాన్ కియా కే ఇస్ సాల్ కే బాద్ కోయీ ముష్రిక్ హజ్ కేలియే హరమ్ షరీఫ్ మే దాఖిల్ నా హోసకేగా. ఔర్ నా కిసీ కో ఇజాజత్ హోగీ కే అప్నే సాబిఖా రివాజ్ కే ముతాబిఖ్ కాబతుల్లాహ్ కా బర్‌హనా తవాఫ్ కరే. జాహిర్ హై కే అగ్లే సాల్ నబి ఎ కరీమ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో హజ్ కర్నా థా. ఔర్ ఖాలిస్ ఇస్లామీ హజ్ కా అమలీ ముజాహరా హోకర్ ఉన్ మనాసిక్ కా ఖియామత్ తక్ మెహ్‌ఫూజ్ హోజానా జరూరీ థా. అగర్ హజ్ కే జాహిలీ రుసూమ్ ఔర్ గైర్ ముస్లిం లోగ్ ఇస్ హజ్ సే హస్బే మామూల్ షరీక్ రెహ్తే తో ఇస్ అహమ్ ఇబాదత్ కే ఖాలిస్ ఇస్లామీ తరీఖే కా ముజాహరా ఔర్ ఫిర్ ఉస్కీ హిఫాజత్ ముష్కిల్ హోజాతీ. హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు కే ఏలాన్ కో సున్‌కర్ ముష్రికీన్ ఆపస్ మే ఏక్ దూస్రే కో మలామత్ కర్తేహువే కెహ్నేలగే కే ఆఖిర్

1. రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఔరతోఁ కో భీ బైఅత్ ఫర్మాతే థే, మగర్ ఉన్ సే ముసాఫహా నహీ ఫర్మాతే థే. జుబానీ తౌర్ పర్ ఇఖ్‌రార్ లేకర్ ఫర్మాదేతే థే కే జావో మైఁ నే తుమ్హే బైఅత్ కర్లియా. (బుఖారీ: 2/726)

ఔర్ కిస్ బాత్ కా హమేఁ ఇంతెజార్ హై? ఖురైష్ ముసల్మాన్ హొగయే. హమ్ బచ్ రెహ్‌గయే హైఁ. చునాన్‌చే అక్సర్ లోగోఁ నే దీనే ఇస్లామ్ ఖబూల్ కర్కే అప్నే కో హలాకత్‌మే మెహ్‌రూమీ సే బచాలియా. ఔర్ జో బద్‌నసీబ్ థే వో మక్కా ఛోడ్‌కర్ చలేగయే.

ఆమ్మూల్ వుఫూద్:

జబ్ మక్కా ముకర్రమా ఫతహ్ హొగయా ఔర్ అరబ్ కా సబ్ సే బాఅసర్ ఖాన్‌దాన్ "ఖురైష్" ఇస్లామ్ దుష్మనీ సే బాజ్ ఆకర్ హథియార్ డాల్నే ఔర్ ఇస్లామ్ ఖబూల్ కర్నే పర్ మజ్‌బూర్ హొగయా తో దీగర్ కబాయిలే అరబ్ కేలియే సివాయే ముసల్మాన్ హొజానే కే ఔర్ కోయీ రాస్తా నా రహా. సన్ 9 హిజ్రీ మే ఖూబ్ తేజీ సే ఇస్లామ్ ఫైల్తా రహా. ముఖ్తలిఫ్ కబాయిల్ కే వుఫూద్ ఖిద్మతే అఖ్‌దస్ మే హాజిర్ హొతే, ఇస్లామ్ కో సమఝ్‌తే ఔర్ ఖబూల్ కర్తే రహే. ఇసీ వజహ్ సే ఇస్ సాల్ కో అప్నే సీరత్ "ఆమ్మూల్ వుఫూద్" కెహ్తే హైఁ. కుతుబే సీరత్ కే ముతాలే సే మాలూమ్ హొతా హై కే ఇస్ జమానే మే ముఖ్తలిఫ్ అలాఖోఁ ఔర్ ఖబీలోఁ సే ఆప్ కీ ఖిద్మత్ మే పహుంచ్‌కర్ ముషర్రఫ్ బ-ఇస్లామ్ హొనే వాలే వుఫూద్ కీ తాదాద్ 100 సే ముతజావిజ్ హైఁ. ముఖ్తసర్ యే కే దేఖ్తే దేఖ్తే సారా అరబ్ ఇస్లామ్ కే జేరే నగీఁ ఔర్ హజ్రత్ ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ హుకూమత్ కే తెహెత్ ఆగయా. ఫిర్ యే సిల్‌సిలా దూర్ దూర్ తక్ ఫైల్తా చలాగయా. బిల్ ఆఖిర్ వో ఇస్లామ్ జిస్కా ఆగాజ్ బొహొత్ హీ కంజోరీ ఔర్ కస్మా పుర్సీ కే ఆలమ్ మే హువా థా సిర్ఫ్ 13 సాలా సబర్ ఔర్ 8 సాలా ముఖాబ్లే కే బాద్ ఐసా గాలిబ్ హువా కే చౌ తరఫ్ ఉసీ కా సిక్కా ఔర్ ఉసీ కా హుకుమ్ కాయిమ్ హొగయా.

ఫలిల్లాహిల్ హంద్ వ సల్లల్లాహు అలన్నబియ్యిల్ కరీమ్.

---

2. యే సూరే బరాఅత్ కీ ఇబ్తెదాయీ 4 ఆయాత్ హైఁ. ఇన్ ఆయాత్ కా నుజూల్ హజ్రత్ అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు కీ రవానగీ కే బాద్ హొవా థా. ఇస్లియే ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు కో ఉస్కే ఏలాన్ కా మామూర్ బనాకర్ రవానా ఫర్మాయా. ఉన్కీ మదద్ కేలియే సాథ్ మే హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ ఔర్ హజ్రత్ ఉకైల్ బిన్ ఉమర్ వగేరా సహాబా ఎ కిరామ్ రజియల్లాహు అన్హుమ్ కో భేజా. హజ్రత్ అలీ రజియల్లాహు అన్హు నే మక్కా పహుంచ్‌కర్ 4 ఆయతోఁ కా ఏలాన్ కియా. వో ఆయాత్ యే హైఁ:

(ముసల్మానోఁ !) యే అల్లాహ్ ఔర్ ఉస్కే రసూల్ కీ తరఫ్ సే దస్తబర్‌దారీ కా ఏలాన్ హై ఉన్ తమామ్ ముష్రికీన్ కే ఖిలాఫ్ జిన్ కా తుమ్ సే ముఆహదా హై. లిహాజా (అయ్ ముష్రికో) తుమ్హేఁ 4 మహీనే తక్ ఇజాజత్ హై కే తుమ్ (అరబ్) కీ సర్‌జమీన్ మే ఆజాదీ సే ఘూమో ఫిరో ఔర్ యే బాత్ జాన్‌రఖ్ఖో కే తుమ్ అల్లాహ్ కో ఆజిజ్ నహీ కర్‌సక్తే. ఔర్ యే బాత్ భీ కే అల్లాహ్ అబ్ కాఫిరోఁ కో రుస్వా కర్నేవాలా హై. ఔర్ హజ్జే అక్బర్ కే దిన్ అల్లాహ్ ఔర్ ఉస్కే రసూల్ కీ తరఫ్ సే తమామ్ ఇన్‌సానోఁ కేలియే యే ఏలాన్ కియాజాతా హై కే అల్లాహ్ భీ ముష్రికీన్ సే దస్తబర్‌దార్ హొఁచుకా హై ఔర్ ఉస్కా రసూల్ భీ. అబ్ (అయ్ ముష్రికో !) అగర్ తుమ్ తౌబా కర్లో తో తుమ్‌హారే హఖ్ మే బొహొత్ బెహ్‌తర్ హొగా. ఔర్ అగర్ తుమ్ నే (అబ్ భీ) మూ మోడే రఖ్ఖా తో యాద్ రఖ్ఖో కే తుమ్ అల్లాహ్ కో ఆజిజ్ నహీ కర్‌సక్తే. ఔర్ తమామ్ కాఫిరోఁ కో ఏక్ దుఖ్ దేనేవాలే అజాబ్ కీ ఖుష్‌ఖబ్రీ సునాదో.

గోషె ఎ ఖవాతీన్

ఖాతూనే జన్నత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా.

హజ్రత్ ఫాతీమా రజియల్లాహు అన్హా సర్వరే కాయినాత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ చౌథీ ఔర్ సబ్ సే ఛోటీ సాహెబ్‌జాదీ థీ. వాలిదహ్ హజ్రత్ ఖదీజతుల్ కుబ్రా రజియల్లాహు అన్హా థీ. సయ్యిదతున్ నిసాయిల్ ఆలమీన్, సయ్యిదతున్ నిసాయి అహ్లిల్ జన్నహ్, జహ్రా, తబూల్, తాహిరా, ముతహ్హరా, రాజియా, మర్జియ్యా ఔర్ జాకియా ఉన్కే మష్‌హూర్ అల్‌కాబ్ హై.

సయ్యిదా ఫాతిమతుజ్ జహ్రా రజియల్లాహు అన్హా కే జమాన ఎ విలాదత్ కే బారే మే ముఖ్తలిఫ్ రివాయతేఁ హై. ఏక్ రివాయత్ కే ముతాబిక్ ఉన్కీ విలాదత్ బీసతే నబవీ సే 5 సాల్ కబ్ల్ హుయీ, జబ్‌కే సర్వరే కాయినాత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ ఉమరే ముబారక్ 35 బరస్ కీ థీ. ఏక్ ఔర్ రివాయత్ కే ముతాబిక్ ఉన్కీ పైదాయిష్ బీసత్ సే ఏక్ సాల్ పెహ్లే హుయీ. ఏక్ రివాయత్ యే భీ హై కే వో సన్ 1 నబవీ మే పైదాహుయీఁ.

బచ్‌పన్ హీ సే నిహాయత్ మతీన్ ఔర్ తన్‌హాయీ పసంద్ థీ. నా కభీ కిసీ ఖేల్ కూద్ మే హిస్సాలియా ఔర్ నా ఘర్ సే కదమ్ బాహర్ నికాలా. హమేషా వాలిదా మాజిదా కే పాస్ బైఠీ రెహ్తీ థీ. ఉన్ సే ఔర్ రసూలే కరీమ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ సే ఐసే ఐసే సవాలాత్ పూఛ్‌తీఁ జిన్ సే ఉన్కీ జహానతో ఫతానత్ కా సుబూత్ మిల్తా. దునియా కీ నమూదో నుమాయిష్ సే సఖ్త్ నఫ్రత్ థీ. ఏక్ దఫా హజ్రత్ ఖదీజతుల్ కుబ్రా కే కిసీ అజీజ్ కీ షాదీ థీ. ఉన్‌హోనే హజ్రత్ ఫాతిమతుజ్ జహ్రా కేలియే ఉందా కపడే ఔర్ జేవరాత్ బన్వాయే. జబ్ ఘర్ సే చల్నే కా వఖ్త్ ఆయా తో సయ్యిదహ్ నే యే కీమతీ కపడే ఔర్ జేవరాత్ పెహెన్నే సే సాఫ్ ఇన్‌కార్ కర్దియా. ఔర్ సాదా హాలత్ మే హీ మెహ్‌ఫిలే షాదీ మే షిర్కత్ కీ. గోయా బచ్‌పన్ హీ సే ఉన్కీ హరకాతో సకనాత్ సే ఖుదా దోస్తీ ఔర్ ఇస్తెగ్‌నా కా ఇజ్‌హార్ హోతా థా.

హజ్రత్ ఖదీజతుల్ కుబ్రా రజియల్లాహు అన్హా హజ్రత్ ఫాతీమా రజియల్లాహు అన్హా కీ తాలీమో తర్బియత్ పర్ ఖాస్ తవజ్జుహ్ దేతీ థీఁ. ఏక్ దఫా జబ్ వో ఉన్కో తాలీమ్ దేరహీ థీఁ తో నన్ఫీ బచ్చీ నే పూఛా "అమ్మీ జాన్ ! అల్లాహ్ తఆలా కీ కుద్రతేఁ తో హమ్ హర్ వఖ్త్ దేఖ్తే హై. క్యా అల్లాహ్ తఆలా ఖుద్ నజర్ నహీ ఆసక్తే?"

హజ్రత్ ఖదీజతుల్ కుబ్రా రజియల్లాహు అన్హా నే ఫర్మాయా: "మేరీ బచ్చీ ! అగర్ హమ్ దునియా మే అచ్ఛే కామ్ కరేంగే ఔర్ ఖుదా కే అహ్‌కామ్ పర్ అమల్ కరేంగే తో ఖియామత్ కే దిన్ అల్లాహ్ తఆలా కీ ఖుష్నుదీ కే ముస్తహిఖ్ హోంగే ఔర్ యహీ అల్లాహ్ తఆలా కా దీదార్ హోగా".

సన్ 10 నబవీ మే హజ్రత్ ఖదీజతుల్ కుబ్రా రజియల్లాహు అన్హా నే వఫాత్ పాయీ తో సయ్యిదహ్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్హా పర్ కోహే గమ్ టూట్‌పడా. హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఆప్ కీ తర్బియత్ ఔర్ నిగెహ్‌దాష్త్ కే ఖయాల్ సే హజ్రత్ సాదా రజియల్లాహు అన్హా సే నికాహ్ కియా. హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్

కీ హయాతే ముబారక్ ఎక్‌సర్ తబ్లీగే హఖ్ కేలియే వక్ఫ్ ధీఁ. లేకిన్ జబ్ భీ ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో ఫుర్‌సత్ మిల్తీ ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ హజ్రత్ ఫాతిమతుజ్ జహ్‌రా రజియల్లాహు అన్‌హా కేపాస్ తష్‌రీఫ్ లాతే, ఉన్హేఁ దిలాసా దేతే ఔర్ నిహాయత్ కీమతీ నసాయెహ్ సే నవాజ్‌తే.

తన్‌హాయీ కే ఔకాత్ మే హజ్రత్ హఫ్‌సా బిన్తే ఉమరే ఫారూఖ్, హజ్రత్ ఆయిషా బెన్తే అబీ బకర్, హజ్రత్ అస్మా బిన్తే అబీ బకర్ ఔర్ ఫాతిమా బిన్తే జుబైర్ (రజియల్లాహు అన్‌హున్న) హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్‌హా కే పాస్ వఖ్‌తన్ ఫవఖ్‌తన్ ఆజైర్‌తేఁ ఔర్ ఉన్కీ గమ్‌గ్‌సారీ ఔర్ దిల్‌జోయీ కర్తేఁ. తబ్లీగే హఖ్ కే జుర్మ్ మే ముష్రికీన్ రసూలే మఖ్‌బూల్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో బడీ తక్లీఫే పహుంచాతే. కభీ సరే అఖ్‌దస్ పర్ ఖాక్ డాల్తే, కభీ రాస్తే మే కాంటే బిఛాదేతే. జబ్ హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఘర్ తష్‌రీఫ్ లాతే తో హజ్రత్ ఫాతిమా రజియల్లాహు అన్‌హా ఉన్‌హే తసల్లి దీయాకర్తీఁ. కభీ వో ఖుద్ భీ అప్నే జలీలుల్ ఖద్ర్ బాప్ కీ ముసీబతోఁ పర్ అష్‌కబార్ హోజాతీ. ఉస్ వఖ్త్ హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఉన్హేఁ తసల్లీ దేతే ఔర్ ఫర్మాతే: "మేరీ బచ్చీ ! ఘబ్‌రావో నహీఁ ఖుదా తుమ్‌హారే బాప్ కో తన్‌హా నా ఛోడేగా."

ఏక్ మర్తబా హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఖాన ఎ కాబా మే నమాజ్ అదా కర్రహే థే. కుఫ్ఫార్ కో షరారత్ సూఝీ. ఉన్‌హోనే ఊంట్ కీ ఓఝ్‌డీ లాకర్ సజ్దేకీ హాలత్ మే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ గర్దన్ ఎ ముబారక్ పర్ డాల్‌దీ. ఇస్ షరీర్ గ్రోహ్ కా సర్‌గనా ఉక్బా ఇబ్నె అబీ ముఐత్ థా. కిసీ నే హజ్రత్ ఫాతిమతుజ్ జహ్‌రా కో ఆబతాయా కే తుమ్‌హారే బాప్ కేసాథ్ షరీరోఁ నే యే హర్కత్ కీ హై. బేచైన్ హోగయీఁ, దౌడ్‌తీ హుయీ కాబా పహుంచీఁ ఔర్ హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ గర్దనే ముబారక్ సే ఓఝ్‌డీ హటాయి. కుఫ్ఫార్ ఇర్ద్‌గిర్ద్ ఖడే హస్తే ఔర్ తాలియా బజాతే థే. సర్వరే కౌనైన్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కీ జలీలుల్ ఖద్ర్ బేటీ నే ఏక్ నిగాహే ఖమ్మె ఆలూద్ ఉన్ పర్ డాలీ ఔర్ ఫర్మాయా: "షరీరో ! అహ్‌ముల్ హాకిమీన్ తుమ్హే ఇన్ షరారతోఁ కీ జరూర్ సజా దేగా." ఖుదా కీ ఖుద్‌రత్ దేఖేఁ కే చంద్ హీ సాల్ మే యే సబ్ జంగే బదర్ మే జిల్లత్ కే సాథ్ మారేగయే.

జబ్ కుఫ్ఫార్ కీ షర్‌అంగేజీ ఔర్ ఈజా రసానీ హద్ సే జ్యాదా బఢ్‌గయీ తో బార్‌గాహే ఇలాహీ సే రసూలే కరీమ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో హిజ్రత్ కా హుకుమ్ హువా. సన్ 13 నబవీ మే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఏక్ రాత్ హజ్రత్ అలీ కర్రమల్లాహు వజ్‌హహూ కో అప్నే బిస్తరే ముబారక్ పర్ సులాకర్ హజ్రత్ అబూ బక్ర్ సిద్దీఖ్ రజియల్లాహు అన్‌హు కీ మఇయ్యత్ మే ఆజిమే మదీనా హువే. మదీనా పహుంచ్నే కే కుఛ్ దిన్ బాద్ హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే అప్నే అహ్‌లో అయాల్ కో లానే కేలియే అప్నే గులామ్ హజ్రత్ అబూ రాఫే ఔర్ హజ్రత్ జైద్ బిన్ హారిసా రజియల్లాహు అన్‌హుమా కో మక్కా భేజా. ఉన్ దోనోఁ హజ్రాత్ కే హమ్ రాహ్ హజ్రత్ ఫాతిమతుజ్ జహ్‌రా, హజ్రత్ ఉమ్మె కుల్‌సూమ్, హజ్రత్ సౌదా బిన్తే జమ్‌ఆ, హజ్రత్ ఉమ్మె ఐమన్ ఔర్ హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్ రజియల్లాహు అన్‌హుమ్ అజ్మయీన్ నే మదీనే కీ తరఫ్ హిజ్రత్ ఫర్మాయీ. మదీనా పహుంచ్‌కర్ హజ్రత్ సౌదా రజియల్లాహు అన్‌హా ఔర్ బనాతే తాహిరాత్ హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కే సాథ్ అప్నే అప్నే ఘర్ మే ఖియామ్ పజీర్ హువేఁ.

అప్నే మష్‌వరే, సువాలాత్ ఔర్ షికాయాత్ ఇస్ పతే పర్ ఇర్సాల్ కరే

Editor, Paigham e Hidayath,
17-1-391/2/79/A,
Khaja Bagh Colony,
Saidabad, Hyderabad - 500059.
Phone: 9030557865

ఖుసూసీ మజ్మూన్

జిల్‌హిజ్జా ఫజీలతులో ఆమాలాలు

హదీసే పాక్ మే బక్రీద్ కే మహీనే కే షురూ కే దస్ దిన్ ఔర్ ఉన్‌కీ రాతో కీ బొహొత్ ఫజీలత్ బయాన్ కీ గయీ హై. ఉన్‌కీ అజ్‌మత్ వ అహ్‌మియత్ కా అందాజా ఇస్సే భీ హొతాహై కే అల్లాహ్ త'ఆలా నే ఖురానే కరీమ్ మే ఇన్ 10 రాతో కీ ఖసమ్ ఖాయీ హై.

(సూరే ఫజర్: 2)

జనాబ్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా కే అల్లాహ్ త'ఆలా కే నజ్‌దీక్ ఇన్ 10 దినో కా హర్ నేక్ అమల్ ఇత్‌నా పసంద్ ఔర్ మెహ్‌బూబ్ హై కే సాల్ కే దూస్రే దినో మే కియేజానేవాలే నేకియా ఇత్నే పసందీదహ్ నహీ హై. సహాబా నే అర్జ్‌కియా "యా రసూలల్లాహ్ ! క్యా జిహాద్ భీ ఇన్ దినో కే అమల్ కే బరాబర్ నహీ హై?" ఆప్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా: "హా! జిహాద్ భీ ఇన్ (దినో మే కియేగయే అమల్) కే బరాబర్ నహీ, మగర్ వో షఖ్స్ జో జానో మాల్ కో లేకర్ జిహాద్ కేలియే నిక్లే ఫిర్ ఉన్‌మేసే కోయీ చీజ్ భీ వాపస్ నా లాయే. (న జాన్ న మాల్, దోనో ఖుర్బాన్ కర్దే. యానీ షహీద్ హొజాయే).

(బుఖారీ: 1/132)

హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా కే తుమ్ ఇన్ దినో మే సుబ్‌హానల్లాహ్ (అల్లాహ్ సబ్ ఐబో సే పాక్ హై) లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ కే ఇలావా కోయీ ఇబాదత్ కే లాయఖ్ నహీ) అల్లాహు అక్బర్ (అల్లాహ్ సబ్ సే బడా హై) ఔర్ అల్‌హందు లిల్లాహ్ (సబ్ తారీఫే అల్లాహ్ హీ కేలియే హై) కసిరత్ సే పఢాకరో.

(తబ్‌రానీ)

అల్లాహ్ కీ రెహ్‌మత్ కే ఇన్ ముబారక్ దినో మే ఏ అల్‌ఫాజ్ కస్‌రత్ సే పఢ్‌తే రెహ్‌నా చాహియే. చాహే ఉన్‌కో అలగ్ అలగ్ పఢే చాహే మిలాకర్ తీస్రే కలిమే కీ సూరత్ మే. ఇస్కే ఇలావా ఇబాదాత్ కా కోయీ మఖ్‌సూస్ తరీఖా యా కోయీ ఖాస్ నమాజ్ వగైరా ఇన్ దినో మే షరియత్ నే ముఖర్రర్ నహీ కీ. జో ఇబాదత్ చాహే కరే .

రమ్‌జాన్ కే ఆఖ్రీ దస్ దినో కీ ఫజీలత్ అప్నీ జగాహ్ హై ఔర్ బక్రీద్ కే షురూ కే 10 దినో కీ ఫజీలత్ అప్నీ జగహ్. దోనో కో హాసిల్ కర్నే కీ కోషిష్ కర్నీ చాహియే.

బక్రీద్ కీ పెహ్‌లీ తారీఖ్ సే 9 వీ తారీఖ్ తక్ రోజా రఖ్‌నా ఔర్ 10 వీ తారీఖ్ తక్ రాత్ మే జాగ్ కర్ ఇబాదత్ కర్నా ముస్తహబ్ యానీ అల్లాహ్ కే నజ్‌దీక్ పసందీదహ్ హై.

(ఆలమ్ గీరీ: 1/28; దుర్రే ముఖ్తార్: 2/24)

హదీసే పాక్ మే ఇస్కీ ఫజీలత్ యే ఆయా హై కే హర్ దిన్ కే రోజే కా సవాబ్ ఏక్ సాల్ కే రోజోఁ కే బరాబర్ హై. ఔర్ ఉస్ కీ రాతో కీ ఇబాదత్ కా సవాబ్ షబే ఖదర్ కే బరాబర్ హై.

(తిర్మిజీ: 1/158)

అగర్ దస్ కె దస్ రాతోఁ మే ఇబాదత్ కరేగా తొ గోయా 10 షబే ఖదర్ హాసిల్ కర్‌సకేగా. ఇసీ తరహ్ అగర్ పూరే 9 దిన్ కే రోజే రఖ్ఖేగా తో 9 సాల్ కే (నఫ్లీ) రోజోఁ కా సవాబ్ పాయేగా. అల్‌బత్తా 10 వీ తారీఖ్ సే 13 వీ తారీఖ్ తక్ 4 దిన్ రోజా రఖ్‌నా హరామ్ హై.

హజ్రత్ హఫ్సా రజియల్లాహు అన్‌హా కీ రివాయత్ కే ముతాబిఖ్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఇన్ 9 రోజో కో కభీ నహీ ఛోడ్‌తే థ్.

(నసయీ, మిష్‌కాత్: 180)

హదీస్ మే ఇస్ మహీనే కీ 8 వీ, 9 వీ ఔర్ 10 వీ రాత్ మే ఇబాదత్ కర్నే వాలే కో జన్నత్ కీ బషారత్ భీ దీ గయీ హై.

(అత్ తర్‌గీబ్ వత్ తర్‌హీబ్: 2/152)

ఔర్ 10 వీ రాత్ యానీ బక్రీద్ కీ రాత్ కీ ఏక్ ఔర్ ఫజీలత్ హదీస్ మే ఏ బయాన్ కీ గయీ హై కే:

"జో ఇస్ రాత్ మే ఇబాదత్ కరేగా ఉస్‌కా దిల్ ఉస్ దిన్ భీ జిందా రహేగా జబ్ లోగో కే దిలోఁ పర్ ముర్‌దనీ ఛాజాయేగీ. యూనీ ఖియామత్ కే దిన్."

ఖియామత్ కా దిన్ నిహాయత్ హీ సఖ్త్ రన్‌జో గమ్ ఔర్ ఖౌఫ్ కా దిన్ హొగా. ఉస్ దిన్ కిసీకా బే ఖౌఫ్ ఔర్ గమ్‌గీన్ నా హొనా బడీ అహ్‌మియత్ కా హామిల్ హై. నీజ్ హజ్రత్ ఇబ్నే ఉమర్ రజియల్లాహు అన్‌హు కే కెహ్నే కే ముతాబిఖ్ **బక్రీద్ కీ రాత్ మే కీజానే వాలీ దుఆ రద్ నహీ హొతీ.**

(బైహఖీ: 3/342, ముసన్నఫ్ అబ్దుర్ రజ్జాఖ్)

లిహాజా జో లోగ్ ఇస్ రాత్ మే జాగే ఉన్‌కో చాహియే కే ఖూబ్ తవజ్జుహ్ కే సాథ్ దువా మే మష్‌గుల్ రహేఁ. దువా భీ ఇబాదత్ హై, ఇస్ పర్ భీ సవాబ్ మిల్‌తా హై. గర్జ్ ఇన్ దినోఁ మే ఇబాదత్ దిల్‌చస్‌పీ ఔర్ లగన్ కే సాథ్ కర్నీ చాహియే. పెహ్‌లీ సే నవ్‌వీ తక్ హర్ దిన్ కే రోజే కా సవాబ్ ఏక్ సాల్ కే నఫ్లీ రోజోఁ కే బరాబర్ హై. ఇస్ ఫజీలత్ కే ఇలావా **"అరఫహ్"** యానీ 9 వే రోజే కీ ఏక్ ఖాస్ ఫజీలత్ హదీస్ మే ఔర్ భీ హై, కె **అరఫహ్ కా రోజా రఖ్నే సే ఏక్ సాల్ పెహ్‌లే ఔర్ ఏక్ సాల్ బాద్ కే (ఛోటే ఛోటే) గునాహ్ మాఫ్ హొజాతే హైఁ.**

(తిర్మిజీ: 1/157)

ఏక్ హదీస్ మే హై కే జిస్‌నే అరఫహ్ కా రోజా రఖ్ఖా ఉస్‌కే పై దర్ పై దో సాల్ కే గునాహ్ బఖ్‌ష్‌దియే జాయేంగే.

(తర్‌గీబ్).

ఔర్ ఏక్ దూస్రీ హదీస్ కే ముతాబిఖ్ "అరఫహ్" కా రోజా ఏక్ హజార్ రోజోఁ కే బరాబర్ హై.

(బైహఖీ: 3/346)

"అరఫహ్" కే దిన్ కే రోజే కీ ఫజీలత్ దర్ అసల్ ఉస్ ముబారక్ దిన్ కీ రహ్‌మతోఁ ఔర్ బర్‌కతోఁ మే షరీక్ ఔర్ హిస్సేదార్ హొనే హీ కేలియే హై జో అరఫాత్ కే మైదాన్ మే హాజియోఁ పర్ నాజిల్ హొతీ హై . ఔర్ ఇస్‌కా మఖ్‌సద్ యహీ హొతా హై కే అల్లాహ్ కే జో సాహిబే ఈమాన్ బందే హజ్ మే షరీక్ నహీ హొసకే వో ఇస్ దిన్ రోజా రఖ్ కర్ ఉస్ దిన్ కీ ఖాస్‌సుల్ ఖాస్ రెహ్‌మతోఁ ఔర్ బర్‌కతోఁ మే కిసీ దర్జేకా హిస్సా లేలే.

(మారిఫుల్ హదీస్:4/163)

హజ్రత్ అనస్ రజియల్లాహు అన్‌హు ఫర్‌మాతే హైఁ కే సహాబా ఎ కిరామ్ రజియల్లాహు

అన్‌హుమ్ మే ఏ బాత్ మష్‌హూర్ థీ కే ఇస్ దస్ దిన్‌ోం మే కా హర్ దిన్ ఫ్రజీలత్ కే ఏతెబార్ సే ఏక్ హజార్ దిన్‌ోం కే బరాబర్ హై. ఔర్ 9 తారీఖ్ యానీ అరఫహ్ కా దిన్ 10 హజార్ దిన్‌ోం కే బరాబర్ హై.

(బైహఖీ: 3/355)

అరఫహ్ కే దిన్ దూసరే భీ ఖుబూల్ హోతీ హై.

(ముఅత్తా ఇమామ్ మాలిక్: 4/107)

హబీస్ మే హై కే దోజఖ్ కే ముజ్‌రిమీన్ అరఫహ్ కే దిన్ సే జియాదహ్ ఔర్ కిసీ దిన్ ఆజాద్ నహీ కియే జాతే.

(ముస్లిమ్: 1/436)

ఇస్ కో ఏక్ మిసాల్ సే సమఝియే. దునియా కీ హుకూమతేం ఖుషీ కే కిసీ బడే దిన్ మే అప్నే ముజ్‌రిమ్ ఖైదియోం కే సాథ్ జిస్ తరహ్ కుఛ్ ఖాస్ ఖిసమ్ కీ రిఆయతోం, ఇనాయతోం, జేల్ సే రిహాయీ, ఔర్ ఆమ్ మాఫీ కా ముఆమలహ్ కర్తీ హైం ఔర్ వో ముజ్‌రిమ్ లోగ్ ఉస్ దిన్ కో అప్నే లియే బడీ నేమత్ సమఝ్ కర్ హుకూమత్ కే షుకుర్ గుజార్ హోతే హైం, ఉస్సే కహీ జ్యాదహ్ అల్లాహ్ కీ హుకూమత్ భీ అరఫహ్ కే ముబారక్ దిన్ మే బొహొత్ బడీ తాదాద్ మే ముజ్‌రిమ్ బందోం కో దోజఖ్ సే ఆజాదీ కా పర్‌వానా అతా కర్తీ హైం, జో అప్నే గునాహోం కీ వజహ్ సే జహన్నుమ్ కీ సఖ్త్ సజా కే ముస్తహిఖ్ హోచుకే థే. లిహాజా హమే భీ అరఫహ్ కే ఇస్ ముబారక్ దిన్ కో గనీమత్ జాన్‌కర్ అల్లాహ్ కీ ఇబాదత్ ఔర్ ఉస్కే సామ్నే తౌబహ్ కర్నే మే ఆఖీ దర్‌జహ్ కోషిష్ కర్నీ చాహియే. జిన్ దిన్‌ోం మే ఇబాదత్ కీ ఫజీలత్ జ్యాదహ్ హోతీ హై ఉన్ మే గునాహ్ కర్నే కీ సజా భీ ఉత్నీ హీ సఖ్త్ హువా కర్తీ హై. ఇస్‌లియే ఇన్ దిన్‌ోం మే గునాహోం సే ఖాస్ తౌర్ పర్ బచ్‌నా చాహియే. జిక్ర్, దువా ఔర్ ఇస్‌తెగ్‌ఫార్ మే మష్‌గూల్ రెహ్‌నా చాహియే. క్యూం కే ఏ దిన్ మగ్‌ఫిరత్ ఔర్ మాఫీ కా హై. లిహాజా గునాహ్ కర్నా అప్నే ఆప్ కో జహన్నుమ్ సే ఖులాసీ ఔర్ రిహాయీ సే మెహ్‌రూమ్ కర్నే కే బరాబర్ హోగా.

షరియత్ మే సాల్ భర్ కే అందర్ బస్ యహీ 9 తారీఖ్ కా దిన్ అరఫహ్ కెహ్‌లాతా హై, జిస్ దిన్ హాజీ అరఫాత్ కే మైదాన్ మే హజ్ కేలియే జమా హోతే హైం. కమ్ ఇల్మ్ లోగోం నే ఔర్ భీ కయీ దినోం కా నామ్ అప్నీ తరఫ్ సే అరఫహ్ రఖ్‌లియా హై, జోకే గలత్ హై.

ఫరజ్ నమాజో కే బాద్ చంద్ మఖ్‌సూస్ అల్‌ఫాజ్ కే జరియే అల్లాహ్ కీ బడాయీ బయాన్ కర్నా జరూరీ ఖరార్ దియా గయా హై. ఉన్ అల్‌ఫాజ్ కో **"తక్బీరే తష్‌రీఖ్"** కెహ్‌తే హైం. వో అల్‌ఫాజ్ ఏ హైం:

అల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ వలిల్లాహిల్ హంద్

తక్బీరే తష్‌రీఖ్ 9 తారీఖ్ కీ ఫజర్ కీ నమాజ్ సే 13 వీ తారీఖ్ కీ అసర్ కీ నమాజ్ తక్ హర్ ఫరజ్ నమాజ్, చాహే జమాత్ సే పఢే యా బగైర్ జమాత్ కే, దోనోం సూరతోం మే సలామ్ ఫేర్‌తే హీ మర్దోం పర్ బులంద్ ఆవాజ్ సే ఔర్ ఔరతోం పర్ ఆహిస్తా ఆవాజ్ సే ఏక్ మర్‌తబహ్ కెహ్‌నా వాజిబ్ హై.

(షామీ: 1/564)

ఔరతేం తక్బీరే తష్‌రీఖ్ మే నావాకిఫియ్యత్ కీ వజహ్ సే నిహాయత్ గఫ్‌లత్ వ కోతాహీ కర్తీ హైం, జో కే వాజిబ్ కో తర్క్ కర్నే కీ వజహ్ సే కాబిలే పకడ్ హై. ఔర్ అజరో సవాబ్ సే భీ మెహ్‌రూమ్ రెహ్‌తీ హైం.

మోతబర్ హదీసోం సే మాలూమ్ హోతా హై కే అయ్యామే తష్‌రీఖ్ (9–13 తక్ కే దినోం) మే బందోం కా ఖానా పీనా భీ అల్లాహ్ త'ఆలా కో పసంద్ హై.

(ముస్లిమ్: 1/360)

లేకిన్ ఇస్ ఖానే పీనే కే సాథ్ అల్లాహ్ త'ఆలా కీ యాద్ సే భీ జుబాన్ కో తర్ రఖ్నా చాహియే.

చునాన్చే ఇన్ దినోఁ మే హర్ ఫరజ్ నమాజ్ కే బాద్ ఔర్ ఈద్గాహ్ ఆతే జాతే, నీజ్ ఇమామ్ కేలియే ఖుత్బే మే ఇన్ అల్ఫాజ్ కో కస్రత్ సే పఢ్నే కా హుకుమ్ హై.

అల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ అల్లాహు అక్బర్ వలిల్లాహిల్ హంద్

అల్లాహ్ త'ఆలా హమ్ సబ్ కో ఇన్ ముబారక్ దినోఁ ఔర్ రాతోఁ కీ బర్కతోఁ సే ఫాయిదా ఉఠానే కీ తౌఫీక్ అతా ఫర్మాయే.

నోట్:– హర్ రాత్ అగ్లే దిన్ కే సాథ్ లగ్తీ హై. యానీ కే పెహ్లే రాత్ ఫిర్ దిన్. జిస్ ముల్క్ మే ఆద్మీ రెహ్తా హై ఉసీ ముల్క్ కీ తారీఖ్ కా ఏతెబార్ కియా జాయేగా, నా కే సౌదీ అరబ్ వగైరా కా.

జిన్ హదీసోఁ మే కిసీ అమల్ కా సవాబ్ అగర్ కిసీ కే గుమాన్ సే బొహొత్ జ్యాదహ్ హై తో ఉన్ పర్ లోగ్ షక్ కర్నే లగ్తే హైఁ. షక్ కీ బునియాద్ అల్లాహ్ కీ అజీమ్ రెహ్మత్ సే నావాకిఫియ్యత్ హై. అల్లాహ్ కో ఇఖ్తియార్ హై, వో జిస్ అమల్ పర్ జిత్నా చాహే సవాబ్ ఇనాయత్ ఫర్మాయే యా ముఖ్రర్ ఫర్మాయే. అల్ గర్జ్ జబ్ హదీస్ సహీహ్ హొ తో ఇస్ తరహ్ కే వస్ వసే మోమిన్ కో నా హొనే చాహియే.

(మారిఫుల్ హదీస్: 4/173)

ఈదే బక్రీద్ కే పెహ్లే ఖుత్బే కే షురూ మే ముసల్సల్ 9 బార్, దూస్రే ఖుత్బే సే పెహ్లే 7 బార్ ఔర్ ఆఖీర్ మే మెంబర్ సే ఉతర్నే సె పెహ్లే 14 బార్ బులంద్ ఆవాజ్ సే (ఇమామ్ కేలియే) అల్లాహు అక్బర్ కెహ్నా ముస్తహబ్ హై. ఇస్సే అక్సర్ లోగ్ గాఫిల్ హైఁ.

(దుర్రే ముఖ్తార్: 1/561).

ఖుర్బానీ కీ హఖీఖత్

ఖుర్బానీ సిర్ఫ్ జాన్వర్కో ఖుర్బాన్ కర్నే యా గోష్త్ ఖానేకా నామ్ నహీ. బల్కే అల్లాహ్ కా కుర్బ్ ఔర్ అల్లాహ్ కీ రజామన్దీ హాసిల్ కర్నే అప్నా సబ్కుఛ్ ఖుర్బాన్ కర్నే ఔర్ అల్లాహ్ కే సామ్నే దిల్ సే అప్నీ బందగీకా ఇజ్హార్ కర్నేకా నామ్ హై.

ఖుర్బానీ కా హుకుమ్

ఫసల్లి లిరబ్బిక వన్హర్

అయ్ నబీ! ఆప్ అప్నే పాల్నేవాలే (అల్లాహ్) కేలియే నమాజ్ పఢియే ఔర్ ఖుర్బానీ కీజియే.

(సూరతుల్ కౌసర్: 2)

ఇస్ ఆయత్ మే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో ఔర్ ఉన్కే జరియే సే సారే ముసల్మానోఁ కో ఖుర్బానీ కర్నేకా హుకుమ్ దియా గయా.

ఇసీ ఆయత్ మే ఏఖీ హుకుమ్ దియా గయా కే ఖుర్బానీ సిర్ఫ్ అల్లాహ్ కేలియే హీ కర్నీ చాహియే.

అసల్ చీజ్ ఇఖ్లాస్ హై

లయ్ యునాలల్లాహ లుహూముహా వలా దిమాఉ హా వలాకియ్ యునాలుహుత్ తక్వా మిన్కుమ్.

అల్లాహ్ కే పాస్ ఇన్ ఖుర్బానియోఁ కా నా గోష్త్ పహున్చ్తాహై నా ఖూన్. బల్కే తుమ్హారా తక్వా (యానీ ఇఖ్లాస్) పహున్చ్తాహై.

ఇస్సే మాలూమ్ హువాకే హర్ అమల్ ఖుసూసన్ ఖుర్బానీ కే అమల్ మే ఇఖ్లాస్ (యానీ సిర్ఫ్ అల్లాహ్ కేలియే కర్నా) వాజిబ్ ఔర్ జరూరీ హై. ఇఖ్లాస్ నహీ తో ఖుర్బానీ భీ అల్లాహ్ కే పాస్ కబూల్ నహీ.

ఖుర్బానీ కా హుకుమ్ సబ్ నబియోఁ కో ఔర్ ఉన్కే మాన్నే వాలోఁ కో దియా గయా థా.

వలి కుల్లి ఉమ్మతిన్ జ'అల్నా మన్సకల్ లియజ్కురుస్ మల్లాహి అలా మా రజఖహుమ్

మిమ్ బహీమతిల్ అన్'ఆమ్.

ఔర్ హమ్ నే హర్ ఉమ్మత్ కేలియే ఖుర్బానీ ముఖర్రర్ కీ థీ (యానీ సబ్ కో ఖుర్బానీ కా హుకుమ్ దియా) తాకే వో ఉన్ జాన్వరోం పర్ అల్లాహ్ కా నామ్ లే (యానీ అల్లాహ్ కే నామ్ సే ఖుర్బానీ కరే)

(సూరతుల్ హజ్: 24)

ఇస్సే మాలూమ్ హువా కే తమామ్ నబియోం ఔర్ ఉన్కే మాన్నేవాలోం కో భీ ఖుర్బానీకా హుకుమ్ దియా గయా థా.

ఔర్ ఏ భీ మాలూమ్ హువా కే జాన్వర్ సిర్ఫ్ అల్లాహ్ కే నామ్ సే హీ జుబహ్ కర్సక్తే హై.

ఖుర్బానీ కే జాన్వర్ దీన్‌కి యాద్‌గార్ హైం :

వల్ బుద్న జ'అల్‌నాహా లకుమ్ మిన్ ష'ఆఇరిల్లాహి లకుమ్ ఫీహా ఖైర్.

ఇస్ ఖుర్బానీ కే జాన్వరోం కో హమ్ నే అల్లాహ్ కే దీన్‌కి యాద్‌గార్ బనాయా హై. ఔర్ ఇస్మే తుమ్హారే లియే భీ ఫాయిదా హై.

మాలూమ్ హువా కే ఖుర్బానీ అల్లాహ్ కే దీన్ కీ యాద్‌గార్ హైం, ఔర్ ఇస్కే జరియే అల్లాహ్ కే దీన్ కి బులన్‌దీ ఔర్ అజ్మత్ మఖ్‌సూద్ హై.

ఇస్ ఆయత్ సే ఏ భీ మాలూమ్ హువా కే ఇస్మే ఖుద్ బందోం కా భీ ఫాయిదా హై. వో ఖుద్ భీ ఖాతే హైం ఔర్ అప్నే రిష్తేదారోం ఔర్ జరూరత్ మన్‌దోం కో భీ ఖిలాతే హైం. ఇస్కే అలావా జాన్వర్ కీ ఖాల్ సే ఆజ్ కల్ దీన్ కే హజారో కామ్ చల్ రహే హైం.

(సూరతుల్ హజ్: 36)

ఇస్ ఖుర్బానీ కే క్యా హఖీఖత్ హై?

హజ్రత్ జైద్ బిన్ అర్‌ఖమ్ రజియల్లాహు అన్‌హు కెహ్తేహైం కే సహాబా నే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ సే పూఛా కె "అయ్ అల్లాహ్ కే రసూల్ ! యే ఖుర్బానియాం క్యా హై? యానీ ఉస్కీ అసల్ క్యాహై? క్యూం ఖుర్బానీ కర్తేహైం? హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే బత్లాయా "ఖుర్బానీ తుమ్‌హారే బాప్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సె సలామ్ కీ సున్నత్ హై." సహాబా నే పూఛా ఉస్ పర్ అమల్ కర్నేసే హమేం క్యా సవాబ్ మిలేగా? ఆప్ నే ఫర్మాయా: హర్ బాల్ కే బద్లే ఏక్ నేకీ మిలేగి. ఫిర్ పూఛాగయా: ఊన్‌కే బారేం వాలీ బక్‌రీకీ ఖుర్బానీ కరేతో? హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్‌నే జవాబ్ దియా: ఊన్‌కే భీ హర్‌బాల్ కే బద్లే ఏక్ నేకీ మిలేగి."

(ఇబ్నే మాజహ్: 2/1045)

ఇస్ హదీసే షరీఫ్ సే మాలూమ్ హువా కే: ఖుర్బానీ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ కీ సున్నత్ హై, ఔర్ వో హమ్ సబ్ కే రూహానీ పేష్వా ఔర్ జద్దే అమ్‌జద్ (యానీ పడ్‌దాదా) హై. ఖుర్బానీ కే జాన్వర్ పర్ జిత్నే బాల్ హెూంగే హర్ బాల్ కే బద్లే ఏక్ నేకీ మిల్తీ హై. బాల్ కే బజాయే ఊన్ హెూతో ఉస్కే భీ హర్ బాల్ కే బద్లే ఏక్ నేకీ మిల్తీ హై.

సబ్‌సే మెహ్‌బూబ్ అమల్

హజ్రత్ ఆయిషా రజియల్లాహు అన్‌హా నే బత్లాయా కే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా: ఖుర్బానీ కే దిన్‌హ మే ఖుర్బానీ దేనేసే బఢ్‌కర్ కోయీ ఔర్ కామ్ అల్లాహ్ కో పసందీదహ్ నహీం హై. ఔర్ ఖయామత్ కే దిన్ ఖుర్బానీకే జాన్వరోం కో ఉన్కే సీంగోం, బాలోం ఔర్ ఖురోం కేసాథ్ లాయాజాయేగా. ఔర్ ఖుర్బానీ దేతే వక్త్ ఖూన్ జమీన్ పర్ గిర్నేసే పెహ్లే అల్లాహ్ త'ఆలా ఉస్కో ఖబూల్ కర్లేతే హైం. ఇస్‌లియే దిల్‌కీ ఖుషీ సే ఖుర్బానీ కియా కరో.

(ఇబ్నే మాజహ్: 2/1045)

ఇస్సే మాలూమ్ హువా కే జిల్ హిజ్జా కే మహీనే కీ 10, 11 ఔర్ 12 (యానీ జిన్ దినోఁ మే ఖుర్బానీ కర్తే హైఁ) ఇన్ తీన్ దినోఁ మే నఫిల్ ఇబాదతోఁ మే సే అల్లాహ్ త'ఆలా కో ఖుర్బానీ సబ్సే జియాదా పసంద్ హై. ఇస్లియే అల్లాహ్ నే జిన్ లోగోఁ కో మాల్ దియా హై వో జ్యాదా సే జ్యాదా ఖుర్బానియా కరే.

ఏ జాన్వర్ జో అల్లాహ్ కే నామ్ పర్ ఖుర్బాన్ కర్కే ఖాయే ఖిలాయే జాతే హైఁ యే సబ్ ఖియామత్కే దిన్ జిందా కర్కే ఉఠాయే జాయేంగే. దూస్రీ హదీసోఁ సే మాలూమ్ హోతా హై కే పుల్సిరాత్ పర్ యే జాన్వర్ హమారీ సవారియాఁ హోంగే.

ఖుర్బానీ ఐసా మెహ్బూబ్ అమల్ హై కే ఉస్కే ఖూన్కా పెహ్లా ఖత్రా జమీన్ పర్ గిర్నేసే పెహ్లే హీ అల్లాహ్ త'ఆలా ఉస్కో ఖబూల్ కర్లేతే హైఁ.

ఇస్ హదీస్ సే యే భీ మాలూమ్ హువా కే దిల్కీ చాహత్, ఖుషీ ఔర్ షౌఖ్ కే సాథ్ ఖుర్బానీ కర్నా చాహియే. ఇస్కో బోఝ్ నహీ సమఝ్నా చాహియే. జో భీ ఇస్మే ఖర్చా ఆరహా హై ఉస్కో ఖుషీ ఖుషీ బర్దాష్త్ కర్లేనా చాహియే.

హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే హార్సాల్ ఖుర్బానీ కీ :

హజ్రత్ ఇబ్నే ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హు కెహ్తే హైఁ కే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ 10 సాల్ మదీనా మే రహే ఔర్ హర్ సాల్ ఖుర్బానీ కర్తే రహే.

ఖుర్బానీ కర్నా హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ కో పసంద్ థా, ఇసీలియే హుజూర్ నే కభీ నాగా నహీ కియా.

జిస్ ఆద్మీ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ నహీ, అగర్ వోభీ సహూలత్ కేసాథ్ ఖుర్బానీ కర్సక్తా హై తో జరూర్ కర్నా చాహియే.

హమారీ ఈద్గాహ్ కో నాఆయే :

హజ్రత్ అబూహురైరా రజియల్లాహు అన్హు కెహ్తేహైఁ కే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే ఫర్మాయా: జో షఖ్స్ ఖుర్బానీ కర్నేకీ తాఖత్ హోనే కే బావజూద్ ఖుర్బానీ నా కరే, వో హమారే ఈద్గాహ్ కే ఖరీబ్ భీ నా ఆయే.

(ఇబ్నే మాజహ్: 2/1044)

ఇస్ హదీస్ మే ఖుర్బానీ నా కర్నేవాలే కేలియే జిత్నీ సఖ్త్ వయీద్ సునాయీ గయీ హై వో కిసీ అకల్మంద్ పర్ మఖ్ఫీ నహీహై.

బీవీ కీ తరఫ్ సే ఖుర్బానీ :

హదీస్ మే హై కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే బక్రీద్ కె దిన్ హజ్రత్ ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా కీ తరఫ్ సే ఏక్ గాయ్ కీ ఖుర్బానీ దీ.

(ముస్లిమ్)

జిస్ తరహ్ బీవీకీ తరఫ్ సే ఖుర్బానీ దేసక్తే హై ఉసీ తరహ్ దూస్రోఁ కీ తరఫ్ సే భీ ఖుర్బానీ దేసక్తే హై. బచ్చోఁ కి తరఫ్సే ఖుర్బానీ కర్నా చాహే తోభీ కర్సక్తే హైఁ.

గాయ్ కీ ఖుర్బానీ భీ కర్సక్తే హైఁ, బల్కే రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ నే భీ కియా హై.

(బుఖారీ: 2/234)

ఖుర్బానీ కే మసాయిల్

(1) హర్ వో ముసల్మాన్ జిస్మే 5 షర్తే హోఁ ఉస్ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై.

(అ) అకల్మంద్ హో, యానీ పాగల్ యా మజ్నూన్ నా హో.

(ఆ) బాలిగ్ హో, నాబాలిగ్ బచ్చా నా హో.

(ఇ) ముఖీమ్ హో, ముసాఫిర్ నా హో.

(ఈ) అజాద్ హో, కిసీకా గులామ్ నా హో.

(ఉ) మాల్‌దార్ హెూ, గరీబ్ నా హెూ. (మాల్ కిత్‌నా హెూనా హై ఇస్కీ తఫ్‌సీల్ ఆగే ఆరహీ హై)

(2) హర్ దిన్ కే జో జరూరత్ కే సామాన్ హెూతేహైఁ (జైసే అప్నే ఖుద్‌కా ఘర్ జిస్మే వో రెహ్‌తా హై, గాడీ, పలంగ్, ఇస్తెమాల్ కే కప్‌డే వగైరా), ఇసీ తరహ్ అద్మీ కే జిమ్మే జో ఖరజ్ హెూతా హై ఇన్ దోనోఁ కో ఛోడ్‌కర్ అగర్ ఆద్మీ కే పాస్ మాల్ హెూ (చాహే వో పైసోఁ కి షకల్ మే హెూ, యా జేవర్ కీ షకల్ మే హెూ, యా జమీన్ జాయెదాద్ కీ షకల్ మే హెూ, యా ఘర్ కా సామాన్ జో జరూరత్ సే జ్యాదా హెూ జైసే అక్‌సర్ మాల్‌దారోఁ కే పాస్ హెూతా హై కే షెఖ్ మే ఖిసమ్ ఖిసమ్ కీ గాడియాఁ, కప్‌డే వగైరా ఖరీద్ కే రఖ్‌తే హైఁ) అగర్ ఏ మాల్ 52 1/2 తోలా చాందీ కా జో రేట్ మార్కెట్ మే చల్ రహా హై ఉస్కే బరాబర్ హెూ తో ఉస్ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై. ఖుర్బానీ వాజిబ్ హెూనే కేలియే ఉస్ మాల్ పర్ సాల్ గుజర్‌నా జరూరీ నహీ జిస్ తరహ్ జకాత్ వాజిబ్ హెూనే కేలియే జరూరీ హెూతా హై.

(3) ఖుర్బానీ సిర్ఫ్ అప్నీ తరఫ్ సే కర్నా వాజిబ్ హై. అప్నే బచ్చోఁ కి తరఫ్ సే కర్నా జరూరీ నహీ. అగర్ కెూయీ అప్నే బచ్చోఁ కీ తరఫ్ సే ఖుర్బానీ కరే తో కోయీ బాత్ నహీ, సవాబ్ మిలేగా.

(4) ఊంట్, ఊంట్‌నీ, బైల్, భైస్, బక్‌రా, బక్రీ, భేడ్, దుమ్‌బా ఇన్ జానవరోఁ కీ ఖుర్బానీ సహీహై. ఇన్కే అలావా ముర్‌గీ, ఖర్‌గోష్ వగైరా హలాల్ జాన్వరోఁ కి అగర్ కోయీ ఖుర్బానీ కరే తో వో సహీ నహీ హై.

(5) జిస్ ఊంట్ కీ ఖుర్బానీ కరే ఉస్‌కీ ఉమర్ కమ్ సే కమ్ 5 సాల్ హెూ, బౌర్ గాయ్ కమ్ సే కమ్ 2 సాల్ కీ హెూ, బౌర్ బక్‌రీ కమ్ సే కమ్ 1 సాల్ కీ హెూ. మగర్ భేడ్ యా దుంబా అగర్ ఏక్ సాల్ సే కమ్ భీ హెూ మగర్ ఇత్నా మోటా తాజా హెూ కే ఏక్ సాల్ కే దుంబోఁ మే ఉసే ఛోడ్ దియాజాయే తో దోనోఁ మే కోయీ ఫరఖ్ నా మాలూమ్ హెూతా హెూ తో ఐసే దుంబే కి ఖుర్బానీ సహీ హై.

(6) ఊంట్, గాయ్ వగైరా బడే జాన్వరోఁ మే 7 ఆద్మీ హిస్సా లేసక్తే హైఁ. ఉస్ సే జ్యాదా నహీ. అగర్ 2–4 ఆద్మీ హీ పూరీ గాయ్ మే హిస్సా లేనా చాహే తో భీ సహీ హై. మగర్ యాద్ రఖ్‌నా చాహియే కే ఇస్ తరహ్ జబ్ ఏక్ జాన్వర్ మే కయీ లోగ్ హిస్సా లేరహే హెూ తో షర్త్ ఏ హై కే హర్ ఏక్ కో జాన్వర్ కా సాత్‌వా హిస్సా మిలే. అగర్ కిసీ ఏక్ కో బీ సాత్‌వే హిస్సే సే కమ్ మిలే తో ఉన్ మే సే కిసీ కీ భీ ఖుర్బానీ నహీ హెూతీ. ఇసీ తరహ్ సబ్‌కీ నియ్యత్ ఖుర్బానీ కీ హెూ (చాహే వో వాజిబ్ ఖుర్బానీ కీ నియ్యత్ హెూ యా నఫిల్ కీ యా కిసికే అఖీఖే కీ), అగర్ ఉన్ 7 హిస్సేదారో మేసే కిసీ ఏక్ కీ నియ్యత్ భీ ఖుర్బానీ కీ నా హెూ, బల్కే సిర్ఫ్ గోష్త్ ఖానే కేలియే హిస్సా ఖరీదా హెూ తో బాఖీ కే 6 లోగో కీ ఖుర్బానీ భీ సహీ నహీ హెూగీ. బక్రీ, దుమ్‌బా వగైరా ఛోటే జాన్వరో కి ఖుర్బానీ సిర్ఫ్ ఏక్ ఆద్మీ కీ తరఫ్ సే హీ దేసక్తే హై.

(7) ముసాఫిర్ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ నహీ.

(8) ఏక్ జాన్వర్ మే హిస్సా లేనే వాలే సబ్‌లోగ్ అగర్ అప్నా గోష్త్ బాట్‌దేనా చాహే, యా సబ్ కే హిస్సే మిలాకర్ పకాదేనా చాహే తో ఐసా కర్‌నా సహీహై.

(9) జిస్ జాన్వర్‌కే జిసమ్‌కా కోయీ హిస్సా జైసే ఫైర్, సింగ్, కాన్ వగైరా ఏక్ తిహాయీ సే జియాదా (యానీ పావ్ హిస్సే సే జియాదా) అగర్ జాయా హెూగయా తో ఐసే జాన్వర్ కీ ఖుర్బానీ

సహీ నహీ. అల్‌బత్తా అగర్ ఏక్ పైర్ జఖ్మీ హై, ఫిర్ భీ ఉస్కే సహారే సే చల్‌సక్‌తా హై తో ఉస్‌కీ ఖుర్‌బానీ సహీ హై. మరియల్ (దుబ్లా పత్లా) యా కమ్‌జోర్ జాన్‌వర్ యా వో జాన్‌వర్ జిస్కే పూరే యా ఆధే దాంత్ గిర్‌గయే హో ఉస్‌కీ ఖుర్బానీ భీ సహీ నహీ.

(10) జిస్ బక్‌రే యా మేండే కీ ఖస్సీ కీగయీ హో ఉస్‌కీ ఖుర్‌బానీ దురుస్త్ హై, బల్కే ఐస్ జాన్‌వర్ కీ ఖుర్‌బానీ అఫ్‌జల్ హై.

(11) ఖుర్‌బానీ కర్నేకా వఖ్త్ 10 జిల్ హిజ్ యానీ ఈద్ కే దిన్, ఈద్‌కీ నమాజ్ కే బాద్‌సే షురూ హోతా హై ఔర్ 12 జిల్ హిజ్ కే దిన్ సూరజ్ డూబ్‌నే సే పెహ్‌లే తక్ రెహ్‌తా హై.

(12) అగర్ కోయీ అద్మీ ఖుర్బానీ కే ఇరాదే సే జాన్‌వర్ ఖరీదా మగర్ కిసీ వజహ్ సే ఇన్ 3 దినో మే ఖుర్బానీ నహీ కర్‌సకా తో వో ఉసీ జాన్‌వర్ కో సద్‌ఖా (ఖైరాత్) కర్‌దే. అగర్ జాన్‌వర్ ఖరీదా నహీ థా తో జాన్‌వర్ కీ జిత్‌నీ ఖీమత్ హై ఉత్‌నా పైసా ఖైరాత్ కర్‌దే.

(13) ఏక్ ఆద్మీ మాల్‌దార్ థా ఉస్నే ఖుర్బానీ కేలియే ఏక్ జాన్‌వర్ ఖరీదా మగర్ వో గుమ్‌గయా ఫిర్ ఉస్‌కీ జగహ్ ఏక్ దూస్‌రా జాన్‌వర్ ఖరీదా, ఉస్కేబాద్ పెహ్‌లా జాన్‌వర్ జో గుమ్‌గయా థా వో మిల్‌గయా తో కిసీ ఏక్ కి ఖుర్బానీ కర్‌దే. ఔర్ అగర్ వో ఆద్మీ జిస్‌పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ నహీ థీ ఉస్నే ఐసా కియా యానీ ఖుర్బానీ కి నియ్యత్ సే పెహ్‌లే ఏక్ జాన్‌వర్ ఖరీదా వో గుమ్‌హోగయా తో దూస్‌రా ఖరీదా ఫిర్ పెహ్‌లా జాన్‌వర్ మిల్‌గయా తో ఉసే దోనో జాన్‌వరో కి ఖుర్బానీ కర్‌నీ హోగి.

(14) ఏక్ జాన్‌వర్ మే పెహ్‌లే సే కుఛ్ ఐబ్ థా మగర్ ఖరీద్‌తే వఖ్త్ మాలూమ్ నహీహువా, బాద్ మే ఐబ్ దిఖా యా జాన్‌వర్ మే పెహ్‌లేసే కోయీ ఐబ్ నహీ థా, ఖరీద్‌నే కే బాద్ ఉస్మే కుఛ్ ఐబ్ ఆగయా జైసే జఖమ్ హోగయా వగైరా తో ఇన్ దోనో మస్లో మే అగర్ ఖుర్బానీ కర్నే వాలా మాల్‌దార్ హై తో వో దూస్‌రా జాన్‌వర్ ఖరీద్‌కే ఉస్కి ఖుర్‌బానీ కరే. ఔర్ అగర్ ఖుర్‌బానీ దేనేవాలా గరీబ్ హై ఔర్ దూస్‌రా జాన్‌వర్ ఖరీద్‌నే కేలియే ఉస్కే పాస్ తాఖత్ నహీ హై తో ఉసీ జాన్‌వర్ కీ ఖుర్బానీ దేదే.

(15) ఖుర్బానీ కా గోష్త్ తఖ్‌సీమ్ కర్నే (బాట్‌నే) కీ సబ్‌సే అచ్ఛీ సూరత్ ఏ హై కే గోష్త్ కే 3 హిస్సే కరే ఔర్ ఏక్ హిస్సా ఖుద్ ఖాయే, దూస్‌రా హిస్సా గరీబో మే బాటే ఔర్ తీస్రా హిస్సా రిష్తేదారోకో దే. అగర్ కోయీ ఐసా నా కరే బల్కే సారా గోష్త్ ఖుద్ ఇస్‌తెమాల్ కరే యా సారా గరీబో కో దేదే యా సారే కా సారా దోస్తో కో దేదే తబ్ భీ కోయీ బాత్ నహీ.

(16) ఖుబ్రానీ కా గోష్త్ గైర్ ముస్లిమోకో భీ దేసక్తే హై.

(17) అగర్ జుబహ్ కర్నేకా తరీఖా మాలూమ్ హై, తో బెహ్‌తర్ ఏ హై కే ఆద్మీ అప్నే ఖుర్బానీ కా జాన్‌వర్ ఖుద్ జుబహ్ కరే, వర్‌నా కమ్ సే కమ్ ఖుర్బానీ కే వఖ్త్ వహా(మౌజూద్ రహే(.

(18) జోలోగ్ ఖుర్‌బానీ దేరహే హై(ఉన్ లోగోకేలియే ముస్‌తహబ్ (యానీ బెహ్‌తర్) ఏ హై కే జిల్ హిజ్జా కీ పెహ్‌లీ తారీక్ సే ఖుర్బానీ దేనే తక్ అప్నే బాల్ ఔర్ నాఖూన్ నా కాటే(. ఖుర్బానీ దేనేకే బాద్ కాటే.

(19) కిసీ మర్‌హూమ్ కో సవాబ్ పహున్‌చానే కే వాస్తే అగర్ అప్నీ ఖుషీ సే ఖుర్బానీ కర్నా చాహే తో భీ దురుస్త్ హై. ఔర్ ఉస్‌కా గోష్త్ భీ ఖుద్ ఖాసక్తే హై, గరీబో కో, రిష్తేదారో కో యా గైర్ ముస్లిమోకో భీ దేసక్‌త్తే హై. మగర్ కిసీనే మర్‌నేసే పెహ్‌లే వసియ్యత్ కీ కే ఉస్‌కే పైసే సే

ఉస్‌కీ తరఫ్ సే ఖుర్బానీ కరే తో ఉస్కే గోష్ట్‌కో నహీ ఖాసక్‌తే, బల్‌కే సబ్‌కా సబ్ గరీబోకో దేదేనా జరూరీ హై.

(20) ఖుర్బానీ కే జాన్‌వర్ కీ ఖాల్ ఖుద్ ఇస్తేమాల్ కర్‌సక్‌తే హై యా ఖైరాత్ భీ కర్‌సక్‌తే హై. లేకిన్ ఉస్‌కో బేచ్‌నహీ సక్తే. అగర్ బేచ్‌దియా తో ఉస్‌కీ పూరీ ఖీమత్ ఖైరాత్ కర్‌దే, ఉస్ పైసేకో హర్‌గిజ్ ఇస్తేమాల్ నా కరే.

(21) ఖుర్బానీ కే జాన్‌వర్ కీ ఖాల్, గోష్ట్ యా ఉస్‌కీ కోయీ చీజ్ జైసే బోటీ, సిరా వగేరా ఖస్సాబ్‌కో ఉజ్‌రత్ కే తౌర్ పర్ దేనా జాయజ్ నహీ.

(22) ఖుర్బానీ కే జాన్‌వర్ కీ ఖాల్ యా ఉస్‌కీ ఖీమత్ మస్‌జిద్, మద్‌రసా, యా దవాఖానా బనానే కేలియే దేనా సహీ నహీ. ఉస్‌కో ఖైరాత్ కర్‌దేనా జరూరీ హై.

(23) కిసీభీ హలాల్ జాన్‌వర్ కే 7 ఆజా 1. ఖూన్, 2. ఔరత్ ఔర్ మర్ద్ కీ షరమ్‌గాహ్ (జహాసే పేషాబ్ కర్తే హై), 3. ఖుస్సే, 4. ఫుదూద్, 5. పేషాబ్ కీ థైలీ, 6. పిత్తా ఔర్ 7. రీడ్‌కీ హడ్డీ కే బీచ్‌కా హరామ్ మగ్జ్ నహీ ఖాసక్‌తే. ఉన్‌కా ఖానా హరామ్ హై.

(24) ఖుర్బానీ కే ఇరాదేసే జో జాన్‌వర్ ఖరీదే ఉస్‌కా దూధ్ నికాల్‌నా యా ఉస్‌కే బాల్ కాట్‌నా జాయజ్ నహీ. అగర్ కిసీనే కాటా యా దూధ్ నికాలా తో ఉస్‌కో యా ఉస్‌కీ ఖీమత్ కో ఖైరాత్ కర్‌దే.

(25) ఖుర్బానీ కర్నేసే పెహ్‌లే ఛురీకో ఖుబ్ తేజ్ కర్లే, ఔర్ ఏక్ జాన్‌వర్ కో దూస్రే జాన్‌వర్ కే సామ్‌నే జుబహ్ నా కరే. ఔర్ జుబహ్ కర్నేకేబాద్ జాన్‌వర్ కో పూరీ తరహ్ ఠన్‌డా హోనే దే. ఉస్సే పెహ్‌లే నా ఉస్‌కీ ఖాల్ ఉతారే నా ఉస్‌కే గోష్ట్ కే తుక్‌డే కరే.

కుఛ్ ఔర్ జరూరీ మసాయిల్

(26) జిల్ హిజ్ కే మహీన్ కే షురూకే 10 దిన్ బడీ ఫజీలత్ కే హై. ఇస్‌లియే అగర్ ఇస్ మహీనేకి పెహ్‌లీ తారీఖ్ సే నవ్‌వీ తారీఖ్ తక్ కోయీ రోజా రఖ్నే తో బడీ బెహ్‌తర్ బాత్ హై. ఔర్ నవ్‌వీ తారీఖ్ జిస్‌కో అర్‌ఫేకా దిన్ కెహ్‌తే హై ఉస్ దిన్‌కా రోజా ముస్‌తహబ్ హై. ఉస్ దిన్‌కే రోజేకి హదీస్ మే బడీ ఫజీలత్ బతాయీ గయీ హై.

(27) జిల్ హిజ్ కే మహీనేకి నవ్‌వీ తారీఖ్ కీ సుబహ్ సే తేర్‌వీ తారీఖ్ కీ అసర్ (షామ్) తక్ హర్ ఫరజ్ నమాజ్ కే బాద్ జోర్ సే తక్‌బీరే తష్‌రీక్ పఢ్‌నా వాజిబ్ (జరూరీ) హై. మగర్ ఔరతే జోర్ సే నా పఢే, ఆహిస్‌తా పఢే. తక్‌బీరే తష్‌రీక్ ఏ హై:

అల్లాహు అక్‌బర్ అల్లాహు అక్‌బర్ లాఇలాహా ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్‌బర్ అల్లాహు అక్‌బర్ వలిల్లాహిల్ హమ్‌ద్.

(28) ఈద్‌కీ రాత్‌కో (యానీ కల్ సుబహ్ ఈద్ హై తో ఆజ్ కీ రాత్) జాగ్‌కర్ ఇబాదత్ కర్‌నా చాహియే. ఇస్‌లియే కే హదీస్ మే హై కె "జో ఇస్ రాత్ జాగ్‌కర్ ఇబాదత్ కరేగా ఉస్‌కా దిల్ ఉస్ దిన్ నహీ మరేగా జిస్ దిన్ సబ్‌కే దిల్ మర్‌జాయేంగే.

(29) ఈద్ కే దిన్ 2 రకాత్ నమాజ్ షుక్‌రానే కే తౌర్ పర్ 6 జాయిద్ తక్‌బీరో(కే సాథ్ పఢ్‌నా వాజిబ్ హై.

(30) బక్రీద్ కే దిన్ ఈద్‌గాహ్ కూ జాతే ఔర్ వాపస్ ఆతే వఖ్‌త్ థోడీ ఆవాజ్ సే తక్‌బీరే తష్‌రీక్ పఢ్‌తే రెహ్‌నా ముస్‌తహబ్ (యానీ బెహ్‌తర్) హై.

(31) ఈద్‌గాహ్ కూ ఏక్ రాస్తే సే జాయే ఔర్ దూస్రే రాస్తే సే వాపస్ ఆయే.

(32) ఈద్ కే దిన్ సుబహ్‌కో జల్‌దీ ఉఠ్‌నా, అప్నే పాస్ జో కప్‌డే హై ఉస్మే సే అచ్ఛే కప్‌డే పెహెన్నా, ఖుష్‌బూ లగానా, మిస్‌వాక్ కర్‌నా,

ఈద్‌గాహ్ జల్‌దీ జానా, ఔర్ పైదల్ జానా ఏ సబ్ సున్నత్ హై.

(33) అగర్ ఖుర్బానీ కర్ రహే హై తో ముస్తహబ్ హై కే ఉస్ దిన్ సబ్‌సే పెహ్‌లే ఖుర్బానీకా గోష్త్ ఖాయే, ఉస్ సే పెహ్‌లే కుఛ్ నా ఖాయే. (ఆజ్ హమ్ లోగ్ ఈద్‌కీ నమాజ్ దేర్ సే పఢ్‌తే హై ఔర్ ఖుర్బానీ దేర్‌సే కర్తే హై ఔర్ ఖుర్బానీకా గోష్త్ దోపెహెర్ మే యా షామ్ మే పకాతే హై జిస్‌కీ వజహ్‌సే హమ్ ఇస్ సున్నత్ కో ఛోడ్ దేతే హై. కోషిష్ కర్‌నీ చాహియే కే నమాజ్ జల్‌దీ పఢ్‌కే ఇస్ సున్నత్ పర్ భీ అమల్ కరే).

ఖుర్బానీ కర్నేకా తరీఖా ఔర్ దువా

పెహ్‌లే జాన్‌వర్ కా రుఖ్ ఖిబ్లేకీ తరఫ్ కర్‌కే లిటాదే, ఫిర్ ఏ దువా పఢే:

ఇన్నీ వజ్జహ్‌తు వజిహాయ లిల్లజీ ఫతరస్ సమావాతి వల్ అర్‌జ హనీఫవ్ వమా అన మినల్ ముష్‌రికీన్, ఇన్న సలాతీ వ నుసుకీ వ మహ్‌యాయ వ మమాతీ లిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్, లా షరీక లహూ వ బిజాలిక ఉమిర్‌తు వ అన మినల్ ముస్‌లిమీన్. అల్లాహుమ్మ మిన్‌క వలక.

ఉస్‌కేబాద్ "బిస్‌మిల్లాహి అల్లాహు అక్‌బర్" కెహ్‌కర్ జుబహ్ కీజియే.

ఫిర్ జుబహ్ కర్నేకే బాద్ ఏ దువా పఢియే:

అల్లాహుమ్మ తకబ్బల్ మిన్నీ, కమా తకబ్బల్‌త మిన్ హబీబిక ముహమ్మద్ వ ఖలీలిక ఇబ్రాహీమ్ అలైహిమస్ సలాతు వస్ సలామ్

నోట్:– అగర్ ఖుర్బానీ దూస్‌రో కీ తరఫ్ సే కర్‌రహే హై తో దువా మే "మిన్నీ" కీ జగా "మిన్" కే బాద్ ఉన్‌కా నామ్ కహే.

దర్సే ఖుర్బానీ

ఇస్ ఖిస్సే సే మాలూమ్ హువాకే ఖుర్బానీ కా అసల్ మత్‌లబ్ దిల్ సే దునియా కీ ముహబ్బత్ కో నికాల్‌దేనా ఔర్ అప్నీ జాన్, మాల్, ఔలాద్, ఖాహిషాత్ ఇన్ సబ్‌కో అల్లాహ్ కే హుకుమ్ కే తాబే బనాదేనా హై. ఇస్ లియే హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ కీ ఇస్ అజీమ్ కుర్బానీ కే తారీఖీ పస్‌మంజర్ కే మౌఖే పర్ జహా హమ్ జాన్వరో కా ఖూన్ బహాకర్ బార్‌గాహ్ రబ్బుల్ ఇజ్జత్ మే అప్నీ వఫాదారీ వ జానిసారీ కా నమూనా పేష్ కర్తే హై. ఆయియే హమ్ ఇసీ మౌఖే పర్ హఖ్ త'ఆలా సే తమామ్ బిద్‌ఆత్ వ ఖురాఫాత్ ఔర్ ఐసే రస్మో రివాజ్)జో గైర్ షరయీ హెూనే కే ఇలావహ్ సమాజ్ కేలియే వబాల్ భీ సాబిత్ హెూచుకే హై) కీ ఖుర్బానీ కా వాదహ్ కరే ఔర్ యే కె పూరీ జిందగీ ఖురానో సున్నత్ కే ముతాబిఖ్ గుజార్‌నే కేలియే కిసీ భీ తరహ్ కీ ఖుర్బానీ పేష్ కర్నే సే దురేగ్ నా కరేంగే. అల్లాహ్ త'ఆలా హమ్ సబ్‌కో తౌఫీఖ్ అతా ఫర్మాయే. ఆమీన్...

జమ్ జమ్ పీతే వఖ్త్ క్యా దుఆ పఢ్‌నీ చాహియే? నీజ్ జమ్ జమ్ పీనే కే ఆదాబ్ క్యా హై?

జ: జమ్ జమ్ పీనే సే పెహ్లే యా పీనే కే బాద్ పఢ్‌నే కేలియే కోయీ ముతయ్యనా దుఆ నహీ హై. జో దుఆ భీ చాహే అల్లాహ్ సే మాంగ్ సక్తే హైఁ. అల్‌బత్తా హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్‌హు యే దుఆ పఢా కర్తే థే:

అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అస్‌అలుక ఇల్‌మన్ నాఫిఆ, వ రిజ్‌కన్ వాసిఆ, వ షిఫాఅమ్ మిన్ కుల్లి దా.

బిస్మిల్లాహ్ పఢ్‌కర్, ఖిబ్లా రుఖ్ హెూకర్, తీన్ సాన్స్ మే పీనా ఔర్ ఖూబ్ సైరాబ్ హెూకర్ పీనా, ఔర్ పీనే కే బాద్ అల్‌హందులిల్లాహ్ కెహ్నా యే పానీ పీనేకే ఆదాబ్ హైఁ జో అహాదీస్ మే మన్‌కూల్ హై. ఇన్‌కా ఎహ్‌తెమామ్ కరేఁ.

వాఖియు ఎ ఖుర్బానీ

హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ ఆజ్ సే తక్రీబన్ 4 హజార్ సాల్ పెహ్లే 'ఆజర్' కే ఘర్మే పైదాహువే. ఏ జమానా 'నమ్రూద్' నామ్ కే ఏక్ జాలిమ్ బాద్షా కా జమానా థా. ఉస్ జమానేమే కుఫ్ ఔర్ షిర్క్ ఆమ్ థా. లోగ్ నమ్రూద్ కే దబ్దబే కో దేఖ్ కర్ ఉసీకో ఖుదా సమఝ్నేలగే థే. ఘర్ ఘర్ బుతో(కి ఇబాదత్ హోతీ థీ. ఖురానే మజీద్ మే అల్లాహ్ త'ఆలా నే ఉన్కే వాలిద్కా నామ్ 'ఆజర్' బత్లాయా హై. ఔర్ ఉలమా కెహ్తేహైఁ కే ఆజర్ కా మత్లబ్ "బుతోఁ కా ఆషిఖ్" హై. ఇస్ నామ్ హీసే ఉన్కే ఖాన్దాన్ కా హాల్ మాలూమ్ హోజాతా హై కె క్రైసా ముషరికానా ఖాన్దాన్ రహా హోగా. మగర్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ బచ్పన్ హీ సే ఏక్ ఖుదాకో మాన్నే వాలే థే. ఆప్ మే బొహోత్సీ అచ్ఛీ ఖుబియాఁ థీ. అల్లాహ్ పాక్ చాహ్తే థే కే ఉన్సే బొహోత్ కామ్లే ఔర్ ఉన్కో తమామ్ ఇన్సానోఁ కా ఇమామ్ బనాయే, ఇస్లియే ఆప్కో బడీ సఖ్త్ ఇమ్తెహానోఁ సే గుజారా. అల్లాహ్ కీ రాహ్ మే ఆప్ జిన్ ఇమ్తెహానాత్ సే గుజ్రే, జో తక్లీఫేఁ ఉఠాయీ ఔర్ జిన్ పరేషానియోఁ కా సామ్నా కియా ఉన్కీ ఫెహ్రిస్త్ బహుత్ లమ్బీ హై. యహాఁ ఉన్ సబ్కో లిఖ్నా ముష్కిల్ హై. ఏ ఖిస్సా జో హమ్ లిఖ్నే జారహే హైఁ ఏ ఉన్హీ ఆజ్మాయిషోఁ మేసే ఏక్ ఆజ్మాయిష్ హై జో ఉన్కే బేటే హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ అలైహిస్సలామ్ సే జుడాహువా హై. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ కీ బడీ బీవీ హజ్రత్ సారా రజియల్లాహు అన్హా థీ. 86 సాల్ కి ఉమర్ తక్ఖీ ఉన్కో కోయీ ఔలాద్ నహీ హుయీ. ఇధర్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ కో ఔలాద్ కీ చాహత్ భీ థీ ఔర్ జరూరత్ భీ. ఇస్లియే వో అల్లాహ్ సే దువా కర్తే థే "రబ్బి హబ్లీ మినస్ సాలిహీన్." యాని: ఏ అల్లాహ్ ! ముఝే నేక్ ఔలాద్ దీజియే." ఉన్కీ బీవీ హజ్రత్ సారా రజియల్లాహు అన్హా జో ఔలాద్ హోనేకి ఉమ్మీద్ సే మాయూస్ హోగయీ థీ ఆప్కి ఇస్ ఖాహిష్కో దేఖ్కర్ ఉన్హోనే యూఁ కహా: అల్లాహ్ త'ఆలానే ముఝే ఔలాద్ సే మెహ్రూమ్ రఖ్ఖా హై. ఏ మేరి ఖాదిమహ్ 'హాజరా' హై, ఇసే మై ఆప్కో హిబా కర్దేతిహూఁ, హోసక్తాహై అల్లాహ్ ఇస్కే జరియే ఆప్కో ఔలాద్ దేదే." ఫిర్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ నే ఉన్సే నికాహ్ కియా ఔర్ అల్లాహ్ త'ఆలా నే హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్హా కే జరియే ఆప్కో ఔలాద్ దీ. ఆప్నే అప్నే బేటేకా నామ్ ఇస్మాయీల్ రఖ్ఖా. అభీ ఇస్ లడ్కేకి దూధ్ పీనేకి ఉమర్ థీ కె అల్లాహ్నే హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్కో ఏ హుకుమ్ దియా కే వో ఉస్ బచ్చేకో ఔర్ ఉన్కీ మాఁ కో మక్కా కీ సర్జమీన్ మే ఛోడ్దే, జహాఁ నా కోయీ రెహ్తా థా న వహాఁ ఖానే, పీనేకి కోయీ చీజ్ మిల్తీథీ. హుకుమ్ కే ముతాబిక్ ఆప్ ఉన్ దోనోఁ కో వహాఁ లేగయే ఔర్ సాథ్మే ఏక్ ఝోలీమే కుచ్ ఖజూరేఁ ఔర్ ఏక్ మష్కీజే మే పానీ రఖ్దియా. జబ్ ఆప్ వహాఁ సే వాపస్ ఆనే లగే తో హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్హా నే పూఛా కె ఆప్ హమేఁ ఇస్ మైదాన్మే కూఁ అకేలా ఛోడ్కర్ జారహేహైఁ? హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ నే ఉన్కీ తరఫ్ ముడ్కర్ భీ నహీ దేఖా, కె కహీ ఉన్కీ ముహబ్బత్ దిల్మే ఆకర్

అల్లాహ్ కే హుకుమ్ కో పూరా కర్నేసే రోక్‌నాలే. బిల్ ఆఖిర్ హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్‌హా నే ఖుద్ పూఛా కే క్యా ఏ అల్లాహ్ త'ఆలా కా హుకుమ్ హై? ఆప్ నే కహా: హాఁ... ఏ సున్‌కర్ హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్‌హా నే కహా: తబ్‌తో ఆప్ బేఫికర్ రహే, అల్లాహ్ త'ఆలా హమేఁ జాయా నహీ కరేగా.

ఇస్కే బాద్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ వాపస్ ఆగయే. హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్‌హా అప్నే మాసూమ్ బచ్చే హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ కో దేఖ్ దేఖ్ కర్ జిందగీ గుజార్తీ ఔర్ ఖజూరోఁ ఔర్ పానీ సే భూక్ వ ప్యాస్ మిటాతీ రహీ. ఏ థోడేసే ఖజూర్ ఔర్ థోడాసా పానీ కబ్‌తక్ రెహ్తా, ఏక్ దిన్ ఖతమ్ హొగయే. ఔర్ ఆప్ బొహొత్ పరేషాన్ హొగయీ. అప్నే దుఖ్ సే జియాదా బచ్చేకి తక్లీఫ్ సే ఆప్ బేచైన్ థీ. దూర్ దూర్ తక్ పానీకా నామోనిషాన్ నహీథా. ఆప్ బచ్చేకి తక్లీఫ్ దేఖ్‌కర్ బర్‌దాష్త్ నహీ కర్‌సకీ ఔర్ బచ్చేకో లిటాకర్ పానీ ధూన్డ్నే కేలియే నికల్‌గయీ. ఖరీబ్ మే 'సఫా' నామ్ కీ ఏక్ పహాడీ థీ ఔర్ ఉస్కే ఆగే 'మర్‌వహ్' నామ్‌కీ ఏక్ ఔర్ పహాడీ థీ. ఆప్ దోనో కే ఊపర్ చడ్‌కర్ దేఖ్‌తీ కే కహీ పానీ నజర్ ఆజాయే. మగర్ జబ్ పానీ నహీ మిల్‌తా తో నీచే ఉతర్‌జాతీ. దోనో పహాడోఁ కే బీచ్‌మే జో హమ్‌వార్ జమీన్ హొతీహై ఉస్‌పర్ తేజ్ దౌడ్‌తీ, తాకే జల్దీసే పహాడ్ పర్ చఢ్‌జాయే ఔర్ దేఖే కె వాదీమే మదద్ కేలియే కోయీ మిల్‌జాయే. మగర్ జబ్ కోయీ భీ నహీ మిల్‌తా తో వాపస్ ఆజాతీ. ఇస్ తరహ్ ఆప్ నే 2 పహాడోఁ కే బీచ్‌మే 7 చక్కర్ లగాయే. ఇత్నే మే కిసీకీ ఆవాజ్ సునీ, జో ఆప్‌కో బులారహా థా. వో ఏక్ ఫరిష్తా థా జో ఉస్ జగహ్ ఖడాథా జహాఁ ఆజ్ 'జమ్ జమ్' హై. ఉస్ ఫరిష్తేనే అప్నే పర్ యా పైర్ సే జమీన్ పర్ ఠోకర్ మారీ, జిస్సే జమీన్ సే పానీ ఉబల్‌నేలగా. హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్‌హా ఉస్కే గోల్ రేత్ డాల్నే లగీ ఔర్ కెహ్నేలగీ 'జమ్ జమ్' యానీ రుక్‌జా రుక్‌జా. చునాన్‌చే వో పానీ రుక్‌గయా. ఆప్‌నే చుల్లూసే ఖుద్ పియా ఔర్ బచ్చేకో పిలాయా. ఇస్ తరహ్ కుఛ్ సుకూన్ మిలా. ఫిర్ ఉస్ ఫరిష్తేనే తసల్లీదీ కే ఘబ్‌రావో నహీ, అల్లాహ్ త'ఆలా ఆప్ లోగోఁ కో జాయా నహీ కరేగా. యహాఁ ఖరీబ్ హీ అల్లాహ్ కా ఘర్ హై జిస్‌కీ తామీర్ ఫిర్‌సే ఆప్‌కా ఏ బచ్చా ఔర్ ఉస్కే వాలిద్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ కో కర్నాహై.

అరబ్ మే ఉస్ జమానే మే పానీ బొహొత్ హీ కమ్ థా. లోగోఁ కో కిసీ జగహ్ పానీ మిల్‌జాతా తో ఉసీ జగహ్ వో అప్నీ బస్తీ బనాలేతే థే. 'బనీ జుర్‌హుమ్' నామీ ఖాన్‌దాన్ కీ ఏక్ జమాత్ మక్కా కి ఉస్ వాదీ కే ఖరీబ్ సే గుజర్ రహీ థీ. ఉన్‌హొనే వహాఁ పరిందోఁ కో ఆతే జాతే దేఖ్ కర్ కహా కే యహ పానీ జరూర్ హొగా, ఇసీ వజహ్‌సే తో యహాఁ పరిందే నజర్ ఆరహే హైఁ. చునాన్‌చే కుఛ్ లోగోఁ కో తలాష్ కర్నే భేజా. ఉన్ లోగోఁ నే 'జమ్ జమ్' కే చష్మేకో దేఖ్‌లియా ఔర్ హజ్రత్ హాజరా రజియల్లాహు అన్‌హా సే వహాఁ రెహ్నేకీ ఇజాజత్ చాహీ. ఆప్ కో తో అకెలేపన్‌కి వజహ్ సే ఖౌఫ్ మెహ్‌సూస్ హొరహీథా, ఇస్‌లియే ఖుషీ సే వహాఁ రెహ్నేకీ ఇజాజత్ దీ. లేకిన్ ఏ షర్త్ భీ లగాయీ కే తుమ్ పానీతో ఇస్తెమాల్ కర్‌సక్తేహొ, మగర్ ఇస్ చష్మే పర్ తుమ్‌హారా కోయీ హఖ్ నహీ రహేగా. వోలోగ్ భీ రాజీ హొగయే ఔర్ అప్నే బాఖీ ఖాన్‌దాన్ వాలోఁ కోభీ లాకర్ యహీ బసాలియా. హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ అలైహిస్సలామ్ ఇసీ ఖబీలే కే బచ్చోఁ కే సాథ్ ఖేల్తే ఔర్ ఉన్‌హీసే అరబీ జుబాన్ సీఖ్‌తే థే. బాద్‌మే ఇసీ ఖాన్‌దాన్ మే

హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ అలైహిస్సలామ్ కా నికాహ్ భీ హువా. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ జబ్ జబ్ ఆకర్ ఉన్ లోగోఁ కీ దేక్‌భాల్ కర్తే థే.

హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ అలైహిస్సలామ్ జబ్ జరా బడేహువే (ఉమర్ ఉస్ వఖ్త్ కిత్‌నీథీ ఇస్మే ఉలమా కే ముఖ్‌తలిఫ్ అక్‌వాల్ హైఁ) తో హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ నే ఏక్ ఖ్వాబ్ దేఖా జిస్మే ఆప్ కో అప్నే బేటే ఇస్మాయీల్ కో జుబహ్ కర్నేకా హుకుమ్ దియాజారహా హై. నబియోఁ కే ఖ్వాబ్ సచ్చే హోతే హైఁ ఔర్ వో అల్లాహ్ కి తరఫ్ సే హోతే హైఁ. నబియోఁ కో ఖ్వాబ్ కే జరియే జోభీ హుకుమ్ దియా జాతా హైఁ ఉస్ పర్ అమల్ కర్నా వాజిబ్ ఔర్ జరూరీ హోతా హై. ఇస్‌లియే హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్సలామ్ నే అల్లాహ్ కే ఇస్ హుకుమ్ కో పూరా కర్నేకా ఇరాదా కర్లియా ఔర్ బచ్చేకో భీ ఇస్ కేలియే తయ్యార్ కర్నే కేలియే ఉన్‌సే కహా: బేటా మై నే ఖ్వాబ్ మే దేఖా, కే మైఁ తుమ్‌కో జుబహ్ కర్‌రహా హూఁ , ఇస్కే బారేమే తుమారా క్యా ఖయాల్ హై? **"యా బునయ్య ఇన్నీ అరా ఫిల్ మనామి అన్నీ అజ్‌బహుక, ఫన్‌జుర్ మూజా తరా"**. నేక్ బేటే నే ఫౌరన్ జవాబ్ దియా: అబ్బాజాన్ ! ఆప్‌కో జో హుకుమ్ దియా గయా హై ఉసే పూరా కీజియే, రహీ మేరీ బాత్ తో ఇన్‌షాల్లాహ్ ఆప్ ముఝే (అల్లాహ్ త'ఆలా కీ ఆజ్‌మాయిష్ కే వఖ్త్ సబర్ కర్నేవాలోఁ మేసే పాయేంగే. "ఖాల యా అబతిఖ్ 'అల్ మా తు'మర్ నతజిదునీ ఇన్‌షాఅల్లాహు మినస్ సాబిరీన్." నేక్ బేటే కే ఇస్ జవాబ్ కో సున్‌కర్ ఉన్‌హే మినా కీ వాదీ మే లేగయే ఔర్ ఉస్ జగహ్ జిసే ఆజ్ 'మన్‌హర్' కహాజాతా హై, వహాఁ బేటేకో కన్‌పట్టీ కే బల్ లిటాదియా జిస్ తరహ్ జాన్వర్ కో జుబహ్ కర్తే వఖ్త్ లిటాయా జాతాహై. ఫిర్ ఛురి నికాల్‌కర్ జుబహ్ కర్నేకా ఇరాదా కియా మగర్ అల్లాహ్ త'ఆలా కో సిర్ఫ్ ఇమ్‌తెహాన్ లేనా థా నాకే మాసూమ్ బచ్చేకి జాన్, ఇస్‌లియే ఛురీకో హుకుమ్ దియా కే వో హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ అలైహిస్ సలామ్ కా గలా నా కాటే. ఫిర్ అల్లాహ్ త'ఆలా నే కహా: **"యా ఇబ్రాహీము క్‌ద్ సద్దక్‌తర్ రు'యా"** ఏ ఇబ్రాహీమ్ తుమ్ నే ఖాబ్ సచ్చా కర్‌దిఖాయా. హమారా మక్‌సద్ తుమ్‌సే బేటేకో జుబహ్ కరానా నహీ థా, బస్ తుమారే ఖుర్బానీ కే జజ్‌బేకో దేఖ్‌నా థా. అబ్ తుమ్‌కో ఏ దుమ్‌బా దియా జారహాహై, ఇస్‌కో ఇస్మాయీల్ కే బద్‌లే జుబాహ్ కరో. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ నే పలట్‌కర్ దేఖా తో ఏక్ సుఫేద్ రంగ్‌కా ఖూబ్‌సూరత్, తాజా బక్‌రా మౌజూద్ థా. ఆప్ నే ఉసే జుబహ్ కియా. ఫిర్ అల్లాహ్ త'ఆలా నే ఫర్మాయా: తరక్‌నా అలైహి ల్ర్ ఆఖిరీన సలామున్ అలా ఇబ్రాహీమ్. యానీ హమ్ ఖుర్బానీకీ ఇస్ రసమ్‌కో ఖియామత్ తక్ కేలియే జారీ కర్‌దేతే హై, ఔర్ ఆప్ పర్ సలామతీ ఉతార్‌తే హై. **"కజాలిక నజ్‌జిల్ ముహ్‌సినీన్"** ఔర్ హమ్ నేక్ బందోకో ఇసీ తరహ్ బద్‌లా దేతే హై. ఇసీ వజెహ్ సే హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ అలైహిస్ సలామ్ కో నబీ మాన్నేవాలే ఉస్ జమానే సే ఆజ్ తక్ అయ్యామే తష్‌రీఖ్ మే (యానీ ఖుర్బానీ కే 3 దినో మే) పూరే షౌఖ్ కేసాథ్ ఖుర్బానీ కర్తే ఆరహే హై.

గౌర్ కర్నేకే బాత్

ఇస్ ఖిస్సే సే మాలూమ్ హువాకే ఖుర్బానీ కా అసమ్ మత్‌లబ్ దిల్ సే దునియా కీ ముహబ్బత్ కో నికాల్‌దేనా ఔర్ అప్నీ జాన్, మాల్, ఔలాద్, ఖాహిషాత్ ఇన్ సబ్‌కో అల్లాహ్ కే హుకుమ్ కే తాబే బనాదేనా హై.

ఖబర్ నామా

“Muslim freedom fighters” ముస్లిం ముజాహిదీన్ ఆజాదీ కీ ముతాల్లిఖ్ మొబైల్ యాప్ కీ తయ్యారీ

హైద్రాబాద్ కే సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్ ఖాలిద్ సైఫుల్లాహ్ కా కార్‌నామా
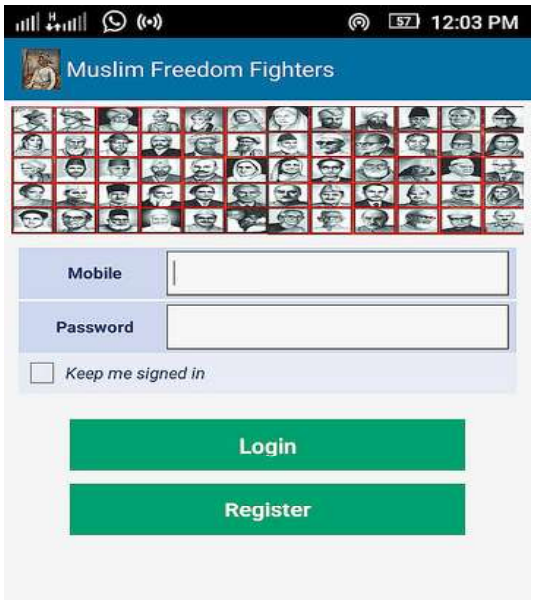
జిలా గుంటూర్, తాడేపల్లి మండల్, ఉండవల్లి సెంటర్ కే మష్‌హూర్ ముఅర్రిఖ్ సయ్యద్ నసీర్ అహ్మద్ నే తక్రీబన్ 12 బర్సోఁ కీ తెహ్‌కీక్ కే బాద్ జంగే ఆజాదీ మే హిస్సా లేచుకే 155 ముస్లిం ముజాహిదీనే ఆజాదీ సే ముతాల్లిఖ్ ముఖ్తసర్ మాలూమాత్ పర్ మబ్నీ తెలుగు ఔర్ అంగ్రేజీ జుమాన్ మే అప్నా జో బేమిసాల్ ఆల్బమ్ తయ్యార్ కియా థా, ఉస్ ఆల్బమ్ కీ బునియాద్ పర్ నసీర్ అహ్మద్ కే ఏఖ్ దోస్త్ సయ్యద్ ఖాలిద్ సైఫుల్లాహ్ నే నసీర్ అహ్మద్ కే ఇష్తెరాక్ సే ఏక్ నయా మొబైల్ యాప్ “ముస్లిం ఫ్రీడం ఫైటర్స్” కే నామ్ సే తయ్యార్ కియా హై. యే యాప్ ముల్క్ కే సత్తర్ వే యౌమే ఆజాదీ కే మౌఖే పర్ హైద్రాబాద్ మే లాంచ్ కియా గయా. ఇస్ యాప్ కీ కయీ ఖుసూసియాత్ హైఁ జిన్మే సే అహమ్ ఔర్ కాబిలే జిక్ర్ యే హైఁ కే ఇస్ యాప్ మే 155 ముస్లిం ముజాహిదీనే ఆజాదీ కే ముతాల్లిఖ్ మాలూమాత్ కో ముఖ్తలిఫ్ గ్రూపో మే బాంటా గయా. మసలన్ ఖవాతీన్ ముజాహిదీన్, రూలర్స్, జంగే ఆజాదీ మే షహీద్ అఫ్రాద్, ఉలమా, వుకలా, సహాఫీ, ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్, బిజినెస్ మెన్ వగైరా. దూస్రీ ఖాస్ బాత్ యే హై కే ఖాలిద్ సైఫుల్లాహ్ నే మాలూమాత్ అఫ్‌జా ఇస్ యాప్ కో మజీద్ దిల్‌చస్ప్ బనానే కేలియే ఏక్ మొబైల్ గేమ్ కీ షకల్ మే తయ్యార్ కియా హై. హర్ ఫ్రీడమ్ ఫైటర్ కే బారే మే మాలూమాత్ కే సాథ్ సాథ్ 5 సువాలాత్ హైఁగే ఔర్ జైల్ మే దియే గయే జవాబాత్ మే సే సహీ జవాబ్ కా ఇంతెఖాబ్ కర్నా హైగా. 155 ముజాహిదీన్ కే కార్నామే పఢ్‌కర్ ఉన్‌సే ముతాల్లిఖ్ తమామ్ సువాలాత్ కే సహీ జవాబాత్ దేనే వాలోఁ కో సయ్యద్ నసీర్ అహ్మద్ కీ జానిబ్ సే ఏక్ తౌసీఫ్ నామా ఔర్ నఖ్ద్ ఇన్‌ఆమ్ భీ దియాజాయేగా. ‘ముస్లిం ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్’ కో గూగుల్ ప్లే స్టోర్ సే యాండ్రాయిడ్ మొబైల్ పర్ ఇన్‌స్టాల్ కియాజాసక్తా హై.